

Statuti i Romës për Gjykatën Penale Ndërkombëtare

I miratuar nga Konferenca Diplomatike e të Plotëfuqishmëve në Kombet e Bashkuara për themelimin e Gjykatës Ndërkombëtare Penale më 17 korrik 1998

HYRI NË FUQI MË 1 KORRIK 2002, NË PAJTIM ME NENIN 126

PREAMBULA

Shtetet palë të këtij Statuti,

Të vetëdijshëm se të gjithë njerëzit janë të të bashkuar me marrëveshje të përbashkët, kulturat e tyre janë mbledhur bashkë si pjesë e trashëgimisë së ndarë, e të brengosur se ky mozaik delikat mund të thyhet në çdo kohë,

Të ndërgjegjshëm se gjatë këtij shekulli miliona fëmijë, gra dhe mashkujë kanë qenë viktime të mizorive të paimagjinuara të cilat thellë e tronditën ndërgjegjën e njerëzimit;

Duke pranuar se krimet e tilla të rënda e kërcënojnë paqën, sigurinë dhe mirëqenien botërore;

Duke afirmuar se shumica e krimeve serioze që brengosin komunitetin ndërkombëtar në tërësi nuk guxojnë të kalojnë të pandëshkuara dhe se ndjekja e tyre efikase duket të sigurohet përmes ndërmarrjes së masave në nivelin kombëtar dhe duke forcuar bashkëpunimin ndërkombëtar;

Të përcaktuar që t'i vejnë fund mosndëshkueshmërisë për kryerësit e këtyre krimeve dhe me këtë të kontribuojnë në parandalimin e krimeve të tilla;

Duke përkujtuar se është detyrë e secilit shtet që të ushtrojë juridiksionin e vet penal ndaj atyre që janë përgjegjës për krime ndërkombëtare;

Duke riafirmuar qëllimet dhe parimet e Kartës së Kombeve të Bashkuara dhe, në veçanti, se të gjitha shtetet do të përmbahen nga kërcënimi dhe përdorimi i forcës kundër integritetit territorial apo pavarësisë politike të cilitdo shtet apo nga çdo veprim tjetër që është jokonsekuent me qëllimet dhe parimet e Kombeve të Bashkuara;

Duke theksuar në lidhje me këtë se asgjë në këtë Statut nuk do të merret si autorizim i një shteti palë që të ndërhyjë në një konflikt të armatosur apo në punët e brendshme të cilitdo shtet tjetër;

Të përcaktuar për këto qëllime dhe për hir të gjeneratave të tanishme dhe të ardhshme, që të themelojnë një gjykatë ndërkombëtare penale të përhershme dhe të pavarur të lidhur për sistemin e Kombeve të Bashkuara, me juridiksion ndaj shumicës së krimeve serioze apo brengave të komunitetit ndërkombëtar në tërësi;

Duke theksuar se Gjykata Ndërkombëtare Penale, e themeluar sipas këtij Statuti, do të jetë plotësim i juridiksioneve penale kombëtare;

Të vendosur që të garantojnë respektin e qëndrueshëm dhe fuqizimin e drejtësisë ndërkombëtare;

U pajtuan si në vijim:

PJESA 1. THEMELIMI I GJYKATËS

Neni 1

Gjykata

Me këtë themelohet Gjykata Ndërkombëtare Penale ("Gjykata"). E njëjta do të jetë institucion i përhershëm dhe do të ketë autorizim të ushtrojë juridiksionin e vet ndaj personave përgjegjës për krimet më serioze që janë breg ndërkombëtare, siç referohet në këtë Statut, si dhe do të jetë plotësim i juridiksioneve penale kombëtare. Juridiksioni dhe funksionimi i Gjykatës do të administrohen me dispozitat e këtij Statuti.

Neni 2

Raporti i Gjykatës me Kombet e Bashkuara

Gjykata do të krijojë raport me Kombet e Bashkuara përmes një marrëveshjeje që do të miratohet nga Asamblea e shteteve palë të këtij Statuti dhe që më pastaj do të nënshkruhet nga Presidenti i Gjykatës në emër të Gjykatës.

Neni 3

Selia e Gjykatës

1. Selia e Gjykatës do të jetë në Hagë të Holandës ("Shteti mikpritës").
2. Gjykata do të bëjë një marrëveshje mbi selinë me Shtetin mikpritës, që do të miratohet nga Asamblea e shteteve palë të këtij Statuti dhe që më pastaj do të nënshkruhet nga Presidenti i Gjykatës në emër të Gjykatës.
3. Gjykata mund të punojë edhe në ndonjë vend tjetër, kudo që e konsideron të arsyeshme, siç parashihet në këtë Statut.

Neni 4

Statusi ligjor dhe pushteti i Gjykatës

1. Gjykata do të ketë personalitet ligjor ndërkombëtar. E njëjta poashtu do të ketë aftësi ligjore të atillë që do të jetë e domosdoshme për ushtrimin e funksioneve dhe përmbushjen e qëllimeve të saj.
2. Gjykata mund të ushtrojë funksionet dhe pushtetin e saj në territorin e cilitdo shtet palë, siç parashihet në këtë Statut dhe, përmes marrëveshjes së posaçme, edhe në territorin e cilitdo shtet tjetër.

PJESA 2. JURIDIKSIONI, PRANUESHMËRIA DHE LIGJI I ZBATUESHËM

Neni 5

Krimet brenda juridiksionit të Gjykatës

1. Juridiksioni i Gjykatës do të kufizohet në krimet më serioze që brengosin komunitetin ndërkombëtar në tërësi. Gjykata, në pajtim me këtë Statut, ka juridiksion ndaj krimeve si në vijim:

- (a) krimi i gjenocidit;
- (b) krimet kundër njerëzimit;
- (c) krimet e luftës;
- (b) krimi i agresionit.

2. Gjykata do të ushtrojë juridiksion ndaj krimit të agresionit atëherë kur të miratohet dispozita në pajtim me nenet 121 dhe 123 që definojnë krimin dhe vendosin kushtet nën të cilat Gjykata do të ushtrojë juridiksion në lidhje me atë krim. Dispozita e tillë do jetë në pajtim me dispozitat relevante të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 6

Gjenocidi

Për qëllime të këtij Statuti "gjenocidi" nënkupton cilindo nga aktet e kryera me qëllim të shkatërrimit të tërësishëm apo të pjesërishëm të një grupi kombëtar, etnik, racial apo fetar, siç është:

- (a) vrasja e anëtarëve të grupit;
- (b) shkaktimi i lëndimeve serioze trupore apo mendore anëtarëve të grupit;
- (c) të imponuarit e qëllimshëm të kushteve të atilla brenda grupit të parashikuara që të shkaktojnë shkatërrimin fizik apo mendor të plotë ose të pjesërishëm të atij grupi;
- (d) imponimi i masave që kanë për qëllim parandalimin e lindjeve brenda grupit;
- (e) transferimi i dhunshëm i fëmijëve prej një grupi në tjetrin.

Neni 7

Krimet kundër njerëzimit

1. Për qëllime të këtij Statuti, "krimi kundër njerëzimit" nënkupton cilindo nga aktet në vijim, kur janë të kryera si pjesë e sulmit të gjërë apo sistematik të drejtuar kundër cilësdo popullate civile, me paramendim:

- (a) vrasja;
- (b) shfarosja;
- (c) skllavërimi;
- (d) deportimi apo transferimi i dhunshëm i popullësisë;

(e) burgosja apo privimi tjetër i rëndë nga liria fizike që paraqet shkelje të rregullave themelore të së drejtës ndërkombëtare;

(f) tortura;

(g) dhunimi, skllavërimi seksual, prostitucioni i dhunshëm, shtatëzania e dhunshme, sterilizimi i detyruar, apo çdo formë tjetër e dhunës seksuale e peshës së ngjajshme;

a. ndjekja e cilitdo grupi apo kolektiviteti të identifikueshëm, mbi bazë të përkatësisë së tyre politike, racore, kombëtare, etnike, kulturore, religjioze, gjinore, siç është definuar në paragrafin 3, apo mbi baza të tjera që janë të njohura në mënyrë të përgjithshme si të palejuara sipas së drejtës ndërkombëtare në lidhje me cilindo akt të përmendur në këtë paragraf apo cilindo krim brenda juridiksionit të Gjykatës ;

(i) zhdukja e detyrueshme e personave;

(j) krimi i aparteidit;

(k) aktet tjera johumane të karakterit të ngjashëm që shkaktojnë qëllimisht vuajtje të mëdha, apo lëndime serioze të trupit apo shëndetit fizik ose mendor.

2. Për qëllimet e paragrafit 1:

(a) "Sulmi i drejtuar kundër cilësdo popullate civile" nënkupton mënyrën e sjelljes që përfshin kryerjen e shumëfishtë të akteve të përmendura në paragrafin 1 kundër cilësdo popullate civile, në pajtim, ose në ndihmë të politikës shtetërore apo të organizuar për të kryer një sulm të tillë;

(b) "Shfarosja" përfshin shkaktimin e qëllimshëm në grup të kushteve të jetës, inter alia, privimin nga e drejta në ushqim dhe barna, të parashikuara që të sjellin shkatërrimin e një pjese të popullatës;

(c) "Skllavërimi" nënkupton ushtrimin e cilësdo, apo të gjitha pushteteve të lidhura me të drejtën e pronësisë mbi ndonjë person dhe përfshin ushtrimin e pushtetit të tillë, përmes tregtisë me persona, veçmas me gra e fëmijë;

(d) "Deportimi apo transferimi i dhunshëm i popullatës" nënkupton zhvendosjen e dhunshme të personave, përmes dëbimit apo akteve tjera të dhunshme, nga rajoni në të cilin ata qëndrojnë me ligj, pa pasur ndonjë bazë në të drejtën ndërkombëtare;

(e) "Tortura" nënkupton shkaktimin e qëllimshëm të dhembjeve apo vuajtjeve serioze, fizike apo mendore, personit në paraburgim apo nën kontrollin e të akuzuarit; përveç kësaj, tortura nuk do të përfshijë dhembjen apo vuajtjen e shkaktuar vetëm nga incidenti i sanksioneve ekzistuese e të ligjshme;

(f) "Shtatëzania e dhunshme" nënkupton dënimin e paligjshëm të femrës së lënë me dhunë shtatëzënë, me qëllim të ndikimit në përbërjen etnike të cilësdo popullsie, apo kryerjen e shkeljeve tjera të rënda të së drejtës ndërkombëtare. Ky definicion në asnjë mënyrë nuk duhet të nënkuptojë se ndikon në ligjet kombëtare që rregullojnë shtatëzinën;

(g) "Persekutimi" nënkupton privimin e qëllimshëm dhe të rëndë nga të drejtat themelore, që është në kundërshtim me të drejtën ndërkombëtare, të bazuar në identitetin e grupit apo bashkësisë;

(h) "Krimi i aparteidit" nënkupton aktet johumane të karakterit të ngjashëm me ato të përmendura në paragrafin 1, të kryera në kontekst të një regjimi të institucionalizuar të shtypjes sistematike dhe dominimit të një grupi racial mbi grupin apo grupet tjera raciale dhe të kryera me qëllim të mbajtjes së atij regjimi;

(i) "Zhdukja e dhunshme e personave" nënkupton arrestimin, paraburgimin apo marrjen me dhunë të personave nga shteti apo me autorizimin, përkrahjen apo pranimin e Shtetit apo organizatës politike, përcjellur nga refuzimi për të bërë të ditur një privim të tillë lirie apo për të dhënë informata rreth fatit apo vendndodhjes së atyre personave, me qëllim të largimit të tyre nga mbrojtja ligjore për një periudhë të zgjatur kohore.

3. Për qëllim të këtij Statuti, shprehja "gjini" do të ketë të bëjë me të dy gjinitë, mashkullore e femërore, brenda kontekstit të shoqërisë. Shprehja "gjini" nuk nënkupton ndonjë koncept tjetër nga ai i përmendur më lartë.

Neni 8 Krimet e luftës

1. Gjykata do të ketë juridiksion mbi krimet e luftës, veçmas kur ato janë kryer si pjesë e planit apo politikës, apo si pjesë e kryerjes në shkallë të lartë të krimeve të tilla.

2. Për qëllim të këtij Statuti, "krimet e luftës" nënkuptojnë:

(a) Shkeljet e rënda të Konventave të Gjenevës të 12 gushtit 1949, respektivisht cilado nga aktet vijuese kundër personave apo pasurisë që mbrohen sipas dispozitave relevante të Konventës të Gjenevës:

- (i) vrasja e qëllimshme;
- (ii) tortura apo trajtimi jonjerëzor, përfshirë këtu edhe eksperimentet biologjike;
- (iii) shkaktimi i qëllimshëm i vuajtjeve të mëdha, apo lëndimeve serioze të trupit apo shëndetit;
- (iv) shkatërrimi i gjerë dhe marrja e pasurisë, që nuk arsyetohet me nevojat ushtarake dhe që është i kryer në mënyrë të paligjshme e të pamëshirshme;
- (v) detyrimi i të burgosurit të luftës apo personave tjerë të mbrojtur, për të shërbyer në forcat e palës armike;
- (vi) privimi i qëllimshëm i të burgosurit të luftës apo personit tjetër të mbrojtur, nga e drejta në gjykim të drejtë e të rregullt;
- (vii) deportimi ose transferimi i paligjshëm apo dënimi i paligjshëm;
- (viii) marrja e pengjeve.

(b) shkeljet tjera serioze të ligjeve dhe zakoneve që zbatohen në konflikt të armatosur ndërkombëtar, brenda kornizës së themeluar të së drejtës ndërkombëtare, veçanërisht, cilatdo nga aktet vijuese:

- (i) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër popullatës civile apo civilëve individual të cilët nuk marrin pjesë drejtpërdrejt në armiqësi;
- (ii) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër objekteve civile, gjegjësisht objekteve që nuk janë caqe ushtarake;
- (iii) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër personelit, instalimeve, materialit, njësive apo automjeteve të përfshira në ndihmën humanitare apo misionin paqeruajtës në pajtim me Kartën e Kombeve të Bashkuara, për aq sa janë të autorizuar të mbrojnë civilët apo objektet civile sipas të drejtës ndërkombëtare, gjatë konflikteve të armatosura;
- (iv) fillimi i qëllimshëm i sulmit, duke ditur se një sulm i tillë do të shkaktojë humbjen aksidentale të jetës ose lëndimet e civilëve apo dëmet në objekte civile apo dëmtimin e gjerë, me afat të gjatë dhe serioz të ambientit natyror, që do të ishin qartë në disproporcion me përparësitë ushtarake konkrete të parapara;
- (v) sulmi apo bombardimi, pa marrë parasysh me çfarë mjetesh, i qyteteve, fshatrave, banesave apo ndërtesave të pambrojtura e që nuk janë caqe ushtarake;
- (vi) vrasja apo plagosja e luftëtarit që ka hedhur poshtë armët e tij, apo që nuk ka më mjete për mbrojtje, e që është dorëzuar në besim;
- (vii) përdorimi i padrejtë i flamurit të paqes, flamurit apo simboleve ushtarake dhe uniformës së armikut, apo të Kombeve të Bashkuara, e poashtu edhe të shenjave dalluese të Konventave të Gjenevës, që shkaktojnë vdekjen apo lëndimin serioz personal;
- (viii) transferimi, i drejtpërdrejt apo i tërthortë, nga Fuqia okupuese i pjesëve të popullatës së saj në territorin që e ka okupuar, apo deportimi ose transferimi i të gjithëve apo një pjese të popullatës të territorit të okupuar brenda ose jashtë këtij territori;
- (ix) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër ndërtesave fetare, arsimore, të artit, shkencës apo qëllimeve humanitare, monumenteve historike, spitaleve dhe vendeve ku janë të mbledhur të sëmurët e të plagosurit, e që nuk janë caqe ushtarake;
- (x) nënshtrimi i personave që janë në pushtetin e palës kundërshtare gjymtimeve fizike, apo eksperimenteve mjekësore ose shkencore të çfarëdo lloji, të cilat nuk janë të justifikuara me trajtim mjekësor, dental apo spitalor të personit në fjalë, e as kryhen në interesin e tij apo saj personal, dhe të cilat shkaktojnë vdekjen apo rrezikojnë seriozisht shëndetin e personit apo personave të tillë;
- (xi) vrasja apo plagosja me tradhëti e individëve që janë pjesëtarë të kombit apo armatës armike;
- (xii) deklarimi se nuk do të ofrohet vendosja dhe ushqimi;

- (xiii) shkatërrimi apo marrja e pasurisë së armikut, përveç nëse një shkatërrim apo marrje e tillë e pasurisë, kërkohet domosdoshmërisht nga nevojat e luftës;
- (xiv) deklarimi i anuluar, i pezulluar apo i palejueshëm në gjykatë, i të drejtave dhe veprimeve të pjesëtarëve të palës armiqësore;
- (xv) detyrimi i pjesëtarëve të palës armiqësore për të marrë pjesë në operacionet e luftës të drejtuara kundër vetë shtetit të tyre, edhe në qoftëse se ata kanë qenë në shërbim luftarak para fillimit të luftës;
- (xvi) plaçkitja e qytetit apo vendit, edhe ndonëse i njëjti është marrë me sulm;
- (xvii) përdorimi i helmeve apo armëve helmuese;
- (xviii) përdorimi i gazrave ngulfatëse, helmuese apo të tjera, dhe të gjitha lëngjeve, materialeve apo pajisjeve tjera të ngjashme;
- (xix) përdorimi i plumbave që zgjerohen apo shpërndahen lehtë në trupin e njeriut, siç janë plumbat me mbështjellje të fortë të cilët nuk e mbulojnë në tërësi pjesën e brendshme apo janë të mbushur me prerje;
- (xx) përdorimi i armëve, projektilëve dhe materialit e metodave të luftës të cilat janë të asaj natyre që shkaktojnë lëndime të jashtëzakonshme apo vuajtje të panevojshme apo që bëjnë shkelje të pa selektuara të të drejtës ndërkombëtare të luftës, me kusht që armët e tilla, projektilët dhe materiali, si dhe metodat e luftimit janë lëndë e ndalimit të gjerë dhe janë të përfshira në aneksin e këtij Statuti, përmes një amendamenti, në pajtim me dispozitat relevante të paraqitura në nenet 121 dhe 123;
- (xxi) kryerja e keqtrajtimeve të dinjitetit personal, veçmas trajtimi poshtërues dhe degradues;
- (xxii) kryerja e dhunimeve, skllavërimi seksual, prostitucioni i dhunshëm, shtatzënia e dhunshme, siç është definuar në nenin 7, paragrafi 2 (f), sterilizimi i dhunshëm, apo cilado formë tjetër e dhunës seksuale, gjithashtu paraqet shkelje të rëndë të Konventave të Gjenevës;
- (xxiii) shfrytëzimi i pranisë së personit civil apo personit tjetër të mbrojtur për të arritur caqet e caktuara, rajonet apo forcat ushtarake, imune nga operacionet ushtarake;
- (xxiv) kryerja e sulmeve të drejtpërdrejta ndaj ndërtesave, materialit, njësive mjekësore dhe transportuese, dhe personelit që përdorë shenjat dalluese të Konventave të Gjenevës, në pajtim me të drejtën ndërkombëtare;
- (xxv) përdorimi i qëllimshëm i vuajtjes së civilëve nga uria si metodë e luftës, përmes privimit të tyre nga objektetet e pazëvendësueshme për ekzistencën e tyre, përfshirë këtu pengimin me dëshirë të furnizimeve me ndihma, ashtu si është paraqitur në Konventat e Gjenevës;
- (xxvi) regrutimi dhe regjistrimi i fëmijëve nën moshën 15 vjeçare në forcat e armatosura kombëtare apo shfrytëzimi i tyre për të marrë pjesë aktivisht në armiqësi.

(c) Në rast të konfliktit të armatosur që nuk ka karakter ndërkombëtar, shkeljet serioze të nenit 3 të përbashkët për të katër Konventat e Gjenevës të 12 gushtit 1949, gjegjësisht cilido nga aktet në vijim të kryera ndaj personave që nuk marrin pjesë në mënyrë të drejtpërdrejt në armiqësi, përfshirë këtu edhe anëtarët e forcave të armatosura të cilët kanë hedhur poshtë armët e tyre dhe ata që janë vendosur jashtë fushëbetejës për shkak të sëmundjes, plagëve, paraburgimit, apo çfarëdo shkakut tjetër:

- (i) dhuna kundër jetës dhe personit, veçmas vrasja e të gjitha llojeve, gjymtimi, trajtimi i vrazhdë dhe tortura;
- (ii) kryerja e keqtrajtimit mbi dinjitetin personal, veçmas trajtimi poshtërues dhe degradues;
- (iii) marrja e pengjeve;
- (iv) shqiptimi i dënimeve dhe kryerja e ekzekutimeve pa një vendim gjyqësor të shpallur nga gjykata e themeluar në mënyrë të rregullt, që do të ofrojë të gjitha garancat gjyqësore, të pranuar në përgjithësi si të domosdoshme.

(d) Paragrafi 2 (c) zbatohet në konfliktet e armatosura që nuk kanë karakter ndërkombëtar, prandaj nuk zbatohet në situatat e trazirave të brendshme dhe tensioneve, siç janë kryengritjet, aktet e izoluar dhe sporadike të dhunës, apo akteve tjera të natyrës së ngjashme.

(e) Shkeljet tjera serioze të ligjeve dhe zakoneve që zbatohen në konfliktet e armatosura, që nuk kanë karakter ndërkombëtar, përbrenda kornizës së themeluar të së drejtës ndërkombëtare, cilatdo nga aktet në vijim:

- (i) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër popullatës civile apo civilëve individualë që nuk marrin pjesë aktivisht në armiqësi;
- (ii) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër ndërtesave, materialit, njësive mjekësore dhe transportuese, dhe personelit që përdor shenjat dalluese të Konventave të Gjenevës në pajtim me të drejtën ndërkombëtare;
- (iii) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër personelit, instalimeve, materialit, njësive apo veturave të përfshira në ndihmën humanitare apo misionin paqeruajtës, në pajtim me Kartën e Kombeve të Bashkuara, për atë kohë sa janë në mbrojtje të personave civilë apo objekteve civile, sipas të drejtës ndërkombëtare të luftës;
- (iv) kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër ndërtesave fetare, arsimore, të artit, shkencore apo për nevojë humanitare, monumenteve historike, spitaleve dhe vendeve ku mbahen të sëmurët dhe të plagosurit, e që nuk janë caqe ushtarake;
- (v) plaçkitja e qytetit apo vendit, edhe kur i njëjti është marrë me sulm;
- (vi) kryerja e dhunimeve, skllavërimi seksual, prostitucioni i dhunshëm, shtatzënia e dhunshme, siç është definuar në nenin 7, paragrafi 2 (f), sterilizimi i dhunshëm, apo cilado formë tjetër e dhunës seksuale, që gjithashtu paraqet shkelje të rëndë të Konventave të Gjenevës;

- (vii) rekrutimi dhe regjistrimi i fëmijëve nën moshën 15 vjeçare në forcat apo grupet e armatosura ose shfrytëzimi i tyre për të marrë pjesë në mënyrë aktive në armiqësi;
- (viii) urdhërimi i zhvendosjes së popullatës civile për arsye të lidhjes me konfliktin, përveç nëse siguria e civilëve të përfshirë apo arsyet shumë të rëndësishme ushtarake, kërkojnë një gjë të tillë;
- (ix) vrasja apo plagosja e luftëtarit kundërshtar me tradhëti;
- (x) deklarimi se nuk do të ofrohet vendosja dhe ushqimi;
- (xi) të nënshtruarit e personave që janë nën kontrollin e palës kundërshtare, gjyftimeve fizike, apo eksperimenteve mjekësore ose shkencore të çfarëdo lloji, e që nuk janë të justifikuar me trajtimin mjekësor, dental apo spitalor të personit në fjalë, e as që janë kryer në interesin e tij apo saj personal, dhe të cilat shkaktojnë vdekjen apo rrezikojnë seriozisht shëndetin e personit apo personave të tillë;
- (xii) shkatërrimi apo marrja e pasurisë së armikut, përveç nëse një shkatërrim apo marrje e tillë e pasurisë është domosdoshmëri e nevojave të luftës;

(f) Paragrafi 2 (e) zbatohet në konfliktet e armatosura që nuk kanë karakter ndërkombëtar, prandaj nuk zbatohet në situatat e trazirave të brendshme dhe tensioneve, siç janë kryengritjet, aktet e izoluara dhe sporadike të dhunës, apo aktet tjera të natyrës së ngjashme. Ai zbatohet në konfliktet e armatosura që zhvillohen në territorin e shtetit, kur është fjala për konfliktin e zgjatur të armatosur në mes organeve qeveritare dhe grupeve të organizuara të armatosura, apo edhe në mes vetë atyre grupeve.

2. Asgjë në paragrafin 2 (c) dhe (d) nuk do të ndikojë në përgjegjësinë e qeverisë për të mbajtur apo rivënë ligjin dhe rendin në shtet apo për të mbrojtur unitetin dhe integritetin territorial të shtetit, përmes të gjitha mjeteve ligjore.

Neni 9

Elementet e krimeve

1. Elementet e krimeve do t'i ndihmojnë gjykatës në interpretimin dhe zbatimin e neneve 6, 7 dhe 8. Ato do të miratohen nga shumica e dy të tretave të të gjithë anëtarëve të Asamblesë së shteteve palë.

2. Amendamentet për Elementet e krimeve mund të propozohen nga:

- (a) çdo shtet palë;
- (b) gjyqtarët që veprojnë si shumicë absolute;
- (c) Prokurori.

Amendamentet e tilla do të miratohen nga shumica e dy të tretave të të gjithë anëtarëve të Asamblesë së shteteve palë.

3. Elementet e krimeve dhe amendamentet këtu e tutje do të jenë në pajtim të plotë me këtë Statut.

Neni 10

Asgjë në këtë pjesë nuk mund të interpretohet, në asnjë mënyrë, si kufizim apo cenim i rregullave ekzistuese apo atyre në zhvillim të së drejtës ndërkombëtare për qëllime tjera nga këto të parapara në këtë Statut.

Neni 11

Juridiksioni racione temporis

1. Gjykata ka juridiksion vetëm për krimet e kryera pas hyrjes në fuqi të këtij Statuti.
2. Nëse një shtet bëhet palë e këtij Statuti pas hyrjes në fuqi të të njëjtit, Gjykata do të ushtrojë juridiksion vetëm për krime që janë kryer pas hyrjes në fuqi të këtij Statuti për atë shtet, përveç, nëse ai shtet ka dhënë deklaratë sipas nenit 12, paragrafi 3.

Neni 12

Parakushtet për ushtrimin e juridiksionit

1. Shteti i cili e miraton këtë Statut, e pranon juridiksionin e Gjykatës lidhur me krimet që janë paraqitur në nenin 5.
2. Në rastin e nenit 13, paragrafi (a) ose (c), Gjykata mund të ushtrojë juridiksionin, nëse një ose më tepër nga shtetet në vijim e kanë miratuar Statutin ose e kanë pranuar juridiksionin e Gjykatës në pajtim me paragrafin 3:
 - (a) shteti, në territorin e të cilit ka ndodhur rasti në fjalë, ose, nëse krimi ka ndodhur në anije ose aeroplan, ose në shtetin ku është e regjistruar anija apo aeroplani;
 - (b) shteti, të cilit i takon personi i akuzuar për krim dhe i cili ka nënshtetësinë e atij shteti.
3. Nëse, sipas paragrafit 2, kërkohet pranimi juridiksionit nga shteti i cili nuk është palë e Statutit, ai shtet me deklaratën që ia ka paraqitur Regjistruarit të Gjykatës do ta pranojë ushtrimin e juridiksionit nga Gjykata në lidhje me krimin në fjalë. Shteti pranues do të bashkëpunojë pa vonesë apo pa përjashtim në pajtim me pjesën 9.

Neni 13

Ushtrimi i juridiksionit

Gjykata do të ushtrojë juridiksionin e vet në lidhje me krimin e paraqitur në nenin 5, në pajtim me dispozitat e këtij Statuti nëse:

- (a) në situatën kur një ose më tepër nga krimet e tilla të kryera i parashtrihen Prokurorit nga shteti palë në pajtim me nenin 14;

(b) në situatën kur një ose më tepër nga krimet e kryera të kësaj natyre, i paraqiten Prokurorit nga Këshilli i Sigurimit duke vepruar sipas Kreut VII të Kartës së Kombeve të Bashkuara; ose

(c) kur Prokurori ka inicuar hetimet lidhur me krimin e tillë në pajtim me nenin 15.

Neni 14

Paraqitja e rastit nga shteti palë

1. Shteti palë mund t'ia paraqes Prokurorit rastin kur kanë ndodhur një ose më tepër krime brenda juridiksionit të Gjykatës, duke kërkuar nga Prokurori që të hetojë rastin, me qëllim të zbulimit të njërës ose më tepër personave të cilët duhet të akuzohen për kryerjen e krimeve të tilla

2. Për sa është e mundur, paraqitja e rastit duhet të specifikojë rrethanat relevante të rastit, si dhe të shoqërohet me dokumentacion tjetër shtesë me të cilin disponon shteti që e ka paraqitur rastin.

Neni 15

Prokurori

1. Prokurori mund të iniciojë hetimin *proprio motu*, në bazë të informatave mbi krimet nën juridiksionin e Gjykatës.

2. Prokurori do të analizojë rëndësinë e informatave të pranuara. Për këtë qëllim, ai apo ajo mund të kërkojë informata shtesë nga shtetet, organet e Kombeve të Bashkuara, organizatat qeveritare ose joqeveritare, apo burime të tjera mbështetëse të cilat ai apo ajo i konsideron adekuate, dhe mund të pranojë dëshmi të shkruara ose gojore në selinë e Gjykatës.

3. Nëse Prokurori konstaton se ka baza të arsyeshme për të vazhduar hetimin, ai apo ajo do të paraqesë kërkesën në Dhomën e Procedurës Paraprake ku shqyrtohen vërejtjet para fillimit të seances gjyqësore, për të marrë autorizimin për të kryer një hetim, së bashku me të gjitha materialet tjera ndihmëse të mbledhura. Viktimat mund të paraqesin parashtrirat e tyre në Dhomën e Procedurës Paraprake, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

4. Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake, me rastin e shqyrtimit të kërkesave dhe materialeve tjera përkrahëse, konstaton se ekzistojnë baza të arsyeshme për të vazhduar me procedurën e hetimit, dhe rasti duhet të trajtohet nën juridiksionin e Gjykatës, do të autorizojë fillimin e procedurës hetimore, pa i cënuar përcaktimet e mëvonshme të Gjykatës lidhur me juridiksionin dhe lejueshmërinë e rastit.

5. Refuzimi i Dhomës së Procedurës Paraprake për të dhënë autorizimin e procedurës hetimore, nuk do të pengojë parashtrimin e ndonjë kërkesë të mëvonshme nga ana e Prokurorit, të bazuar në fakte dhe dëshmi të reja që kanë të bëjnë me rastin e njëjtë.

6. Nëse, pas hetimit paraprak të paraparë në paragrafin 1 dhe 2, Prokurori konstaton se, informatat e siguruar nuk sigurojnë bazë të arsyeshme për hetim, ai apo ajo do t'i informojë ata të cilët e siguruan informatën lidhur me këtë. Kjo nuk do ta pengojë Prokurorin që të shqyrtojë

informatat tjera që i dorëzohen atij apo asaj në lidhje me rastin e njëjtë duke në dritën e fakteve apo dëshmime të reja.

Neni 16

Pezullimi i hetimit apo ndjekjes penale

Asnjë hetim ose procedurë gjyqësore nuk mund të fillojë ose të zhvillohet sipas këtij Statuti për një periudhë kohore prej 12 muajsh pasi Këshilli i Sigurimit, me një rezolutë të miratuar sipas Kaptinës VII të Kartës së Kombeve të Bashkuara, të ketë kërkuar nga Gjykata të bëjë një gjë të tillë; kërkesa e njëjtë mund të vazhdohet nga Këshilli nën kushtet e njëjta.

Neni 17

Çështjet e pranueshmërisë

1. Në vështrim të paragrafit 10 të Preambulës dhe nenit 1, Gjykata do të përcaktojë se rasti është i papranueshëm atëherë kur:

(a) rasti është hetuar apo ndjekur nga shteti i cili ka juridiksion mbi të, përveç nëse shteti nuk dëshiron apo nuk është në gjendje të kryej hetimin apo ndjekjen;

(b) rasti është hetuar apo ndjekur nga shteti i cili ka juridiksion mbi të dhe shteti ka vendosur të mos bëjë ndjekjen e personit në fjalë, përveç nëse vendimi ka rezultuar nga mosdëshira apo pamundësia e shtetit për të kryer ndjekjen;

(c) personi i përfshirë, tanimë është gjykuar për sjelljen që është lëndë e ankesës, dhe gjykimi nga ana e Gjykatës nuk është i lejuar sipas nenit 20, paragrafi 3;

(d) rasti nuk është i peshës së tillë që të mund të arsyetojë veprimet e mëtejshme të Gjykatës.

2. Në mënyrë që të përcaktojë mosdëshirën në një rast konkret, Gjykata do të shqyrtojë, duke marrë parasysh parimet e procesit të zhvilluar në mënyrën e duhur të njohur nga e drejta ndërkombëtare, nëse:

(a) procedurat ishin apo janë ndërmarrë, apo vendimi kombëtar është marrë me qëllim të mbrojtjes së personit në fjalë prej përgjegjësisë penale për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, të përmendura në nenin 5;

(b) kishte ardhur deri te shtyerja e paarsyetueshme e procedurës, gjë që në këto rrethana, është në mospajtim me qëllimin që personi të sjellet para drejtësisë;

(c) procedurat nuk ishin apo nuk janë duke u zhvilluar në mënyrë të pavarur apo të paanshme, dhe ishin apo janë duke u zhvilluar në mënyrën që, në këto rrethana, është në mospajtim me qëllimin që personi të sjellet para drejtësisë.

3. Në mënyrë që të përcaktohet pamundësia në një rast konkret, Gjykata do të marrë në konsiderim nëse, për shkak të kolapsit të përgjithshëm ose përmbajtësor apo pamundësisë së sistemit të tij gjyqësor, shteti nuk ka mundësi të gjejë të akuzuarin apo provat dhe dëshmitë e domosdoshme, apo në ndonjë mënyrë tjetër nuk është ka mundur t'i zhvillojë procedurat e tij.

Neni 18

Vendimet paraprake në lidhje me pranueshmërinë

1. Kur një situatë i është drejtuar Gjykatës në pajtim me nenin 13 (a) dhe Prokurori ka vendosur që ka baza të arsyeshme për të filluar hetimin, apo Prokurori inicon hetimin në pajtim me nenet 13 (c) dhe 15, Prokurori do të njoftojë të gjitha shtetet palë dhe ato shtete që, duke marrë parasysh informatat në dispozicion, është normale që të ushtrojnë juridiksion mbi ato krime. Prokurori mund të njoftojë shtetet e tilla në baza konfidenciale dhe, atëherë kur Prokurori beson se është e domosdoshme për të mbrojtur personat, parandaluar shkatërrimin e dëshmive apo të parandaluar fshehjen e personave, mund të kufizojë gjërësinë e informatave të dhëna shteteve.

2. Brenda një muaji nga pranimi i njoftimit të tillë, shteti mund të informojë Gjykatën se është duke kryer apo ka kryer hetimet ndaj qytetarëve të saj, apo ndaj të tjerëve brenda juridiksionit të saj, sa i përket veprave penale që mund të paraqesin krime të përmendura në nenin 5 dhe të cilat janë në lidhje me informatën e dhënë në njoftimin që u është bërë shteteve. Me kërkesën e atij shteti, Prokurori do të pezullojë hetimin shtetëror të atyre personave, përveç nëse Dhoma e Procedurës Paraprake, me kërkesë të Prokurorit, vendos të autorizojë hetimin.

3. Pezullimi i hetimeve të shtetit nga ana e Prokurorit do të jetë i hapur për rishqyrtim nga Prokurori, gjashtë muaj pas datës së pezullimit apo në çdo kohë kur ka ardhur deri te ndërrimi i rëndësishëm i rrethanave bazuar në mosdëshirën e shtetit apo pamundësinë e tij që të kryejë hetimin.

4. Shteti apo Prokurori mund të ankohen në Dhomën e Apelit kundër vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake, në pajtim me nenin 82, pragrafin 2. Ankesa mund të shqyrtohet në mënyrë të shpejtuar.

5. Kur Prokurori e ka pezulluar hetimin në pajtim me paragrafin 2, Prokurori mund të kërkojë që shteti i kyçur në rastin e tillë të informojë Prokurorin në mënyrë periodike rreth përparimeve në hetimet e tij dhe rreth ndjekjeve të vijueshme. Shtetet palë do të përgjigjen në këto kërkesa pa vonesë të panevojshme.

6. Duke pritur vendimin nga Dhoma e Procedurës Paraprake, apo në çdo kohë kur Prokurori ka pezulluar hetimin sipas këtij neni, Prokurori mundet, si përjashtim, të kërkojë autorizimin nga Dhoma e Procedurës Paraprake që të ndjekë hapat e domosdoshëm hetues me qëllim të ruajtjes së dëshmive, në rast se ekziston mundësia unike për të siguruar dëshmi të rëndësishme apo nëse ekziston rreziku i madh që dëshmitë e tilla nuk do të mund të sigurohen më vonë.

7. Shteti që ka kundërshtuar vendimin e Dhomës së Procedurës Paraprake sipas këtij neni, mund të kundërshtojë edhe lejueshmërinë e rastit sipas nenit 19, bazuar në fakte të rëndësishme plotësuese apo ndërrimit të rëndësishëm të rrethanave.

Neni 19

Kundërshtimet e juridiksionit të Gjykatës apo lejueshmëria e rastit

1. Gjykata duhet të konstatojë faktin se ka juridiksion mbi çfarëdo rasti të sjellë para saj. Gjykata mundet, sipas mendimit të saj, të përcaktojë lejueshmërinë e rastit në pajtim me nenin 17.

2. Kontestimin e lejueshmërisë së rastit sipas bazave të përmendura në nenin 17, apo kontestimin e juridiksionit të Gjykatës mund ta bëjë:

(a) i akuzuari apo personi për të cilin urdhërarresti apo thirrja për t'u paraqitur është lëshuar sipas nenit 58;

(b) shteti i cili ka juridiksionin mbi rastin, bazuar në atë se ka filluar hetimin apo ndjekjen e rastit apo ka hetuar ose ndjekur rastin; apo

(c) shteti, nga i cili pranimi i juridiksionit kërkohet sipas nenit 12.

3. Prokurori mund të kërkojë vendimin nga Gjykata në lidhje me çështjen e juridiksionit apo lejueshmërisë. Në procedurat në lidhje me juridiksionin apo lejueshmërinë, ata që kanë paraqitur situatën sipas nenit 13 e poashtu edhe viktimat, mund të paraqesin vërejtjet e tyre para Gjykatës.

4. Lejueshmëria e rastit apo juridiksionit të Gjykatës mund të kontestohet vetëm një herë nga cilido person apo shtet i përmendur në paragrafin 2. Kjo duhet të bëhet para fillimit të gjykimit. Në raste të jashtëzakonshme, Gjykata mund të lejojë që kontestimet të sillen para saj, më shumë se një herë, apo edhe pas fillimit të gjykimit. Kontestimet e lejueshmërisë së rastit, me rastin e fillimit të gjykimit, ose më vonë, me lejen e Gjykatës, mund të bazohen vetëm në nenin 17, paragrafi 1 (c).

5. Shteti i përmendur në paragrafin 2 (b) dhe (c) do të kontestojë rastin sa më herët që është e mundur.

6. Para vërtetimit të akuzave, kontestimet e lejueshmërisë së rastit apo juridiksionit të Gjykatës duhet t'i drejtohen Dhomës së Procedurës Paraprake. Pas vërtetimit të akuzave, ato duhet t'i drejtohen Dhomës së Gjykimit. Vendimet në lidhje me juridiksionin apo lejueshmërinë mund të kontestohen me ankesë ushtruar Dhomës së Apelit, në pajtim me nenin 82.

7. Nëse kontestimi është bërë nga ana e shtetit të përmendur në paragrafin 2 (b) apo (c), Prokurori do të suspendojë hetimin, derisa Gjykata të marrë vendimin në pajtim me nenin 17.

8. Duke pritur vendimin e Gjykatës, Prokurori mund të kërkojë autorizim nga Gjykata që:

(a) të ushtrojë hapat e domosdoshëm hetimor të përmendur në nenin 18, paragrafi 6;

(b) të marrë deklaratën apo dëshminë nga dëshmitari, apo të kompletojë përmbledhjen dhe shqyrtimin e provave që kanë pas filluar para kontestimit; dhe

(c) në bashkëpunim me shtetet relevante, të parandalojë fshehjen e personave për të cilët Prokurori ka kërkuar lejen për arrestim sipas nenit 58.

9. Vënia e kontestimit nuk do të ndikojë në vlerën e cilitdo veprimi të kryer nga ana e Prokurorit apo në cilindo urdhër apo urdhërarresti të lëshuar nga ana e Gjykatës para kontestimit.

10. Nëse Gjykata ka vendosur se rasti është i palejueshëm sipas nenit 17, Prokurori mund të dorëzojë kërkesën për rishqyrtimin e vendimit kur ai ose ajo është plotësisht e kënaqur me atë se faktet e reja janë paraqitur, e të cilat mohojnë bazën sipas së cilës rasti më herët është gjetur si i palejueshëm sipas nenit 17.

11. Nëse Prokurori, duke marrë parasysh çështjet e përmendura në nenin 17, pezullon hetimin, Prokurori mund të kërkojë që shteti t'i ofrojë informata relevante rreth procedurës. Një informatë e tillë, sipas kërkesës së shtetit, do të jetë konfidenciale. Nëse Prokurori, pastaj vendos që

të vazhdojë me hetimin, ai ose ajo duhet të njoftojë shtetin për të cilin është bërë pezullimi i procedurës.

Neni 20
Ne bis in idem

1. Përveç nëse është caktuar ndryshe në këtë Statut, asnjë person nuk do të gjykohet para Gjykatës në lidhje me sjelljen që ka formuar bazën për krim, e për të cilin personi është dënuar apo liruar nga Gjykata.

2. Asnjë person nuk do të gjykohet nga një gjykatë tjetër për krimin e përmendur në nenin 5, e për të cilin ai person është gjykuar apo liruar më parë nga Gjykata.

3. Asnjë person që është gjykuar nga një gjykatë tjetër për sjelljen e përshkruar në nenet 6, 7 apo 8 nuk do të gjykohet nga Gjykata për të njëjtën sjellje, përveç nëse procedura e zhvilluar nga një gjykatë tjetër:

(a) ka pasur për qëllim të mbrojtjen e personit në fjalë nga përgjegjësia penale për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës; apo

(b) në çfarëdo mënyre ato nuk ka qenë e zhvilluar në mënyrë të pavaruar e të paanshme, në pajtim me normat e procesit të rregullt, të njohura nga e drejta ndërkombëtare dhe janë zhvilluar në mënyrën që, në ato rrethana, kanë qenë në mospajtim me qëllimin që personi në fjalë të sjellet para drejtësisë.

Neni 21
Ligji në fuqi

1. Gjykata do të zbatojë:

(a) në rend të parë, këtë Statut, Elementet e krimeve dhe Rregullat e saj të Procedurës dhe Dëshmimit;

(b) në rend të dytë, kur është e volitshme, marrëveshjet e zbatueshme dhe parimet e rregullat e së drejtës ndërkombëtare, përfshirë këtu edhe parimet e themeluara të së drejtës ndërkombëtare për konfliktet e armatosura;

(c) në mungesë të tyre, parimet themelore të ligjit të nxjerrura nga Gjykata prej ligjeve apo sistemeve ligjore kombëtare të botës, përfshirë këtu, nëse është e nevojshme, ligjet kombëtare të shteteve që do të ushtronin juridiksionin mbi krimin, ashtu që këto parime të mos jenë në kundërshtim me këtë statut dhe me të drejtën ndërkombëtare, si dhe normat dhe standardet e njohura ndërkombëtare.

2. Gjykata mund të zbatojë parimet dhe rregullat ligjore, ashtu si janë interpretuar në vendimet e saj të mëhershme.

2. Zbatimi dhe interpretimi i ligjit, në pajtim me këtë nen, duhet të jetë në pajtim me të drejtat njerëzore të pranuar ndërkombëtarisht, dhe pa asnjë dallim për shkak të gjinisë, si është definuar në nenin 7, paragrafi 3, moshës, racës, ngjyrës, gjuhës, religjionit apo besimit, pikëpamjes politike apo tjetër, përkatësisë kombëtare, etnike apo sociale, pasurisë, lindjes apo ndonjë statusi tjetër.

PJESA 3. PARIMET E PËRGJITHSHME TË LIGJIT PENAL

Neni 22

Nullum crimen sine lege

1. Një person nuk do të jetë përgjegjës penalisht sipas këtij Statuti, përveç nëse sjellja në fjalë paraqet, në kohën kur ndodh, krim brenda juridiksionit të Gjykatës.
2. Definimi i krimit do të bëhet në mënyrë të qartë dhe nuk duhet të jetë i zgjeruar me analogji. Në rast të dykuptimësisë, definimi duhet të interpretohet në dobi të personit që merret në pyetje, ndiqet apo dënohet.
3. Ky nen nuk duhet të ndikojë në karakterizimin e cilësdo sjellje si penale sipas së drejtës ndërkombëtare, pavarësisht nga ky Statut.

Neni 23

Nulla poena sine lege

Personi i ndëshkuar nga Gjykata mund të dënohet vetëm në pajtim me këtë Statut.

Neni 24

Joretroaktiviteti racione personae

1. Asnjë person nuk do të jetë përgjegjës sipas këtij Statuti për sjelljen para hyrjes në fuqi të këtij Statuti.
2. Në rast të ndryshimeve në ligjin në fuqi për atë rast, para vendimit përfundimtar, do të zbatohet ligji më i favorshëm për personin që merret në pyetje, ndiqet apo dënohet.

Neni 25

Përgjegjësia penale individuale

1. Gjykata do të ketë juridiksion mbi personat fizik, në pajtim me këtë Statut.
2. Personi që kryen një krim brenda juridiksionit të Gjykatës, do të jetë përgjegjës personalisht dhe i nënshtrohet dënimit, në pajtim me këtë Statut.
3. Në pajtim me këtë Statut, personi do të jetë përgjegjës penalisht dhe do t'i nënshtrohet dënimit, për krimin brenda juridiksionit të Gjykatës, nëse i njëjti:
 - (a) kryen një krim të tillë, qoftë si individ, apo bashkë me një tjetër ose përmes një personi tjetër, pa marrë parasysh se a është personi tjetër përgjegjës penalisht, apo jo;

(b) urdhëron, kërkon apo shtytë kryerjen e një krimi të tillë, i cili në fakt ndodh apo mbetet në tentativë;

(c) me qëllim të mundësisimit të kryerjes së krimit, ndihmon, përkrah apo në ndonjë mënyrë tjetër asiston në kryerjen e tij apo në tentativë të kryerjes, përfshirë këtu edhe ofrimin e mjeteve për kryerjen e tij;

(d) në çfarëdo mënyre tjetër kontribuon në kryerjen apo tentimin e kryerjes së një krimi të tillë nga grupi i personave që veprojnë me të njëjtin qëllim. Një kontribut i tillë duhet të jetë i qëllimshëm dhe do të bëhet qoftë:

(i) me qëllim të shtyrjes para të aktivitetit apo qëllimit kriminal të grupit, kur një aktivitet apo qëllim i tillë përfshin kryerjen e krimit brenda juridikcionit të Gjykatës; apo

(ii) edhe nëse është ditur për qëllimin e grupit për të kryer krimin;

(e) kur është në pyetje krimi i gjenocidit, në mënyrë të drejtpërdrejt apo publikisht, shtytë të tjerët që të kryejnë atë;

(f) tenton për të kryer një krim të tillë, përmes ndërmarrjes së veprimit që inicon kryerjen e tij, me anë të hapave përmbajtësorë, por krimi nuk ndodh për shkak të rrethanave që nuk varen nga qëllimet e personit. Megjithatë, personi që tërhiqet nga përpjekja për të kryer krimin, apo në një mënyrë tjetër parandalon përfundimin e krimit, nuk do t'i nënshtrohet dënimit sipas këtij Statuti për tentimin për të kryer atë krim, nëse ai person ka hequr dorë plotësisht dhe në mënyrë vullnetare nga qëllimi kriminal.

4. Asnjë dispozitë në këtë Statut që ka të bëjë me përgjegjësinë penale individuale, nuk do të ndikojë në përgjegjësinë e shteteve sipas së drejtës ndërkombëtare.

Neni 26

Përfshirja e juridiksionit ndaj personave nën moshën tetëmbëdhjetëvjeçare

Gjykata nuk do të ketë juridiksion mbi cilindo person që ishte nën moshën tetëmbëdhjetë vjeçare në kohën e kryerjes së supozuar të krimit.

Neni 27

Irelevanca e pozitës zyrtare

1. Ky Statut do të zbatohet njësoj ndaj të gjithë personave, pa asnjë dallim të bazuar në pozitën zyrtare. Në veçanti, pozita zyrtare si Kryetar i shtetit apo qeverisë, anëtar i qeverisë apo parlamentit, përfaqësues i zgjedhur i qeverisë apo zyrtar i qeverisë, në asnjë rast nuk do të përjashtojë një person nga përgjegjësia penale sipas këtij Statuti, as që pozita e tillë, vetvetiu, nuk do të krijojë bazë për reduktimin e dënimit.

2. Imunitetet apo rregullat speciale procedurale, që mund t'i jenë bashkëngjitur pozitës zyrtare të personit, sipas të drejtës kombëtare apo asaj ndërkombëtare, nuk duhet të pengojnë Gjykatën nga ushtrimi i juridiksionit të saj mbi një person të tillë.

Neni 28

Përgjegjësia e komandantëve dhe udhëheqësve tjerë

Përveç bazave të tjera të përgjegjësisë penale sipas këtij Statuti, për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës:

(a) Komandanti ushtarak apo personi që në mënyrë efektive vepron si i tillë, do të jetë përgjegjës penalisht për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, të kryera nga forcat nën komandën apo kontrollin efektiv të tij apo saj, apo autoritetin efektiv që mund të jenë si rezultat i dështimit të tij apo saj për të ushtruar kontrollin e duhur mbi ato forca, kur:

- (i) ai komandant apo person ushtarak, ose ka ditur, apo duke marrë parasysh rrethanat e rastit, është dashur të dijë se forcat ishin duke kryer apo do të kryenin krime të tilla; dhe
- (ii) Ai komandant apo person ushtarak ka dështuar të ndërmarrë të gjitha masat e domosdoshme dhe të arsyeshme brenda fuqive të tij apo saj, për të parandaluar apo shtypur kryerjen e tyre, apo për të dorëzuar çështjen në organin kompetent për hetim dhe ndjekje.

(b) Sa i përket raporteve ndërmjet epërorit dhe të të nënshtruarit që nuk janë përshkruar në paragrafin (a), epërori do të jetë përgjegjës penalisht për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, të kryera nga personat e nënshtruar, nën autoritetin dhe kontrollin efektiv të tij apo saj, si rezultat i dështimit të tij apo saj për të ushtruar kontrollin e duhur mbi personat e tillë, kur:

- (i) udhëheqësi ose ka ditur, ose në mënyrë të vetëdijshme nuk ka përfillur informatën që në mënyrë të qartë ka treguar se, personat e nënshtruar ishin duke kryer apo mendonin të kryejnë krime të tilla;
- (ii) krimet kanë të bëjnë me vepra që janë brenda përgjegjësisë dhe kontrollit efektiv të udhëheqësit; dhe
- (iii) udhëheqësi ka dështuar në marrjen e të gjitha masave të domosdoshme dhe të arsyeshme, brenda fuqive të tij apo saj për të parandaluar apo ndaluar kryerjen e tyre, apo për të dorëzuar çështjen në organin kompetent për hetim dhe ndjekje.

Neni 29

Mosbatueshmëria i statutit të kufizimeve

Krimet brenda juridiksionit të Gjykatës nuk do t'u nënshtrohen kurrëfar statuti të kufizimeve.

Neni 30

Elementi mental

1. Përveç nëse është caktuar ndryshe, personi do të jetë përgjegjës penalisht dhe do t'i nënshtrohet ndëshkimit për krimin brenda juridiksionit të Gjykatës, vetëm nëse elementet materiale janë kryer me qëllim dhe njohuri.

2. Për qëllime të këtij neni, personi ka qëllim kur:

(a) përkitazi me sjelljen, ai person mendon të angazhohet në atë sjellje;

(b) përkitazi me pasojën, ai person mendon të shkaktojë atë pasojë, apo është i vetëdijshëm se ajo do të paraqitet sipas rrjedhës së rregullt të ngjarjeve.

3. Për qëllimet e këtij neni, "njohuria" nënkupton vetëdijën se një rrethanë ekziston, apo se një pasojë do të paraqitet sipas rrjedhës së rregullt të ngjarjeve. "Dija" dhe "me dijeni të plotë" do të shpjegohen qartë.

Neni 31

Bazat për përjashtimin e përgjegjësisë penale

1. Përveç bazave tjera për përjashtimin e përgjegjësisë penale, të ofruara në këtë Statut, personi nuk do të jetë përgjegjës penalisht, nëse në kohën e veprimit të tij:

(a) personi lëngon nga një sëmundje mendore apo ndonjë të metë që shkatërron aftësinë e atij personi për të vlerësuar paligjshmërinë apo natyrën e sjelljes së tij apo saj, apo aftësinë për të kontrolluar sjelljen e tij apo saj për të qenë në pajtim me kërkesat e ligjit;

(b) personi është në gjendje të helmimit, gjë që shkatërron aftësinë e atij personi për të vlerësuar paligjshmërinë apo natyrën e sjelljes së tij apo saj, apo aftësinë për të kontrolluar sjelljen e tij apo saj për të qenë në pajtim me kërkesat e ligjit, përveç nëse personi është helmuar në mënyrë vullnetare, në rrethana të cilat personi i ka ditur, apo ka nënçmuar rrezikun, që si rezultat i helmimit, ai apo ajo do të angazhohej në sjelljen që paraqet vepër penale brenda juridiksionit të Gjykatës;

(c) personi vepron me arsye për të mbrojtur veten apo personin tjetër, apo në rastin e krimeve të luftës, pronën që është esenciale për ekzistencën e personit apo ndonjë personi tjetër, apo pronën që është esenciale për plotësimin e misionit ushtarak, kundër përdorimit imediat dhe të paligjshëm të forcës, në mënyrën që është proporcionale me shkallën e rrezikut për personin, apo ndonjë person tjetër, apo pronën që mbrohet. Fakti që personi ka qenë i kyqur në operacion mbrojtës, të zhvilluar nga forcat, nuk do të përmbajë në vete bazë për përjashtimin e përgjegjësisë penale, sipas këtij nënparagrafi;

(d) sjellja që pohohet se paraqet krim brenda juridiksionit të Gjykatës, është shkaktuar me detyrim, që ka rrjedhur nga kërcënimi me vdekje të paevitueshme, apo nga vazhdimi apo lëndimi serioz e i paevitueshëm trupor kundër personit apo ndonjë personi tjetër, dhe personi ka vepruar domosdo dhe në mënyrë të arsyeshme për të shmangur këtë kërcënim, ashtu që personi nuk ka pasur për qëllim të shkaktojë dëm më të madh se atë që ka dashur ta shmangë. Një kërcënim i tillë mund të jetë:

(i) bërë nga personat tjerë; apo

(ii) krijuar nga rrethanat tjera që janë jashtë kontrollit të atij personi.

2. Gjykata duhet të përcaktojë zbatueshmërinë e bazave për përjashtimin e përgjegjësisë penale të ofruara në këtë Statut për rastin para se i njëjti të krijohet.

3. Gjatë gjykimit, Gjykata mund të marrë parasysh një bazë për përjashtimin e përgjegjësisë penale tjetër nga ato që janë përmendur në paragrafin 1 kur një bazë e tillë rrjedh nga

ligji i aplikueshëm, siç është paraqitur në nenin 21. Procedurat në lidhje me shqyrtimin e një baze të tillë, do të caktohen në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

Neni 32

Gabimi përkitazi me faktin apo gabimi përkitazi me ligjin

1. Gabimi përkitazi me ndonjë fakt do të jetë bazë për përjashtimin e përgjegjesisë penale, vetëm nëse ai mohon elementin mendor të kërkuar për ekzistimin e një krimi.

2. Gabimi përkitazi me ligjin lidhur me atë se a është një lloj i veçantë i sjelljes krim brenda juridiksionit të Gjykatës nuk do të jetë bazë për përjashtimin e përgjegjesisë penale. Gabimi në ligj, megjithatë, mund të jetë bazë për përjashtimin e përgjegjesisë penale, nëse mohon elementin mendor të kërkuar nga një krim i tillë, apo ashtu siç është caktuar në nenin 33.

Neni 33

Urdhërat e udhëheqësve dhe parashkrimi i ligjit

1. Fakti që krimi brenda juridiksionit të Gjykatës është kryer nga një person sipas urdhërave të qeverisë apo udhëheqësit, qoftë ai ushtarak apo civil, nuk do ta lirojë atë person nga përgjegjësia penale, përveç nëse:

(a) personi ka qenë nën obligimin ligjor që të respektojë urdhërat e qeverisë apo udhëheqësit në fjalë;

(b) personi nuk ka ditur se urdhëri është i paligjshëm; dhe

(c) urdhëri nuk ka qenë i manifestuar shprehimisht si i paligjshëm.

2. Për qëllimet e këtij neni, urdhërat për të kryer gjenocidin apo krime kundër njerëzimit janë shprehimisht të paligjshme.

PJESA 4. PËRBËRJA DHE ADMINISTRATA E GJYKATËS

Neni 34

Organet e Gjykatës

Gjykata do të përbëhet nga këto organe:

(a) Presidenca;

(b) Divizioni për Ankesa, Divizioni për Gjykime dhe Divizioni për fazën e Procedurës Paraprake;

(c) Zyrja e Prokurorit;

(d) Zyra e regjistrimit.

Neni 35

Shërbimi i gjyqtarëve

1. Të gjithë gjyqtarët do të zgjedhen si anëtarë të rregullt të Gjykatës dhe do të kryejnë detyrën në atë bazë që nga fillimi i afatit të shërbimit të tyre.
2. Sapo të jenë zgjedhur, Gjyqtarët që e përbëjnë Presidencën do të punojnë me orar të plotë të punës.
3. Presidenca mundet, në bazë të normës së punës në Gjykatë dhe sipas konsultimeve me anëtarët e saj, të vendosë kohë pas kohe se në çfarë mase gjyqtarët e mbetur do të kërkohet të punojnë me orar të plotë. Çfarëdo marrëveshje e tillë nuk do të cenojë dispozitat e nenit 40.
4. Për gjyqtarët që nuk kërkohet të punojnë në orar të plotë do të bëhen marrëveshjet financiare, në pajtim me nenin 49.

Neni 36

Kualifikimet, emërimi dhe zgjedhja e gjyqtarëve

1. Subjekt të dispozitave të paragrafit 2, Gjykata do të ketë 18 gjyqtarë.
2. (a) Presidenca, duke vepruar në emër të Gjykatës, mund të propozojë që të rritet numri i gjyqtarëve të përmendur në paragrafin 1, duke përmendur arsyet se pse kjo konsiderohet si e domosdoshme dhe e nevojshme. Regjistruesi do të përcjellë me kohë çdo propozim të tillë tek të gjitha shtetet palë.

(b) Çdo propozim i tillë më pastaj do të merret parasysh në takimin e Asamblesë së shteteve palë që do të konvokohet në pajtim me nenin 112. Propozimi do të konsiderohet si i miratuar nëse aprovohet në takim me votën e dy të tretave të anëtarëve të Asamblesë së shteteve palë dhe do të hyjë në fuqi në kohën për të cilën Asamblea vendos.

(c) (i) Kur propozimi për shtimin e numrit të gjyqtarëve të jetë miratuar sipas nënparagrafit (b), zgjedhja e gjyqtarëve shtesë do të bëhet në sesionin e ardhshëm të Asamblesë së shteteve palë në pajtim me paragrafet 3 deri 8, dhe nenin 37, paragrafi 2;

(ii) Kur propozimi për shtimin e numrit të gjyqtarëve të jetë miratuar dhe të jetë bërë efektiv sipas nënparagrafeve (b) dhe (c) (i), ai mëpastaj do të jetë i hapur për Presidencën në çdo kohë, nëse norma e punës së Gjykatës e arsyeton atë, për të propozuar reduktimin e numrit të gjyqtarëve, por ashtu që numri i gjyqtarëve të mos reduktohet nën atë të specifikuar në paragrafin 1. Propozimi do të shqyrtohet në pajtim me procedurën e parashtruar në nënparagrafet (a) dhe (b). Në rast se propozimi miratohet, numri i gjyqtarëve do të zvogëlohet në mënyrë progresive pasi që të kalojë afati i shërbimit të gjyqtarëve që janë duke shërbyer, përderisa të arrihet numri i domosdoshëm.
3. (a) Gjyqtarët do të zgjedhen nga rradhët e personave me karakter të lartë moral, me paanësi dhe integritet, e që posedojnë kualifikimet e nevojshme në shtetet e tyre për t'u emëruar në pozitat më të larta gjyqësore.

- (b) Secili kandidat për zgjedhje në Gjykatë duhet të ketë:
 - (i) dëshmuar kompetencë në të drejtën dhe procedurën penale, dhe me gjithë përvojën relevante, qoftë si gjyqtar, prokuror, avokat apo në një cilësi tjetër të ngjashme në procedurat penale; apo
 - (ii) dëshmuar kompetencë në fushat relevante të së drejtës ndërkombëtare, siç është e drejta ndërkombëtare humanitare dhe ligjet mbi të drejtat e njeriut, dhe përvojë të gjerë në cilësi profesionale ligjore, e që është me rëndësi për punët gjyqësore të Gjykatës;
- (c) Secili kandidat për zgjedhje në Gjykatë duhet të ketë njohuri të shkëlqyeshme dhe të njoh rrjedhshëm në së paku njëren prej gjuhëve të punës së Gjykatës.

4. (a) Emërimet e kandidatëve për zgjedhje në Gjykatë mund të bëhen nga cilado prej shteteve palë në këtë Statut dhe duhet të bëhen ose:

- (i) përmes procedurës së emërimit të kandidatëve për emërim në pozitat më të larta gjyqësore në shtetin në fjalë; apo
- (ii) përmes procedurës së caktuar për emërimin e kandidatëve në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë sipas Statutit të asaj Gjykate. Emërimet do të paraqiten në një deklaratë me të gjitha detajet e domosdoshme, ku do të tregohet se si kandidati i plotëson kërkesat e paragrafit 3.

(b) Secili shtet palë mund të paraqesë një kandidat për cilëndo pozitë dhe nuk është e domosdoshme që ai të jetë shtetas i atij shteti palë, por në çdo rast duhet të jetë shtetas i ndonjërit prej shteteve palë.

(c) Asamblea e shteteve palë mund të vendosë që të themelojë, nëse është e duhur, një Komitet Këshilldhënës për emërimet. Në atë rast, përbërja e Komitetit dhe mandati i tij duhet të përcaktohet nga ana e Asamblesë së shteteve palë.

5. Për qëllime të zgjedhjes, dy lista të kandidatëve do të hartohen:

Lista A që do të përmbajë emrat e kandidatëve me kualifikimet e kërkuara në paragrafin 3 (b) (i); dhe

Lista B që do të përmbajë emrat e kandidatëve me kualifikimet e kërkuara në paragrafin 3 (b) (ii).

Kandidati me kualifikimet e mjaftueshme për të dy listat, mund të zgjedhë se në cilën listë do të paraqitet. Me rastin e zgjedhjes së parë në Gjykatë, së paku nëntë gjyqtarë do të zgjedhen nga lista A dhe së paku pesë të tjerë nga lista B. Zgjedhjet plotësuese do të organizohen ashtu që të mbajnë një proporcion të barabartë në Gjykatë të gjyqtarëve të kualifikuar nga të dy listat.

6. (a) Gjyqtarët do të zgjedhen me zgjedhje të fshehta në takimin e Asamblesë së shteteve palë, të konvokuar për atë qëllim në bazë të nenit 112. Sipas paragrafit 7, personat e zgjedhur në Gjykatë duhet të jenë ata 18 kandidatë që fitojnë numrin më të madh të votave dhe shumicën nga dy të tretat e votave të shteteve palë që janë të pranishme dhe që votojnë.

(b) Në rast se një numër i madh gjyqtarësh nuk janë zgjedhur në votimin e parë, votimet pasuese do të organizohen në pajtim me procedurat e përshkruara në nënparagrafin (a), përderisa të plotësohen vendet e mbetura.

7. Dy gjyqtarë nuk mund të jenë shtetas të shtetit të njëjtë. Personi që, me qëllim të anëtarësimit në Gjykatë, do të mund të konsiderohet si shtetas i më shumë se një shteti, do të vlerësohet se është shtetas i shtetit në të cilin ai person ushtron në mënyrë të rregullt të drejtat e tij civile dhe politike.

8. (a) Shtetet palë duhet që gjatë zgjedhjes së gjyqtarëve të marrin parasysh nevojën, brenda anëtarësisë në Gjykatë, për:

- (i) përfaqësimin e sistemeve kryesore ligjore të botës;
- (ii) përfaqësimin e drejtë gjeografik; dhe
- (iii) përfaqësimin e drejtë të gjyqtarëve të gjinisë femrore dhe mashkullore.

(b) Shtetet palë duhet poashtu të marrin parasysh nevojën e kyqjes së gjyqtarëve me përvojë ligjore në çështjet specifike, duke përfshirë, por jo kufizuar në, dhunën ndaj grave apo fëmijëve.

9. (a) Si subjekt të nënparagrafit (b), gjyqtarët do të mbajnë pozitën e tyre për periudhën prej nëntë viteve dhe, dhe duke iu nënshtruar nënparagrafit (c) dhe nenit 37, paragrafi 2, nuk do të kenë të drejtë të rizgjedhen.

(b) Me rastin e zgjedhjes së parë, një e treta e gjyqtarëve të emëruar do të zgjedhen me short për të punuar për një periudhë kohore prej tri viteve; një e treta e gjyqtarëve të emëruar do të zgjedhen me short për të shërbyer për një periudhë kohore prej gjashtë viteve; dhe të tjerët do të shërbejnë për një periudhë kohore prej nëntë viteve.

(c) Gjyqtari që është zgjedhur për të shërbyer për periudhën kohore prej tri viteve sipas nënparagrafit (b) do të ketë të drejtë të rizgjedhet për afat të plotë.

10. Pavarësisht nga paragrafi 9, gjyqtari i caktuar për Dhomën e Gjykimit apo të Ankesave në pajtim me nenin 39, do të vazhdojë punën e tij rreth përfundimit të gjykimit apo ankesës, shqyrtimi i së cilës tanimë ka filluar para asaj Dhome.

Neni 37

Vendet e lira gjyqësore

1. Në rast të vendit të lirë, do të mbahet zgjedhja në pajtim me nenin 36, për të bërë plotësimin e të njëjtit.

2. Gjyqtari i zgjedhur për të plotësuar atë vend të lirë, do të shërbejë për kohën e mbetur nga mandati i paraardhësit të tij dhe, nëse kjo kohë është për tri apo më pak vite, ai do të ketë të drejtë të rizgjedhet për afat të plotë, sipas nenit 36.

Neni 38

Presidenca

1. Presidenti dhe Nënpresidenti i Parë dhe i Dytë do të zgjedhen me votat e shumicës absolute të gjyqtarëve. Secili prej tyre do të shërbejë për një afat kohor prej tri viteve apo deri në përfundimin e mandatit të tyre si gjyqtarë, varësisht se cili prej këtyre afateve përfundon më herët. Ata do të kenë të drejtë të rizgjedhen vetëm njëherë.

2. Nënpresidenti i Parë do të veprojë në vend të Presidentit në rast se Presidenti nuk është në dispozicion apo është i diskualifikuar. Nënpresidenti i Dytë do të veprojë në vend të Presidentit në rast se si Presidenti ashtu edhe Nënpresidenti i Parë nuk janë në dispozicion apo janë të diskualifikuar.

3. Presidenti, bashkë me Nënpresidentin e Parë dhe të Dytë, do të përbëjnë Kryesinë, që do të jetë përgjegjëse për:

- (a) administrimin e duhur të Gjykatës, me përjashtim të Zyrës së Prokurorit; dhe
- (b) funksionet tjera të besuara asaj në pajtim me këtë Statut.

4. Në shkarkimin e tij nga përgjegjësia sipas paragrafit 3 (a), Presidenca do të koordinojë punën dhe do të kërkojë bashkëveprim me Prokurorin në të gjitha çështjet e interesit të përbashkët.

Neni 39

Dhomat

1. Mundësisht, pas zgjedhjes së gjyqtarëve Gjykata do të organizohet në divizione, të specifikuar në nenin 34, paragrafi (b). Divizioni i Ankesave do të përbëhet nga Presidenti dhe katër gjyqtarë tjerë, Divizioni i Gjykimeve nga jo më pak se gjashtë gjyqtarë dhe Divizioni i Procedurës Paraprake nga jo më pak se gjashtë gjyqtarë. Caktimi i gjyqtarëve në divizione do të bazohet në natyrën e funksioneve që do të kryhen nga secili divizion dhe në kualifikimet dhe përvojën e gjyqtarëve të zgjedhur në Gjykatë, në atë mënyrë që secili divizion do të përmbajë një kombinim të duhur të përvojës në të drejtën dhe procedurën penale dhe në të drejtën ndërkombëtare. Divizionet e Gjykimit dhe të Procedurës Paraprake do të jenë të përbëra kryesisht nga gjyqtarët me përvojë në gjykimet penale.

2. (a) Funksionet gjyqësore të Gjykatës do të ushtrohen në secilin divizion nga ana e Dhomave.

- (b) (i) Dhoma e Ankesave do të përbëhet nga të gjithë gjyqtarët e Divizionit të Ankesave;
- (ii) Funksionet e Dhomës së Gjykimit do të ushtrohen nga tre gjyqtarë të Divizionit të Gjykimit;
- (iii) Funksionet e Dhomës së Procedurës Paraprake do të ushtrohen ose nga tre gjyqtarë të Divizionit të procedurës Paraprake, apo nga gjyqtari i vetëm i atij divizioni në pajtim me këtë Statut dhe Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit;

(c) Asgjë në këtë paragraf nuk do të pengojë themelimin e njëkohshëm të më shumë se një Dhome të Gjykimit apo Dhome të Procedurës Paraprake, kur udhëheqja efikase e normës së punës në Gjykatë e kërkon një gjë të tillë.

3. (a) Gjyqtarët e caktuar në Divizionet e Gjykimit dhe atë të Procedurës Paraprake do të shërbejnë në ato divizione për një periudhë kohore prej tri viteve dhe, pas kësaj, deri në kompletimin e çfarëdo rasti, shqyrtimi i të cilit tanimë ka filluar para divizionit në fjalë.

(b) Gjyqtarët e caktuar në Divizionin e Ankesave do të shërbejnë në atë divizion deri në përfundimin e mandatit të tyre.

4. Gjyqtarët e caktuar në Divizionin e Ankesave do të shërbejnë vetëm në atë divizion. Megjithatë, asgjë në këtë nen, nuk do të pengojë bashkimin e përkohshëm të gjyqtarëve nga Divizioni i Gjykimit në atë të Divizionit të Procedurës Paraprake apo e kundërta, nëse Presidenca konsideron se udhëheqja efikase e normës së punës në Gjykatë kërkon një gjë të tillë, me kusht që, në asnjë rast gjyqtari që ka marrë pjesë në fazën paraprake nuk do të ketë të drejtë të ulet në Dhomën e Gjykimit dhe të marrë pjesë në shqyrtimin e atij rasti.

Neni 40

Pavarësia e gjyqtarëve

1. Gjyqtarët do të jenë të pavarur në ushtrimin e funksioneve të tyre.
2. Gjyqtarët nuk do të angazhohen në asnjë aktivitet që është në kundërshtim me funksionet e tyre gjyqësore apo që do të ketë ndikim në besueshmërinë e pavarësisë së tyre.
3. Gjyqtarët të cilët do të punojnë me orar të plotë në selinë e Gjykatës, nuk do të angazhohen në ndonjë punë tjetër të karakterit profesional.
4. Çfarëdo çështje në lidhje me zbatimin e paragrafeve 2 dhe 3 do të vendoset nga shumica absolute e gjyqtarëve. Kur një çështje e tillë ka të bëjë me një gjyqtar individual, ai gjyqtar nuk do të marrë pjesë në marrjen e vendimit.

Neni 41

Lirimi dhe diskualifikimi i gjyqtarëve

1. Presidenca mundet, sipas kërkesës së gjyqtarit, të lirojë atë gjyqtar nga ushtrimi i funksionit sipas këtij Statuti, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe të Dëshmimit.
2. (a) Gjyqtari nuk do të marrë pjesë në asnjë rast, në të cilin paanshmëria e tij apo saj mund të vëhet në dyshim sipas cilësdo bazë. Gjyqtari do të diskualifikohet nga rasti në pajtim me këtë paragraf, nëse, inter alia, ai gjyqtar ka qenë në çfarëdo cilësie i angazhuar më herët atë rast, para Gjykatës apo në rastin e ngjajshëm penal në shkallë kombëtare e që përfshin personin që tani është nën hetime apo është i ndjekur. Gjyqtari poashtu do të diskualifikohet sipas bazave të tilla të paraqitura në Rregullat e Procedurës dhe të Dëshmimit.
- (b) Prokurori apo personi që është nën hetime apo i ndjekur, mund të kërkojë diskualifikimin e gjyqtarit sipas këtij paragrafi.
- (c) Çdo çështje në lidhje me diskualifikimin e gjyqtarit do të vendoset nga shumica absolute e gjyqtarëve. Gjyqtari i përjashtuar do të ketë të drejtë të paraqesë komentet e tij apo saj në lidhje me çështjen, por nuk do të ketë të drejtë të marrë pjesë në marrjen e vendimit.

Zyra e Prokurorit

1. Zyra e Prokurorit do të veprojë në mënyrë të pavarur, si organ i ndarë i Gjykatës. Ajo do të jetë përgjegjëse për pranimin e rekomandimeve dhe çfarëdo informate të vërtetuar mbi krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, për shqyrtimin e tyre dhe kryerjen e hetimeve e ndjekjeve para Gjykatës. Anëtari i Zyrës nuk do të kërkojë apo të veprojë sipas instruksioneve nga cilido burim i jashtëm.

2. Zyra do të udhëhiqet nga Prokurori. Prokurori do të ketë autorizimin e plotë rreth udhëheqjes dhe administratës së Zyrës, përfshirë këtu edhe personelin, mjetet dhe burimet tjera. Prokurori do të ndihmohet nga një apo më tepër Zëvendësprokurorë, të cilët do të jenë të autorizuar të kryejnë cilindo nga veprimet e Prokurorit sipas këtij Statuti. Prokurori dhe Zëvendësprokurorët do të jenë të nacionaliteteve të ndryshme. Ata do të punojnë me orar të plotë.

3. Prokurori dhe Zëvendësprokurorët do të jenë persona me karakter të lartë moral, kompetent dhe të kenë përvojë të gjerë praktike në ndjekjen apo gjykimin e rasteve penale. Ata do të kenë njohuri të shkëlqyeshme dhe të flasin rrjedhshëm njerën nga gjuhët e punës në Gjykatë.

4. Prokurori do të zgjedhet përmes votimit të fshehtë nga ana e shumicës absolute të anëtarëve të Asamblesë së shteteve palë. Zëvendësprokurorët do të zgjedhen në mënyrë të njëjtë nga lista e kandidatëve të ofruar nga Prokurori. Prokurori do të emërojë tre kandidatë për secilën pozitë të Zëvendësprokurorit. Përveç nëse është caktuar afat më i shkurtër në kohën e zgjedhjes së tyre, Prokurori dhe Zëvendësprokurorët do të punojnë për një periudhë kohore nëntë vjeçare dhe nuk do të kenë të drejtë në rizgjedhje.

5. As Prokurori, e as Zëvendësprokurori nuk do të angazhohen në çfarëdo aktiviteti që do të mund të ndërhynte në funksionet e tij apo saj ndjekëse, apo që do të ketë ndikim në besueshmërinë rreth pavarësisë së tij apo saj. Ata nuk do të angazhohen në çfarëdo pune tjetër të llojit profesional.

6. Presidenca mund të shkarkojë një Prokuror apo Zëvendësprokuror, me kërkesën e tij apo saj, nga veprimi në një rast të caktuar.

7. As Prokurori, e as Zëvendësprokurori nuk do të marrin pjesë në ndonjë çështje në të cilën paanshmëria e tyre mund të vihet në dyshim sipas çfarëdo baze. Ata do të diskualifikohen nga rasti, në pajtim me këtë paragraf, nëse, inter alia, kanë qenë të kyqur më parë në çfarëdo cilësie në atë rast para Gjykatës, apo në një rast penal në lidhje me këtë në shkallë kombëtare përfshirë këtu edhe personin që tani është nën hetime apo është i ndjekur.

8. Çdo çështje lidhur me diskualifikimin e Prokurorit apo të Zëvendësprokurorit do të vendoset nga ana e Dhomës së Ankesave.

(a) Personi që është nën hetime apo ndiqet penalisht, mundet në çdo kohë të kërkojë diskualifikimin e Prokurorit apo Zëvendësprokurorit sipas bazave të dhëna në këtë nen;

(b) Prokurori apo Zëvendësprokurori, nëse është e volitshme, do të kenë të drejtë të paraqesin komentet e tyre në lidhje me rastin;

9. Prokurori do të caktojë këshilltarë me përvojë ligjore në çështjet specifike, përfshirë këtu, por edhe kufizuar në, dhunën seksuale dhe gjinore, si dhe dhunën ndaj fëmijëve.

Neni 43

Zyra e regjistrimit

1. Zyra e regjistrimit do të jetë përgjegjëse për aspektet jogjyqësore të administratës dhe shërbimeve në Gjykatë, duke mos çenuar funksionet dhe pushtetin e Prokurorit në pajtim me nenin 42.

2. Zyra e regjistrimit do të udhëhiqet nga Regjistruesi, i cili do të jetë zyrtari kryesor administrativ i Gjykatës. Regjistruesi do të ushtrojë funksionet e tij apo saj, nën autoritetin e Presidentit të Gjykatës.

3. Regjistruesi dhe Zëvendësregjistruesi do të jenë persona me karakter të lartë moral, shumë kompetent dhe të kenë njohuri të shkëlqyeshme e të flasin rrjedhshëm së paku njëren nga gjuhët e punës në Gjykatë.

4. Gjyqtarët do ta zgjedhin Regjistruesin me shumicë absolute, përmes votimit të fshehtë, duke marrë parasysh çdo rekomandim të bërë nga Asamblea e shteteve palë. Nëse paraqitet nevoja, me rastin e rekomandimit të Regjistruesit, gjyqtarët do të zgjedhin, në të njëjtën mënyrë, një Zëvendësregjistrues.

5. Regjistruesi do të punojë në periudhën kohore prej pesë viteve, do të ketë të drejtë në rizgjedhje njëherë dhe do të punojë me orar të plotë. Zëvendësregjistruesi do të punojë për një periudhë kohore prej pesë viteve, apo për ndonjë afat më të shkurtër poqese vendoset nga ana e shumicës absolute të gjyqtarëve, dhe mund të zgjedhet duke u bazuar në atë se Zëvendësregjistruesi do të thirret në shërbim sipas nevojës.

6. Regjistruesi do të themelojë Njësinë e Viktimave dhe Dëshmitarëve brenda Zyrës së Regjistrimit. Kjo Njësi do të caktojë, në këshillim me Zyrën e Prokurorit, masa mbrojtëse dhe marrëveshje sigurie, këshillime dhe ndihmë tjetër të përshtatshme për dëshmitarët dhe viktimat që paraqiten para Gjykatës, si dhe të tjerët që janë në rrezik për shkak të dëshmimeve të dhëna nga dëshmitarët e tillë. Njësia do të përfshijë personelin me përvojë në trauma, përfshirë këtu traumat në lidhje me krimet e dhunës seksuale.

Neni 44

Personeli

1. Prokurori dhe Regjistruesi do të emërojnë të punësuar të tillë të kualifikuar, ashtu si do të kërkojnë nevojat e zyreve të tyre. Në rastin e Prokurorit, kjo do të përfshijë edhe emërimin e hetuesve.

2. Gjatë punësimit të personelit, Prokurori dhe Regjistruesi do të sigurojnë standardet më të larta të efikasitetit, kompetencës e integritetit dhe do të respektojnë, mutatis mutandis, kriteret e dhëna në nenin 36, paragrafi 8.

3. Regjistruesi, me pajtimin e Presidencës dhe të Prokurorit, do të propozojë Rregulloren e Personelit që do të përfshijë afatet dhe kushtet nën të cilat personeli i Gjykatës do të emërohet,

shpërblehet dhe shkarkohet nga puna. Rregulloret e Personelit do të aprovohen nga ana e Asamblesë së shteteve palë.

4. Gjykata mundet, në raste të veçanta, të shfrytëzojë përvojën e personelit të pa pagesë të ofruar nga shtetet palë, organizatat qeveritare apo ato joqeveritare që do ndihmonin në punën e cilitdo nga organet e Gjykatës. Prokurori mund të pranojë secilën ofertë të tillë në emër të Zyrës së Prokurorit. Personeli i tillë i pa pagesë do të punësohet në pajtim me udhëzimet që do të përpilohen nga ana e Asamblesë së shteteve palë.

Neni 45

Betimi solemn

Para marrjes së detyrave të tyre sipas këtij Statuti, Gjyqtarët, Prokurori, Zëvendësprokurorët, Regjistruesi dhe Zëvendësregjistruesi do të japin betimin solemn publik në gjykatë për të ushtruar secili funksionin e tij apo saj me paanshmëri dhe ndërgjegje të plotë.

Neni 46

Largimi nga zyra

1. Gjyqtari, Prokurori, Zëvendësprokurori, Regjistruesi apo Zëvendësregjistruesi do të largohen nga zyra nëse merret vendimi në pajtim me paragrafin 2, në rastet kur ai person:

(a) vërtetohet se ka bërë sjellje të keqe serioze apo ka thyer seriozisht detyrat e tij apo saj sipas këtij Statuti, ashtu si është caktuar në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit; apo

(b) nuk është i aftë të ushtrojë funksionet ashtu siç kërkohet me këtë Statut.

2. Vendimi lidhur me largimin nga zyra e Gjyqtarit, Prokurorit apo Zëvendësprokurorit sipas paragrafit 1, do të merret nga Asambleja e shteteve palë, përmes votimit të fshehtë dhe atë:

(a) në rast se kemi të bëjmë me gjyqtar, me shumicën e dy të tretave të shteteve palë me rekomandimin e miratuar nga shumica prej dy të tretave të gjyqtarëve tjerë;

(b) në rast se kemi të bëjmë me Prokuror, nga shumica absolute e shteteve palë;

(c) në rast se kemi të bëjmë me Zëvendësprokuror, nga shumica absolute e shteteve palë, me rekomandimin e Prokurorit.

3. Vendimi në lidhje me largimin nga zyra, për Regjistruesin apo Zëvendësregjistruesin do të merret nga shumica absolute e gjyqtarëve.

4. Gjyqtari, Prokurori, Zëvendësprokurori, Regjistruesi apo Zëvendësregjistruesi, sjellja apo aftësia e të cilëve për të ushtruar funksionet e zyrës ashtu si kërkohet nga ky Statut kontestohet sipas këtij neni, do të kenë mundësinë e plotë për të paraqitur dhe pranuar dëshmi, si dhe për të bërë parashtrime në pajtim me Rregullat e Procedurës e të Dëshmimit. Personi në fjalë nuk do të marrë pjesë në ndonjë mënyrë tjetër në shqyrtimin e çështjes.

Neni 47

Masat disiplinore

Gjyqtari, Prokurori, Zëvendësprokurori, Regjistruesi apo Zëvendësregjistruesi që ka bërë sjellje të keqe të natyrës më pak serioze se ajo e përmendur në nenin 46, paragrafi 1, do t'i nënshtrohet masave disiplinore, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe të Dëshmimit.

Neni 48

Privilegjet dhe imunitetet

1. Në territorin e secilit shtet pale, Gjykata do të gëzojë privilegjet dhe imunitetet e domosdoshme për arritjen e qëllimeve të saja.

2. Gjyqtarët, Prokurori, Zëvendësprokurorët dhe Regjistruesi, kur angazhohen në punët e Gjykatës, do të gëzojnë privilegjet dhe imunitetet e njëjta me ato të akorduara udhëheqësve të misioneve diplomatike dhe, pas kalimit të mandatit të tyre, do të vazhdojnë të kenë imunitet nga proceset gjyqësore të çfarëdo lloji, në lidhje me fjalët e thëna apo të shkruara dhe veprimet e kryera nga ata në cilësinë e tyre zyrtare.

3. Zëvendësregjistruesi, personeli i Zyrës së Prokurorit dhe personeli i Zyrës së Regjistrimit do të gëzojnë privilegjet dhe imunitetet, si dhe mjetet e domosdoshme për kryerjen e funksioneve të tyre, në pajtim me marrëveshjen mbi privilegjet dhe imunitetet e Gjykatës.

4. Këshilltarëve, ekspertëve, dëshmitarëve apo cilitdo personi tjetër nga të cilët kërkohet të jenë të pranishëm në Gjykatë, do t'u ofrohet trajtim i tillë që është i domosdoshëm për funksionimin e duhur të Gjykatës, në pajtim me marrëveshjen mbi privilegjet dhe imunitetet e Gjykatës.

5. Privilegjet dhe imunitetet e:

- (a) gjyqtarit apo Prokurorit mund të heqen nga ana e shumicës absolute të gjyqtarëve;
- (b) Regjistruesit mund të heqen nga ana e Kryesisë;
- (c) Zëvendësprokurorëve dhe personelit të Zyrës së Prokurorit mund të heqen nga Prokurori;
- (d) Zëvendësregjistruesit dhe personelit të Shkrimores mund të heqen nga Regjistruesi.

Neni 49

Pagat, ndihmat financiare dhe shpenzimet

Gjyqtarët, Prokurori, Zëvendësprokurorët, Regjistruesi dhe Zëvendësregjistruesi do të marrin paga të tilla, ndihma financiare dhe mjete për shpenzime në bazë të vendimit të marrë nga ana e Asamblesë së shteteve palë. Këto paga dhe kompenzime nuk do të reduktohen gjatë kohës sa ata punojnë.

Neni 50

Gjuhët zyrtare në punë

1. Gjuhët zyrtare të Gjykatës do të jenë: arabishtja, kinezishtja, anglishtja, frengjishtja, rusishtja dhe spanjollishtja. Aktgjykimet e Gjykatës, si dhe të gjitha vendimet tjera me të cilat zgjidhen çështje me rëndësi fundamentale para Gjykatës, do të botohen në gjuhët zyrtare. Presidenca, në pajtim me kriteret e themeluara nga Rregullat e Procedurës dhe të Dëshmimit, do të përcaktojë se cilat vendime mund të konsiderohen se zgjedhin çështje fundamentale për qëllimet e këtij paragrafi.

2. Gjuhët e punës së Gjykatës do të jenë anglishtja dhe frengjishtja. Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit do të përcaktojnë rastet në të cilat gjuhët tjera zyrtare do të mund të përdoren si gjuhë pune.

3. Me kërkesën e cilësdo palë apo të shtetit të cilit i është lejuar të ndërvejojë në procedurë, Gjykata do të autorizojë përdorimin e një gjuhe tjetër përveç asaj angleze e frënge e që do të shfrytëzohet nga pala apo shteti i tillë, por vetëm në rast se Gjykata konsideron se një autorizim i tillë arsyetohet në mënyrën e duhur.

Neni 51

Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit

1. Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit do të hyjnë në fuqi pas miratimit nga ana e shumicës së dy të tretave të anëtarëve të Asamblesë së shteteve palë.

2. Amendamentet në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit mund të propozohen nga:

(a) cilido shtet palë;

(b) gjyqtarët nëse vendosin me shumicë absolute; apo

(c) Prokurori.

Amendamentet e tilla do të hyjnë në fuqi pas miratimit nga ana e shumicës së dy të tretave të anëtarëve të Asamblesë së shteteve palë.

3. Pas miratimit të Rregullave të Procedurës dhe Dëshmimit, në rastet urgjente kur Rregullat nuk ofrojnë zgjidhje për ndonjë situatë specifike para Gjykatës, gjyqtarët mundën, me shumicën e dy të tretave, të përpilojnë rregulla të përkohshme të cilat do të zbatohen deri në miratimin, ndryshimin apo refuzimin e tyre në sesionin e ardhshëm të rregullt apo special të Asamblesë së shteteve palë.

4. Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, amendamentet, më pastaj dhe çdo rregull i përkohshëm do të jetë në pajtueshmëri me këtë Statut. Amendamentet në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, gjithashtu edhe në rregullat e përkohshme nuk do të zbatohen në mënyrë retroaktive në dëm të personit i cili është nën hetime apo ndiqet, apo që është dënuar.

5. Në rast të konfliktit ndërmjet Statutit dhe Rregullave të Procedurës dhe Dëshmimit, Statuti do të mbizotërojë.

Neni 52

Rregulloret e Gjykatës

1. Gjyqtarët, në pajtim me këtë Statut dhe Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, do të miratojnë, me shumicë absolute, Rregulloret e Gjykatës, të domosdoshme për funksionimin e saj rutinor.

2. Prokurori dhe Regjistruesi do të këshillohen rreth përpilimit të rregulloreve dhe cilitdo amendament më pastaj.

3. Rregulloret dhe cilatdo amendamente mëtutje do të hyjnë në fuqi menjëherë pas aprovimit, përveç nëse vendoset ndryshe nga ana e gjyqtarëve. Menjëherë pas aprovimit, ato do t'u shpërndahen shteteve palë për komente. Nëse brenda afatit prej gjashtë muajve nuk ka ndonjë vërejtje nga ana e shumicës së shteteve palë, ato do të mbesin në fuqi.

PJESA 5. HETIMI DHE NDJEKJA

Neni 53

Fillimi i hetimeve

1. Prokurori, pasi që vlerëson informatën e ofruar për të, do të fillojë hetimin, përveç nëse ai apo ajo përcakton se nuk ka baza të arsyeshme për veprim të mëtejshëm sipas këtij Statuti. Në marrjen e vendimit se a do të fillojë hetimin, Prokurori do të marrë në konsiderim nëse:

(a) informata e ofruar Prokurorit ofron baza të arsyeshme për të besuar se krimi brenda juridiksionit të Gjykatës është kryer apo është duke u kryer;

(b) rasti është apo do të jetë i lejueshëm sipas nenit 17; dhe

(c) duke marrë parasysh peshën e krimit dhe interesat e viktimave, ekzistojnë arsye përmbajtësore për të besuar se hetimi nuk do t'i shërbente interesave të drejtësisë.

Nëse Prokurori përcakton se nuk ka baza të arsyeshme për të vepruar dhe përcaktimi i tij apo saj është i mbështetur vetëm në nënparagrafin (c) lartë, ai apo ajo do të informojë Dhomën e Procedurës Paraprake.

2. Nëse, gjatë hetimit, Prokurori konkludon se nuk ka baza të mjaftueshme për ndjekje, për arsye se:

(a) nuk ekziston bazë e mjaftueshme ligjore apo faktike për të kërkuar urdhërarrestin apo ftesën për paraqitje para Gjykatës sipas nenit 58;

(b) rasti nuk është i lejueshëm sipas nenit 17; apo

(c) ndjekja penale nuk është në interes të drejtësisë, duke pasë parasysh të gjitha rrethanat, përfshirë këtu edhe peshën e krimit, interesat e viktimave dhe moshën apo dobësinë e kryesit të pohuar dhe rolin e tij apo saj në krimin e pohuar;

Prokurori do të informojë Dhomën e Procedurës Paraprake dhe shtetin që bën rekomandimin sipas nenit 14, apo Këshillin e Sigurimit në rastin nga neni 13, paragrafi (b), në lidhje me konkludimin e tij apo saj dhe arsyet për këtë konkludim.

3. (a) Me kërkesë të Shtetit që bën rekomandimin sipas nenit 14 apo të Këshillit të Sigurimit sipas nenit 13, paragrafi (b), Dhoma e Procedurës Paraprake mund të rishqyrtojë vendimin e Prokurorit sipas paragrafit 1 apo 2 për të mos vepruar dhe mund të kërkojë nga prokurori që të shqyrtojë edhe njëherë atë vendim.

(b) Përveç kësaj, Dhoma e Procedurës Paraprake mundet, në iniciativë të saj, të rishqyrtojë vendimin e Prokurorit për të mos vepruar nëse ai është mbështetur vetëm në paragrafin 1 (c) apo 2 (c). Në një rast të tillë, vendimi i Prokurorit do të jetë efektiv vetëm nëse konfirmohet nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake.

4. Prokurori mundet, në çdo kohë, të rishqyrtojë vendimin në lidhje me inicimin e hetimit apo ndjekjes penale, bazuar në faktet apo informatat e reja.

Neni 54

Përgjegjësitë dhe fuqitë e Prokurorit në lidhje me hetimet

1. Prokurori :

(a) në mënyrë që të zbulojë të vërtetën, do të zgjerojë hetimet për të mbuluar të gjitha faktet dhe provat relevante për të vlerësuar se a ekziston përgjegjësia penale sipas këtij Statuti, dhe, duke bërë këtë, do të hetojë rrethanat inkriminuese dhe ato liruese në mënyrë të barabartë;

(b) do të marrë masat e duhura për të siguruar hetimin efektiv dhe ndjekjen e krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës dhe, duke bërë këtë, të respektojë interesat dhe rrethanat personale të viktimave dhe dëshmitarëve, përfshirë moshën, gjininë ashtu si është definuar në nenin 7, paragrafi 3, dhe shëndetin, dhe të marrë parasysh natyrën e krimin, në veçanti, kur përfshin dhunën seksuale, dhunën gjinore apo dhunën e drejtuar ndaj fëmijëve; dhe

(c) do të respektojë plotësisht të drejtat e personave që rrjedhin nga ky Statut.

2. Prokurori mund të zhvillojë hetime në territorin e një Shteti:

(a) në pajtim me dispozitat e Pjesës 9; apo

(b) sipas autorizimit nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake sipas nenit 57, paragrafi 3 (d).

3. Prokurori mund:

(a) të mbledhë dhe ekzaminojë provat;

(b) të kërkojë praninë dhe marrjen në pyetje të personave që janë nën hetime, viktimave dhe dëshmitarëve;

(c) të kërkojë bashkëpunimin e cilitdo shteti apo organizate qeveritare, apo marrëveshje në pajtim me kompetencën dhe/apo mandatin e tij;

(d) të hyjë në marrëveshje dhe aranzhmane, që nuk janë në kundërshtim me këtë Statut, nëse do të jetë e domosdoshme për të mundësuar bashkëpunimin e një shteti, organizate qeveritare apo personi;

(e) të pajtohet që të mos zbulojë, në cilëndo fazë të procedurës, dokumentet apo informatën të cilën Prokurori do ta sigurojë nën kushtin e besueshmërisë dhe me qëllimin e vetëm që të prodhojë dëshmi të reja, përveç nëse ofruesi i informatës pajtohet me këtë; dhe

(f) të ndërmarrë të gjitha masat e domosdoshme, apo të kërkojë që të ndërmerren të gjitha masat e domosdoshme, për të siguruar besueshmërinë e informatës, mbrojtjen e cilitdo person apo ruajtjen e dëshmisë.

Neni 55

Të drejtat e personave gjatë hetimeve

1. Sa i përket hetimeve sipas këtij Statuti, personi:

(a) nuk do të detyrohet të inkrimonjë veten e tij apo saj apo të pranojë fajin;

(b) nuk do t'i nënshtrohet asnjë forme të detyrimit, privimit të lirisë apo kërcënimit, torturës apo çfarëdo forme të trajtimit apo dënimit të vrazhdë, johuman ose degradues;

(c) nëse do të merret në pyetje në gjuhë tjetër nga gjuha të cilën personi e kupton dhe flet plotësisht, do të ketë, pa pagesë, ndihmën e përkthyesit kompetent dhe përkthimet e tilla që janë të domosdoshme për të plotësuar kërkesat e drejtësisë;

(d) nuk do t'i nënshtrohet arrestimit apo paraburgimit arbitrar, dhe nuk do të privohet nga liria e tij apo saj, përveç sipas bazave të tilla dhe në pajtim me procedurat e themeluara në këtë Statut.

2. Kur ekzistojnë arsye për të besuar se personi ka kryer një krim brenda juridiksionit të Gjykatës dhe nëse ai person do të merret në pyetje qoftë nga Prokurori, apo nga autoritetet kombëtare, sipas kërkesës së bërë nën Pjesën 9, ai person do të ketë poashtu të drejtat në vijim dhe për të cilat ai apo ajo do të jetë i informuar para se të merret në pyetje:

(a) të jetë i informuar, para se të merret në pyetje, se ekzistojnë arsye për të besuar se ai apo ajo ka kryer një krim brenda juridiksionit të Gjykatës;

(b) të heshtë, dhe kjo heshtje të mos merret në konsiderim me rastin e përcaktimit të fajit apo pafajësisë;

(c) të ketë ndihmë juridike sipas zgjedhjes së vetë personit, apo, nëse personi nuk ka ndihmë juridike, të ketë ndihmë juridike të caktuar për të, në çdo rast kur interesat e drejtësisë e kërkojnë një gjë të tillë, dhe pa pagesë në çdo rast të tillë kur ai person nuk ka mjete të mjaftueshme për të paguar atë; dhe

(d) të merret në pyetje në praninë e mbrojtësit, përveç nëse personi ka hequr dorë vullnetarisht nga e drejta e tij apo saj në mbrojtje ligjore.

Neni 56

Roli i Dhomës së Procedurës Paraprake lidhur me mundësinë e vetme të hetimeve

1. (a) Kur Prokurori konsideron që hetimi paraqet mundësinë e vetme për të marrë dëshminë apo deklaratën nga dëshmitari apo për të ekzaminuar, mbledhur apo testuar provat, të cilat mëpastaj mund të mos jenë në dispozicion për qëllimet e gjykimit, atëherë Prokurori do të informojë Dhomën e Procedurës Paraprake.

(b) Në atë rast, Dhoma e Procedurës Paraprake mundet, sipas kërkesës së Prokurorit, të ndërmarrë masa të atilla që mund të jenë të domosdoshme për të siguruar efikasitetin dhe integritetin e procedurës dhe, në veçanti, për të mbrojtur të drejtat e mbrojtjes.

(c) Përveç nëse Dhoma e Procedurës Paraprake urdhëron ndryshe, Prokurori do t'i ofrojë informatën relevante personit të arrestuar apo që i është përgjegjës thirrjes në lidhje me hetimin e përmendur në nënparagrafin (a), në mënyrë që ai apo ajo të dëgjohet në lidhje me çështjen.

2. Masat e përmendura në paragrafin 1 (b) mund të përfshijnë:

(a) dhënien e rekomandimeve apo urdhërave në lidhje me procedurat që do të ndiqen;

(b) udhëzimin që të bëhet procesverbali i procedurës;

(c) emërimin e një eksperti për të asistuar;

(d) autorizimin e avokatit për personin e arrestuar, apo që është paraqitur para Gjykatës në përgjigje të thirrjes së bërë, që të marrë pjesë, apo kur ende nuk është bërë arrestimi apo paraqitja, ose avokati ende nuk është caktuar, emërimin e një avokati tjetër për të marrë pjesë dhe përfaqësuar interesat e mbrojtjes;

(e) emërimin e njërit prej anëtarëve të saj, apo, nëse është e domosdoshme, një gjyqtari tjetër të lirë të Dhomës së Procedurës Paraprake apo të Divizionit të Gjykimit për të mbikëqyrë dhe dhënë rekomandime apo urdhëra në lidhje me mbledhjen dhe ruajtjen e provave dhe marrjen në pyetje të personave;

(f) ndërmarrjen e çfarëdo veprimi tjetër që mund të jetë i domosdoshëm për mbledhjen dhe ruajtjen e provave.

3. (a) Kur Prokurori nuk ka ndërmarrë masat në pajtim me këtë nen, ndërkaq Dhoma e Procedurës Paraprake konsideron që masat e tilla kërkohen për të ruajtur provat të cilat beson se do të ishin esenciale për mbrojtjen gjatë gjykimit, ajo do të këshillohet me Prokurorin nëse ka arsye të mirë për dështimin e Prokurorit që të kërkojë ndërmarrjen e këtyre masave. Nëse pas këshillimit, Dhoma e Procedurës Paraprake konkludon se dështimi i Prokurorit për të kërkuar ndërmarrjen e masave të tilla është i paarsyetueshëm, Dhoma e Procedurës Paraprake mund të ndërmarrë masat e tilla në iniciativë të saj.

(b) Sipas këtij paragrafi, Prokurori mund të ushtrojë ankesë ndaj vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake për të vepruar në iniciativë të saj. Ankesa do të shqyrtohet mbi bazë ekspeditive.

4. Lejueshmëria e provave të ruajtura apo të mbledhura për gjykim në pajtim me këtë nen, apo procesverbali, do të administrohen gjatë gjykimit nga neni 69, dhe do të kenë peshë të tillë që do të përcaktohet nga Dhoma e Gjykimit.

Neni 57

Funksionet dhe pushteti i Dhomës së Procedurës Paraprake

1. Përveç nëse në këtë Statut është përcaktuar ndryshe, Dhoma e Procedurës Paraprake do të ushtrojë funksionet e saj në pajtim me dispozitat e këtij neni.

2. (a) Urdhërat apo vendimet e Dhomës së Procedurës Paraprake të lëshuara sipas neneve 15, 18, 19, 54, paragrafet 2, 61, paragrafi 7, dhe 72 duhet të nxjerren nga shumica e gjyqtarëve të saj.

(b) Në të gjitha rastet tjera, gjyqtari i vetëm i Dhomës së Procedurës Paraprake mund të ushtrojë funksionet e ofruara në këtë Statut, përveç nëse është caktuar ndryshe në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit apo nga shumica e Dhomës së Procedurës Paraprake.

3. Përveç funksioneve tjera të saj sipas këtij Statuti, Dhoma e Procedurës Paraprake mundet:

(a) me kërkesë të Prokurorit, të lëshojë urdhëra dhe urdhërarreste që mund të kërkohen për qëllime të hetimeve;

(b) sipas kërkesës së personit të arrestuar apo që është paraqitur në pajtim me thirrjen e bërë sipas nenit 58, të lëshojë urdhëra të tilla, përfshirë këtu edhe masat e përshkruara në nenin 56, apo të kërkojë një bashkëpunim të tillë në pajtim me Pjesën 9, nëse do të jetë e domosdoshme për të ndihmuar personin në përgatitjen e mbrojtjes së tij apo saj;

(c) kur është e domosdoshme, të mundësojë mbrojtjen dhe fshehtësinë e viktimave e dëshmitarëve, ruajtjen e provave, mbrojtjen e personave të arrestuar apo atyre që i janë përgjigjur thirrjes së bërë, si dhe ruajtjen e informatave të sigurisë kombëtare;

(d) të autorizojë Prokurorin për marrjen e hapave specifike hetues brenda territorit të shtetit palë pa siguruar bashkëpunimin e atij shteti sipas Pjesës 9 nëse, mundësisht, duke pasë parasysh qëndrimet e shtetit në fjalë, Dhoma e Procedurës Paraprake përcakton në atë rast se shteti në mënyrë të qartë nuk ka mundësi të ekzekutojë kërkesën për bashkëpunim për shkak të pamundësisë të cilitdo autoriteti apo ndonjë komponenti të sistemit të tij gjyqësor për të përmbushur kërkesën për bashkëpunim sipas Pjesës 9;

(e) kur urdhërarresti apo thirrja për gjykatë është lëshuar sipas nenit 58, dhe duke pasur gjithnjë kujdes për fuqinë e provave dhe për të drejtat e palëve, ashtu si është ofruar në këtë Statut dhe në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, të kërkojë bashkëpunimin e shteteve në pajtim me nenin 93, paragrafi 1 (j), të marrë masat mbrojtëse me qëllim të konfiskimit, në veçanti në dobi të fundit të viktimave.

Neni 58

Lëshimi nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake i urdhërarrestit apo thirrjes për paraqitje

1. Në çdo kohë pas fillimit të hetimeve, Dhoma e Procedurës Paraprake, sipas kërkesës së Prokurorit, do të lëshojë urdhërarrest për personin, nëse pas shqyrtimit të kërkesës dhe provave apo ndonjë informate tjetër të dorëzuar nga ana e Prokurorit, plotësohen këto kushte:

(a) ekzistojnë bazat e arsyeshme për të besuar se ai person ka kryer krimin brenda juridiksionit të Gjykatës; dhe

(b) arrestimi i personit paraqitet si i domosdoshëm:

(i) për të siguruar paraqitjen e personit në gjykim ,

(ii) për të siguruar se personi nuk do të pengojë apo rrezikojë hetimet apo procedurën gjyqësore, apo

(iii) kur është e zbatueshme, për të ndaluar personin nga vazhdimi i kryerjes së atij krimi apo krimit të ngjashëm që është brenda juridiksionit të Gjykatës dhe që rrjedh nga rrethanat e njëjta.

2. Kërkesa e Prokurorit do të përmbajë:

(a) emrin e personit dhe çdo informatë tjetër relevante për identifikim;

(b) një referim specifik për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës e të cilat pohohet se i ka kryer personi në fjalë;

(c) një deklaratë koncize mbi faktet të cilat pohohet se paraqesin krimin;

(d) një përmbledhje të provave dhe çfarëdo informate tjetër që themelon baza të arsyeshme për të besuar se ai person ka kryer ato krime; dhe

(e) arsyen pse Prokurori beson që arrestimi i personit është i domosdoshëm.

3. Urdhërarresti do të përmbajë:

(a) emrin e personit dhe çdo informatë tjetër relevante për identifikimin e tij;

(b) një referim specifik për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës për të cilat kërkohet arrestimi i personit; dhe

(c) një deklaratë koncize mbi faktet për të cilat pohohet se i paraqesin ato krime.

4. Fletëarresti do të mbesë në fuqi përderisa të urdhërohet ndryshe nga Gjykata.

5. Në bazë të urdhërit për arrestim, Gjykata mund të kërkojë arrestimin e përkohshëm apo arrestimin dhe dorëzimin e personit sipas Pjesës 9.

6. Prokurori mund të kërkojë nga Dhoma e Procedurës Paraprake të ndryshojë urdhërin për arrestim duke e modifikuar atë ose duke i shtuar krime të specifikuara në të. Dhoma e Procedurës Paraprake njësoj do të ndryshojë urdhërarrestin nëse është e kënaqur me faktin se ekzistojnë baza të arsyeshme për të besuar se personi ka kryer krimet e ndryshuara apo ato shtesë.

7. Si alternativë për kërkimin e urdhër-arrestimit, Prokurori mund të dorëzojë kërkesën që Dhoma e Procedurës Paraprake të lëshojë thirrjen që personi të paraqitet në gjyq. Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake është e kënaqur me faktin se ekzistojnë baza të arsyeshme për të besuar se personi ka kryer krimin e pohuar dhe se thirrja është e mjaftueshme për të siguruar paraqitjen e personit, ajo do të lëshojë thirrjen, me ose pa kushtet të cilat e kufizojnë lirinë (për dallim nga paraburgimi) nëse mundësohet ashtu nga ligji kombëtar, që personi të paraqitet në gjyq. Thirrja do të përmbajë:

- (a) emrin e personit dhe çdo informatë tjetër relevante për identifikimin e tij;
- (b) datën kur duhet të paraqitet personi;
- (c) një referim specifik rreth krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës, e për të cilat pohohet se i ka kryer personi në fjalë; dhe
- (d) një deklaratë koncize mbi faktet për të cilat pohohet se paraqesin krimin.

Thirrja do t'i dorëzohet vetë personit.

Neni 59

Procedura e arrestimit në shtetin e burgosjes

1. Shteti palë që ka marrë kërkesën për arrestim të përkohshëm apo për arrestim dhe dorëzim, duhet që menjëherë të ndër marrë masa për të arrestuar personin në fjalë në pajtim me ligjet e saj dhe dispozitat e Pjesës 9.

2. Personi i arrestuar do të silllet pa vonesë para organit gjyqësor kompetent në shtetin e burgimit i cili do të përcaktojë, në pajtim me ligjet e veta, se:

- (a) urdhëri për arrestim është i zbatueshëm ndaj atij personi;
- (b) personi është arrestuar në përputhje me procedurat e rregullta; dhe
- (c) të drejtat e personit janë respektuar.

3. Personi i arrestuar do të ketë të drejtë të kërkojë nga organi kompetent në shtetin që bënë paraburgosjen lirimin e përkohshëm përderisa pritët dorëzimi.

4. Në marrjen e çfarëdo vendimi në lidhje me një kërkesë të tillë, organi kompetent në shtetin që bënë paraburgosjen do të marrë në konsiderim nëse, duke marrë parasysh peshën e krimeve të pohuara, ekzistojnë rrethanat urgjente dhe të veçanta që arsyetojnë lirimin e përkohshëm dhe nëse ekzistojnë masat e sigurisë të domosdoshme për të siguruar që shteti që ka bërë paraburgosjen mund të plotësojë obligimin e tij për të dorëzuar personin në Gjykatë. Nuk do të jetë e çështje për organin kompetent të shtetit të burgosjes të konsiderojë, nëse urdhëri për arrestim është lëshuar në mënyrë të drejtë në pajtim me nenin 58, paragrafi 1 (a) dhe (b).

5. Dhoma e Procedurës Paraprake do të lajmërohet rreth çdo kërkesë për lirim të përkohshëm dhe do të jep rekomandime për organin kompetent të shtetit që ka bënë burgosjen.

Organi kompetent në këtë shtet, para marrjes së vendimit, do të marrë parasysh plotësisht rekomandimet e tilla, përfshirë këtu rekomandimet mbi masat për parandalimin e ikjes së personit.

6. Nëse personi lirohet përkohësisht, Dhoma e Procedurës Paraprake mund të kërkojë raporte periodike rreth statusit të lirimit të përkohshëm.

7. Sapo të jetë urdhëruar të dorëzohet nga shteti që ka bërë paraburgosjen, personi do të dorëzohet në Gjykatë sa më parë që është e mundur.

Neni 60

Procedura fillestare para Gjykatës

1. Me rastin e dorëzimit të personit në Gjykatë, apo paraqitjes së personit para Gjykatës në mënyrë vullnetare apo sipas ftesës, Dhoma e Procedurës Paraprake do të kujdeset që personi të është i informuar për krimet të cilat ai apo ajo pohohet se i ka kryer, dhe për të drejtat e tij apo saj sipas këtij Statuti, përfshirë edhe të drejtën për të kërkuar lirimin e përkohshëm derisa pritet të mbahet gjykimi.

2. Personi të cilit i lëshohet urdhëri për arrestim mund të kërkojë lirimin e përkohshëm derisa të vendoset për gjykimin. Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake konstaton se kushtet e parapara në nenin 58, paragrafi 1, janë plotësuar, personi do të vazhdojë të mbahet në paraburgim. Nëse konstaton të kundërtën, Dhoma e Procedurës Paraprake do të lirojë personin, me ose pa plotësimin e kushteve.

3. Dhoma e Procedurës Paraprake do të rishqyrtojë në mënyrë periodike vendimin e saj për lirimin apo paraburgimin e personit, dhe mund ta bëjë këtë në çdo kohë me kërkesë të Prokurorit apo personit. Me rastin e një rishqyrtimi të tillë ajo mund të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me paraburgimin, lirimin apo kushtet e lirimit, nëse konstaton se rrethanat e ndryshuara e kërkojnë një gjë të tillë.

4. Dhoma e Procedurës Paraprake do të sigurojë që personi nuk paraburgoset për një periudhë të paarsyeshme para gjyimit për shkak të shtyerjes së paarsyeshme të Prokurorit. Nëse paraqiten shtyerjet e tilla, Gjykata do të marrë në konsiderim lirimin e personit, me ose pa kushte.

5. Nëse është e domosdoshme, Dhoma e Procedurës Paraprake mund të lëshojë urdhërin për arrestim për të siguruar praninë e personit të liruar.

Neni 61

Vërtetimi i akuzave para gjyimit

1. Në bazë të dispozitave të paragrafit 2, brenda një afati kohor të arsyeshëm, pas dorëzimit të personit apo paraqitjes së tij vullnetare para Gjykatës, Dhoma e Procedurës Paraprake do të mbajë dëgjimin për të vërtetuar akuzat në bazë të të cilave Prokurori mendon të kërkojë gjykimin. Dëgjimi do të mbahet në praninë e Prokurorit dhe të personit të akuzuar, e poashtu edhe në praninë e avokatit të tij apo saj.

2. Dhoma e Procedurës Paraprake, sipas kërkesës së Prokurorit apo me iniciativën e vet, mund të mbajë dëgjimin në mungesë të personit të akuzuar, për të vërtetuar akuzat në bazë të të cilave Prokurori mendon të kërkojë gjykimin kur personi:

(a) ka hequr dorë nga e drejta e tij apo saj për të marrë pjesë në dëgjim; apo

(b) ka ikur apo nuk mund të gjendet dhe të gjithë hapat e arsyeshëm janë ndërmarrë për të siguruar paraqitjen e tij apo saj para Gjykatës dhe për të informuar personin rreth akuzave, si dhe për atë se dëgjimi për vërtetimin e atyre akuzave do të mbahet.

Në atë rast, personi do të përfaqësohet nga avokati, kur Dhoma e Procedurës Paraprake përcakton se kjo është në interes të drejtësisë.

3. Brenda një kohe të arsyeshme para dëgjimit, personi do të:

(a) marrë një kopje të dokumentit që përmban akuzat në bazë të të cilave Prokurori mendon të sjellë personin në gjykim; dhe

(b) informohet në lidhje me provat në të cilat Prokurori mendon të mbështetet gjatë dëgjimit.

Dhoma e Procedurës Paraprake mund të lëshojë urdhëra që kanë të bëjnë me zbulimin e informatave për qëllimet e dëgjimit.

4. Para dëgjimit, Prokurori mund të vazhdojë hetimin dhe mund të ndryshojë apo tërheqë cilëndo akuzë. Personi do të paralajmërohet para dëgjimit në lidhje me çdo ndryshim apo tërheqje të akuzave. Në rast të tërheqjes së akuzave, Prokurori do të njoftojë Dhomën e Procedurës Paraprake për arsyet e tërheqjes.

5. Gjatë dëgjimit, Prokurori do të përkrahë secilën akuzë me prova të mjaftueshme, në mënyrë që të krijojë baza përmbajtësore për të besuar se personi ka kryer krimin për të cilin akuzohet. Prokurori mund të mbështetet në provat me shkrim apo ato përmbledhëse dhe nuk ka nevojë të thërrasë dëshmitarët të cilët priten të dëshmojnë gjatë gjykimit.

6. Gjatë dëgjimit, personi mund:

(a) të kundërshtojë akuzat;

(b) të kontestojë provat e ofruara nga Prokurori; dhe

(c) të paraqesë prova.

7. Dhoma e Procedurës Paraprake, në bazë të dëgjimit, do të përcaktojë nëse ka prova të mjaftueshme për të besuar se personi ka kryer secilin nga krimet për të cilat akuzohet. Bazuar në përcaktimin e saj, Dhoma e Procedurës Paraprake:

(a) do të vërtetojë ato akuza për të cilat ajo ka konstatuar se ka prova të mjaftueshme, dhe do të dorëzojë personin para Dhomës së Gjykimit për gjykim në lidhje me akuzat e vërtetuara;

(b) do të refuzojë vërtetimin e atyre akuzave për të cilat ka konstatuar se nuk ka prova të mjaftueshme;

(c) do të shtyjë dëgjimin dhe do të kërkojë nga Prokurori të marrë parasysh:

- (i) sigurimin e provave të mëtejme apo zhvillimin e hetimeve tjera në lidhje me ndonjë akuzë të caktuar; apo
- (ii) ndryshimin e akuzës për shkak se prova e ofruar duket se paraqet një krim tjetër brenda juridiksionit të Gjykatës.

8. Kur Dhoma e Procedurës Paraprake refuzon vërtetimin e akuzës, Prokurori nuk do të përjashtohet nga e drejta për të kërkuar më vonë vërtetimin e saj, nëse kjo kërkesë e tij mbështetet nga provat plotësuese.

9. Pas vërtetimit të akuzave dhe para se gjykimi të ketë filluar, Prokurori mundet, me lejen e Dhomës së Procedurës Paraprake dhe pas njoftimit të të akuzuarit, të ndryshojë akuzat. Nëse Prokurori kërkon të shtojë akuza plotësuese apo t'i zëvendësojë ato me akuza më të rënda, për vërtetuar ato akuza duhet të mbahet dëgjimi sipas këtij neni. Pas fillimit të gjyimit, Prokurori mundet që, me lejen e Dhomës së Gjyimit, të tërheqë akuzat.

10. Çdo urdhërarrest i lëshuar më parë nuk do të ketë më efekt përse i përket secilës akuzë që nuk është vërtetuar nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake, apo që është tërhequr nga ana e Prokurorit.

11. Pasi që të jenë vërtetuar akuzat në pajtim me këtë nen, Presidenca do të themelojë Dhomën e Gjyimit e cila, në përputhje me paragrafin 8 dhe nenin 64, paragrafi 4, do të jetë përgjegjëse për zhvillimin e procedurave të mëvonshme dhe mund të ushtrojë cilindo funksion të Dhomës së Procedurës Paraprake që është relevant dhe i mundshëm për zbatim në ato procedura.

PJESA 6. GJYKIMI

Neni 62

Vendi i gjyimit

Përveç nëse vendoset ndryshe, vendi i gjyimit do të jetë në selinë e Gjykatës.

Neni 63

Gjykimi në praninë e të akuzuarit

1. I akuzuari do të jetë i pranishëm gjatë gjyimit.

2. Nëse i akuzuari, duke qenë i pranishëm para Gjykatës, vazhdon të pengojë gjykimin, Dhoma e Gjyimit mund ta largojë të akuzuarin dhe t'ia bëjë të mundshme që të vështrojë gjykimin dhe të këshillojë avokatin jashtë gjykatores, përmes përdorimit të teknologjisë së komunikimit, nëse kjo kërkohet. Masat e tilla do të ndërmerren vetëm në rrethana të posaçme, pasi që të gjitha mundësitë tjera të arsyeshme të jenë dëshmuar si jo adekuate dhe vetëm për kohën e përcaktuar rreptësisht.

Neni 64

Funksionet dhe pushteti i Dhomës së Gjyimit

1. Funkcionet dhe pushteti i Dhomës së Gjyimit të parashtruara në këtë nen, do të ushtrohen në pajtim me këtë Statut dhe Rregullat e Procedurës dhe Dëshimit.

2. Dhoma e Gjyimit do të sigurojë që gjykimi të jetë i drejtë e ekspeditiv dhe të zhvillohet me duke respektuar në mënyrë të plotë për të drejtat e të akuzuarit dhe me kujdes të vazhdueshëm për mbrojtjen e viktimave dhe dëshmitarëve.

3. Me caktimin e rastit për gjykim në pajtim me këtë Statut, Dhoma e Gjyimit e caktuar për t'u marrë me këtë rast:

(a) do të këshillohet me palët dhe miratojë procedurat që do të mund të paraqiten si të domosdoshme për të mundësuar zhvillimin e drejtë e të shpejtë të procedurës;

(b) do të përcaktojë gjuhën apo gjuhët që do të përdoren në gjykim; dhe

(c) subjekt i dispozitave tjera relevante të këtij Statuti, do të mundësojë zbulimin e dokumenteve apo informatave të pazbuluara më herët, në kohë të mjaftueshme para fillimit të gjyimit, për të mundësuar përgatitjet e duhura për gjykim.

4. Dhoma e Gjyimit mundet, nëse është e domosdoshme për funksionimin e saj efektiv e të drejtë, të drejtojë çështjet paraprake tek Dhoma e Procedurës Paraprake apo, nëse është e nevojshme, tek ndonjë gjyqtar tjetër nga Divizioni i Procedurës Paraprake.

5. Pas lajmërimit të palëve, Dhoma e Gjyimit mundet të udhëzojë që të bashkojë apo ndajë akuzat ndaj më shumë se një të akuzuari.

6. Në kryerjen e funksioneve të saj para gjyimit apo gjatë kohës sa zhvillohet gjykimi, Dhoma e Gjyimit mundet, nëse është e domosdoshme:

(a) të ushtrojë cilatdo funksione të Dhomës së Procedurës Paraprake të përmendura në nenin 61, paragrafi 11;

(b) të kërkojë pjesëmarrjen dhe dhënien e dëshmimeve nga dëshmitarët dhe sigurimin e dokumenteve dhe provave tjera përmes, nëse është e domosdoshme, ndihmës së shteteve, ashtu si është përcaktuar në këtë Statut;

(c) të mundësojë ruajtjen e informatave konfidenciale;

(d) të urdhërojë sigurimin e provave tjera, si shtesë të atyre që janë mbledhur para gjyimit apo që janë paraqitur gjatë gjyimit nga ana e palëve;

(e) të mundësojë mbrojtjen e të akuzuarit, dëshmitarëve dhe viktimave; dhe

(f) të vendos sa i përket të gjitha çështjeve tjera relevante.

7. Gjykimi do të jetë publik. Dhoma e Gjyimit mundet, megjithatë, të përcaktojë që rrethanat e posaçme kërkojnë që procedurat e caktuara të mbahen në sesione të mbyllura për qëllimet e parashtruara në nenin 68, apo të mbrojnë informatat konfidenciale apo të ndieshme që do të ofrohen si prova.

8. (a) Me rastin e fillimit të gjykimit, Dhoma e Gjykimit do t'i lexojë të akuzuarit akuzat e vërtetuara më parë nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake. Dhoma e Gjykimit do ta konstatojë faktin se i akuzuari e kupton natyrën e akuzave. Ajo do t'i ofrojë atij apo asaj mundësinë për të bërë pranimin e fajit në pajtim me nenin 65, apo për t'u deklaruar si i pafajshëm.

(b) Në gjykim, gjyqtari kryesues mund të japë udhëzime për zhvillimin e procedurave, për t'u siguruar se ato janë zhvilluar në mënyrë të drejtë dhe të paanshme. Subjekt i cilitdo udhëzim të gjyqtarit kryesues, palët mund të ofrojnë prova në pajtim me dispozitat e këtij Statuti.

9. Dhoma e Gjykimit do të ketë pushtet, inter alia, sipas kërkesës së palëve apo me vetiniciativë:

(a) të vendos në lidhje me lejueshmërinë apo rëndësinë e provave; dhe

(b) të ndërmarrë të gjithë hapat e domosdoshëm për të mbajtur rendin gjatë dëgjimit.

10. Dhoma e Gjykimit do të sigurojë që procesverbali komplet i gjykimit, që paraqet në mënyrë të saktë procedurat e zhvilluara, të është bërë dhe është mbajtur e ruajtur nga Regjistruesi.

Neni 65

Procedurat lidhur me pranimin e fajit

1. Kur i akuzuari pranon fajin në përputhje me nenin 64, paragrafi 8 (a), Dhoma e Gjykimit do të përcaktojë nëse:

(a) i akuzuari e kupton natyrën dhe pasojat e pranimit të fajit;

(b) pranimi është bërë në mënyrë vullnetare nga i akuzuari, pas këshillimit të mjaftueshëm me avokatin; dhe

(c) pranimi i fajit mbështetet në faktet që dalin nga rasti e që gjenden në:

(i) akuzat e sjella nga Prokurori dhe të pranuar nga i akuzuari;

(ii) cilatdo materiale të paraqitura nga Prokurori e që plotësojnë akuzat dhe të cilat i akuzuari i pranon; dhe

(iii) çfarëdo prove tjetër, siç është dëshmia e dëshmitarëve, paraqitur nga Prokurori apo i akuzuari.

2. Kur Dhoma e Gjykimit konstaton se çështjet e përmendura në paragrafin 1 janë krijuar, ajo do të marrë parasysh pranimin e fajit, bashkë me çfarëdo prove tjetër shtesë të paraqitur e që themelon të gjitha faktet esenciale të cilat kërkohen për të vërtetuar krimin me të cilin lidhet pranimi i fajit, dhe mund të dënojë të akuzuarin për atë krim.

3. Kur Dhoma e Gjykimit nuk është e kënaqur me faktin se çështjet e përmendura në paragrafin 1 janë krijuar, ajo do të konsiderojë pranimin e fajit si të pakryer, dhe në këtë rast, ajo do të urdhërojë vazhdimin e gjykimit sipas procedurave të rregullta gjyqësore të ofruara nga ky Statut dhe mund të dorëzojë rastin në një Dhomë tjetër Gjykimi.

4 Kur Dhoma e Gjyimit mendon se, për interesat e drejtësisë e veçmas për interesat e viktimave, kërkohet një paraqitje e plotë e fakteve të rasis, ajo mund:

(a) të kërkojë nga Prokurori që të paraqesë prova plotësuese, përfshirë këtu edhe dëshmitë e dëshmitarëve; apo

(b) të urdhërojë që gjykimi të vazhdojë sipas procedurave të rregullta të gjyimit të ofruara nga ky Statut, dhe në një rast si ky, ajo do të urdhërojë vazhdimin e gjyimit sipas procedurave të rregullta gjyqësore të ofruara nga ky Statut dhe mund të dorëzojë rastin në një Dhomë tjetër Gjykimi.

5. Çfarëdo diskutimi në mes Prokurorit dhe mbrojtjes në lidhje me ndryshimin e akuzave, pranimin e fajit apo dënimin që do të shqiptohet, nuk do të jetë obligues për Gjykatën.

Neni 66

Supozimi i pafajësisë

1. Secili do të konsiderohet i pafajshëm përderisa të vërtetohet si fajtor para Gjykatës dhe në pajtim me ligjin në fuqi.

2. Barra për vërtetimin e fajit të të akuzuarit është në Prokurorin.

3. Për të dënuar të akuzuarin, Gjykata duhet të jetë e bindur në fajin e të akuzuarit dhe pa asnjë dyshim të arsyeshëm.

Neni 67

Të drejtat e të akuzuarit

1. Në përcaktimin e çfarëdo akuze, i akuzuari do të ketë të drejtë në dëgjim publik, në pajtim me dispozitat e këtij Statuti, për një dëgjim të drejtë të zhvilluar në mënyrë të paanshme dhe për garancionet vijuese minimale, në barazi të plotë:

(a) të jetë i informuar me kohë dhe në hollësi rreth natyrës, shkakut dhe përmbajtjes së akuzës, në gjuhën të cilën i akuzuari e kupton dhe flet plotësisht;

(b) të ketë kohën dhe mjetet e duhura për përgatitjen e mbrojtjes dhe për të komunikuar lirisht dhe në besim me avokatin të cilin i akuzuari e ka zgjedhur vetë;

(c) të jetë i gjykuar pa shtyerje të paarsyeshme;

(d) subjekt i nenit 63, paragrafi 2, të jetë i pranishëm në gjykim, të bëjë mbrojtjen personalisht apo përmes ndihmës juridike sipas zgjedhjes së të akuzuarit, nëse i akuzuari nuk ka ndihmë juridike, të jetë i informuar për këtë të drejtë dhe të ketë ndihmën juridike të caktuar për të nga Gjykata në çdo rast kur interesat e drejtësisë e kërkojnë një gjë të tillë, dhe pa pagesë në rast se të akuzuarit i mungojnë mjetet e mjaftueshme për të paguar atë;

(e) të ekzaminojë apo të ketë ekzaminuar, dëshmitarët kundër tij apo saj dhe të sigurojë praninë dhe ekzaminimin e dëshmitarëve në dobi të tij apo saj nën kushtet e njëjta sikur edhe për

dëshmitarët kundër tij apo saj. I akuzuari poashtu do të ketë të drejtë të paraqesë mbrojtjen dhe provat tjera të lejueshme sipas këtij Statuti;

(f) të ketë ndihmën e pa pagesë të përkthyesit kompetent dhe përkthime të tilla që janë të domosdoshme për të plotësuar kërkesat e drejtësisë, nëse cilado nga procedurat apo dokumentet e paraqitura para Gjykatës nuk janë në gjuhën të cilën i akuzuari e kupton dhe flet plotësisht;

(g) të mos detyrohet të dëshmojë apo të pranojë fajin dhe të heshtë, dhe një heshtje e tillë të mos merret në konsiderim gjatë përcaktimit të fajit apo pafajësisë;

(h) të jep deklaratë gojore apo me shkrim në mbrojtje të tij apo saj pa dhënë betimin; dhe

(i) të mos i nënshtrohet obligimit për të vërtetuar pafajësinë e rastit apo barrës për të kundërshtuar provat.

2. Përveç cilitdo fakt tjetër të paraparë në këtë Statut, Prokurori do t'ia parashtrojë mbrojtjes sa më parë që është e vulltshme, dëshmitë që i posedon apo që janë nën kontrollin e tij dhe për të cilat ai apo ajo beson që tregojnë apo përpiqen të tregojnë pafajësinë e të akuzuarit, apo të zbusin fajin e të akuzuarit, apo mund të ndikojnë në kredibilitetin e provave të ndjekjes. Gjykata do të vendosë, në rast të ndonjë dyshimi në lidhje me zbatimin e këtij paragrafi.

Neni 68

Mbrojtja e viktimave dhe dëshmitarëve dhe pjesëmarrja e tyre në procedurë

1. Gjykata do të ndër marrë të gjitha masat e duhura për të mbrojtur sigurinë, mirëqenien fizike e psikologjike, dinjitetin dhe jetën private të viktimave dhe dëshmitarëve. Gjatë kësaj, Gjykata do të ketë respekt për të gjithë faktorët relevant, përfshirë këtu moshën, gjininë ashtu si është definuar në nenin 2, paragrafi 3, dhe shëndetin, si dhe natyrën e krimit, e në veçanti, por jo edhe kufizuar në, rastin kur krimi përfshin dhunën seksuale ose gjinore apo dhunën ndaj fëmijëve. Prokurori do të marrë masa të tilla veçmas gjatë hetimit dhe ndjekjes së krimeve të tilla. Këto masa nuk do të dëmtojnë apo të jenë në mospajtim me të drejtat e të akuzuarit dhe me gjykimin e drejtë dhe të paanshëm.

2. Si përjashtim nga parimi për dëgjimet publike të paraparë në nenin 67, Dhoma e Gjykit mundet, me qëllim të mbrojtjes së viktimave dhe dëshmitarëve apo të akuzuarit, të zhvillojë cilëndo pjesë të procedurës përmes xhirimit me kamerë apo të lejojë paraqitjen e provave përmes mjeteve elektronike apo mjeteve tjera speciale. Në veçanti, masa të tilla do të zbatohen në rast të viktimitës së dhunës seksuale apo fëmijës që është viktimë apo dëshmitar, përveç nëse ndryshe urdhërohet nga Gjykata, duke marrë parasysh të gjitha rrethanat, në veçanti qëndrimet e viktimitës apo dëshmitarit.

3. Kur interesat personale të viktimave janë prekur, Gjykata do t'i lejojë ata të paraqesin qëndrimet dhe çështjet e tyre dhe ato të merren në konsiderim në fazat e procedurës të përcaktuara si të përshtatshme nga Gjykata dhe në atë mënyrë që nuk dëmtojnë apo janë në mospajtim me të drejtat e të akuzuarit dhe me gjykimin e drejtë dhe të paanshëm. Qëndrimet dhe çështjet e tilla mund të paraqiten nga përfaqësuesit ligjor të viktimave kur Gjykata i konsideron si të përshtatshme, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

4. Njësia e Viktimave dhe Dëshmitarëve mund të këshillojë Prokurorin dhe Gjykatën rreth masave të duhura mbrojtëse, marrëveshjeve të sigurisë, këshillimit dhe ndihmës ashtu siç parashihen në nenin 43, paragrafi 6.

5. Kur zbulimi i provave apo informatave në përputhje me këtë Statut mund të shkaktojë rrezikimin serioz të sigurisë së dëshmitarit apo familjes së tij apo saj, Prokurori mundet, për qëllimet e cilësdo procedurë të zhvilluar para fillimit të gjykimit, të mbajë provat apo informatat e tilla dhe në vend të kësaj të dorëzojë një përmbledhje të tyre. Masat e tilla do të ushtrohen në mënyrën që nuk dëmtojnë apo janë në mospajtim me të drejtat e të akuzuarit dhe me gjykimin e drejtë dhe të paanshëm.

6. Shteti mund të bëjë kërkesë që të ndërmerren masat e domosdoshme në lidhje me mbrojtjen e nëpunësve apo agjentëve të tij si dhe ruajtjen e informatave konfidenciale apo të ndieshme.

Neni 69

Dëshmia

1. Para dhënies së dëshmisë, secili dëshmitar, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, do të betohet në lidhje me vërtetësinë e dëshmisë së dhënë.

2. Dëshmia e dëshmitarit në gjykim do të jepet personalisht, përveç gjerë në shkallëm e ofruar në masat e përshkuara në nenin 68 apo në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit. Gjykata poashtu mund të lejojë dhënien e dëshmisë *viva voce* (gojore) apo dëshmisë së regjistruar përmes mjeteve të videos apo audio teknologjisë, e poashtu edhe paraqitjen e dokumenteve apo transkripteve me shkrim, subjekt i këtij Statuti dhe në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit. Këto masa nuk do të dëmtojnë apo të jenë në mospajtim me të drejtat e të akuzuarit.

3. Palët mund të dorëzojnë prova relevante për rastin, në pajtim me nenin 64. Gjykata do të jetë e autorizuar të kërkojë dorëzimin e të gjitha provave të cilat i konsideron të domosdoshme për përcaktimin e të vërtetës.

4. Gjykata mund të vendosë lidhur me rëndësinë apo pranueshmërinë e çfarëdo prove, duke marrë parasysh, inter alia, vlerën dëshmuese të provave dhe çdo paragjykim që provat e tilla mund t'i shkaktojnë gjykimit të drejtë apo vlerësimit të drejtë të dëshmisë së dëshmitarit, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

5. Gjykata do të respektojë dhe mbikëqyrë privilegjet përkitazi me konfidencialitetin, ashtu siç janë përshkruar në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

6. Gjykata nuk do të kërkojë prova për faktet e njohura nga të gjithë, por mund të marrë shënime gjyqësore për to.

7. Dëshmitë e marra përmes mjeteve që shkelin këtë Statut apo të drejtat e njeriut të pranuar ndërkombëtarisht nuk do të jenë të pranueshme nëse:

(a) shkelja paraqet dyshim të konsiderueshëm në besueshmërinë e provave; apo

(b) pranimi i provave do të ishte kundër etikës dhe do të dëmtonte seriozisht integritetin e procedurës.

8. Me rastin e vendosjes rreth rëndësisë apo lejueshmërisë së provave të mbledhura nga një shtet, Gjykata nuk do të vendosë lidhur zbatimin e ligjit kombëtar të atij shteti.

Neni 70

Aktet kundër administrimit të drejtësisë

1. Gjykata do të ketë juridiksion mbi veprat vijuese që janë kundër administrimit të drejtësisë dhe kur janë kryer me qëllim, si:

(a) dhënia e dëshmisë së rrejshme nën detyrim për të thënë të vërtetën në përputhje me nenin 69, paragrafi 1;

(b) paraqitja e provës për të cilën pala e din se është e rrjeshme apo e falsifikuar;

(c) ndikimi në dëshmitarin duke e korruptuar atë, pengimi apo ndërhyrja në pjesëmarrjen apo dëshminë e dëshmitarit, hakmarrja ndaj dëshmitarit për shkak të dhënies së dëshmisë apo shkatërrimi, mitosja apo ndërhyrja në mbledhjen e provave;

(d) pengimi, shqetësimi apo korruptimi i zyrtarit të Gjykatës me qëllim të detyrimit apo bindjes së tij për të mos kryer, apo për të kryer në mënyrë të jo të duhur, detyrat e tij apo saj;

(e) hakmarrja ndaj zyrtarit të Gjykatës në lidhje me detyrat e ushtruara nga ai apo ndonjë zyrtar tjetër;

(f) kërkimi apo pranimi i mitos si zyrtar i Gjykatës e në lidhje me detyrat zyrtare të tij apo saj.

2. Parimet dhe procedurat që udhëheqin ushtrimin e juridiksionit të Gjykatës mbi veprat nën këtë nen, do të jenë ato të ofruara në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit. Kushtet për sigurimin e bashkëpunimit ndërkombëtar për Gjykatën në lidhje me procedurat e saj sipas këtij neni do të udhëhiqen nga ana e ligjeve kombëtare të shtetit nga i cili kërkohet bashkëpunimi.

3. Në rast të dënimit, Gjykata mund të shqiptojë një afat burgimi që nuk i kalon pesë vite, apo një gjobë, në pajtim me rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, apo që të dyjat.

4. (a) Secili shtet palë do të zgjerojë ligjet e tij penale përmes ndëshkimit të veprave kundër integritetit të procesit të saj hetues apo gjyqësor në vepra kundër administrimit të drejtësisë të përmendur në këtë nen, të kryera në territorin e tij, apo nga ana e njërit nga shtetasit e tij;

(b) Me kërkesë të Gjykatës, sa herë që e konsideron të nevojshme, shteti palë mund t'a dorëzojë rastin organeve të tija kompetente me qëllim të ndjekjes. Këto organe do të trajtojnë rastet e tilla me kujdes dhe do t'u përkushtojnë burime të mjaftueshme për të mundësuar zhvillimin e tyre efektiv.

Neni 71

Sanksionet për sjelljet e pahijshme para Gjykatës

1. Gjykata mund të ndëshkojë personat e pranishëm të cilët kryejnë sjellje të pahijshme, përfshirë këtu pengimin e procedurave të saj apo refuzimin e qëllimshëm për të vepruar sipas udhëzimeve të saj, me masa administrative tjera nga burgosja, siç është largimi i përkohshëm apo i përhershëm nga gjykatorja, gjobitja apo masa të ngjashme të ofruara në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

2. Procedurat që udhëheqin shqiptimin e masave të përmendura në paragrafin 1 do të jenë ato që janë paraqitur në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

Neni 72

Ruajtja e informatave që kanë të bëjnë me sigurinë kombëtare

1. Ky nen zbatohet në çdo rast kur zbulimi i informatave apo dokumenteve të shtetit, sipas pikëpamjes së atij shteti, do të dëmtojë interesat e tij kombëtare. Rastet e tilla përfshijnë ato që hyjnë brenda fushës së nenit 56, paragrafet 2 dhe 3, nenit 61, paragrafi 3, nenit 64, paragrafi 3, nenit 67, paragrafi 2, nenit 68, paragrafi 6, nenit 87, paragrafi 6 dhe nenit 93, e poashtu edhe rastet që rrejedhin në cilëndo fazë të procedurës dhe kur zbulimi i tillë më vonë mund të krijonte probleme.

2. Ky nen do të zbatohet poashtu kur personi nga i cili është kërkuar që të jepë informata apo dëshmi ka refuzuar ta bëjë një gjë të tillë apo e ka referuar çështjen tek shteti duke u bazuar në atë se zbulimi do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të shtetit dhe se shteti në fjalë vërteton se është i pikëpamjes se zbulimi do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të tij.

3. Asgjë në këtë nen nuk do të dëmtojë kërkesat për fshehtësi të zbatueshme sipas nenit 54, paragrafi 3 (e) dhe (f), apo zbatimin e nenit 73.

4. Nëse shteti mëson se informatat apo dokumentet e shtetit janë zbuluar, apo pritët të zbulohen në cilëndo fazë të procedurës, dhe është i pikëpamjes se zbulimi do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të tij, shteti i tillë do të ketë të drejtë të ndërhyjë në mënyrë që të sigurojë zgjidhjen e çështjes në pajtim me këtë nen.

5. Nëse, sipas pikëpamjes së shtetit, zbulimi i informatave do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të tij, do të merren të gjitha masat e arsyeshme nga shteti, duke vepruar në bashkëpunim me Prokurorin, mbrojtjen, Dhomën e Procedurës Paraprake apo Dhomën e Gjykimit, nëse do të jetë e nevojshme, për të kërkuar zgjidhjen e çështjes me masa bashkëpunimi. Masat e tilla mund të përfshijnë:

(a) modifikimin apo sqarimin e kërkesës;

(b) përcaktimin nga ana e Gjykatës lidhur me rëndësinë e informatave apo dëshmime që kërkohen, apo përcaktimin nëse dëshmia, edhe pse relevante, ka mundësi të sigurohet apo është siguruar nga ndonjë burim tjetër dhe jo nga shteti të cilit i është drejtuar kërkesa;

(c) sigurimin e informatave apo dëshmime nga një burim tjetër apo në formë tjetër; apo

(d) marrëveshjen rreth kushteve nën të cilat do të mund të ofrohej ndihma, përfshirë këtu përveç tjerash, sigurimin e përmbledhjeve apo redaktimeve, kufizimeve në zbulim, zhvillimin e procedurës in camera apo ex parte, apo masat tjera mbrojtëse të lejueshme sipas këtij Statuti dhe Rregullave.

6. Pasi të jenë ndërmarrë të gjithë hapat e arsyeshëm për zgjidhjen e çështjes përmes mjeteve të bashkëpunimit, dhe nëse shteti konsideron se nuk ka mënyra apo kushte nën të cilat informatat apo dokumentet mund të sigurohen apo zbulohen pa rrezikuar interesat e sigurisë së tij kombëtare, ai do të njoftojë Prokurorin apo Gjykatën për shkaqet specifike që e kanë shtyrë në marrjen e një vendimi të tillë, përveç nëse vetë përshkrimi specifik i shkaqeve do të rezultonte në rrezikimin e interesave të sigurisë kombëtare të shtetit.

7. Mëpastaj, nëse Gjykata përcakton se dëshmia është relevante dhe e domosdoshme për themelimin e fajit apo të pafajëshmërisë së të akuzuarit, Gjykata mund të ndërmarrë veprimet që vijojnë:

(a) Kur zbulimi i informatës apo dokumentit kërkohet për zbatim në përputhje me lutjen për bashkëpunim sipas Pjesës 9 apo me rrethanat e përshkruara në paragrafin 2, dhe shteti ka kërkuar bazat për refuzim të përmendura në nenin 93, paragrafi 4:

- (i) Gjykata mundet, para marrjes së çfarëdo përfundimi të përmendur në nënparagrafin 7 (a) (ii), të kërkojë konsultime të mëtejme me qëllim të shqyrtimit të përfaqësimeve të shtetit, që mund të përfshijnë, si të duhura, dëgjimin me kamerë dhe atë ex parte;
 - (ii) nëse Gjykata konkludon që, përmes thirrjes në bazat për refuzim sipas nenit 93, paragrafi 4, në rrethanat e rastit, shteti të cilit i është bërë kërkesa nuk është duke vepruar në pajtim me obligimet e tij sipas këtij Statuti, Gjykata mund të shqyrtojë çështjen në pajtim me nenin 87, paragrafi 7, duke specifikuar arsyet për konkludimin e saj; dhe
 - (iii) Gjykata mund të bëjë një përfundim të tillë në gjykimin e të akuzuarit në lidhje me ekzistimin apo mosekzistimin e fakteve, ashtu si do të jetë e duhur për ato rrethana; apo
- (b) Në të gjitha rastet tjera:
- (i) të urdhërojë zbulimin; apo
 - (ii) deri në masën që nuk urdhëron zbulimin, të jep një përfundim të tillë në gjykimin e të akuzuarit në lidhje me ekzistimin apo mosekzistimin e fakteve, ashtu si do të jetë e nevojshme për ato rrethana.

Neni 73

Informatat apo dokumentet e palës së tretë

Nëse Gjykata kërkon nga shteti palë që të sigurojë një dokument apo informatë që e ka në ruajtje, posedim apo kontroll, e që është zbuluar para saj në besim nga shteti, organizata qeveritare apo organizata ndërkombëtare, e njëjta do të kërkojë pajtimin e poseduesit origjiner për të zbuluar atë dokument apo informatë. Nëse poseduesi origjiner është shtet palë, i njëjti ose do të pajtohet me zbulimin e informatës apo dokumentit, ose do kërkojë zgjidhjen e problemit të zbulimit brenda Gjykatës, gjë që i nënshtrohet dispozitave të nenit 72. Nëse posedues origjiner nuk është shtet palë dhe refuzon të pajtohet me zbulimin, shteti të cilit i është bërë kërkesa, do të informojë Gjykatën se nuk ka mundësi të ofrojë dokumentin apo informatën për shkak të obligimit të mëhershëm për konfidencialitet ndaj poseduesit origjiner.

Neni 74

Kërkesat për marrjen e vendimit

1. Të gjithë gjyqtarët e Dhomës së Gjyimit do të jenë të pranishëm në secilën fazë të gjyimit dhe gjatë shqyrtimit të tyre. Presidenca mundet, mbi bazë të rastit, të caktojë, nëse janë në dispozicion, një apo më shumë gjyqtarë shtesë të cilët do të jenë të pranishëm në secilën fazë të gjyimit për të zëvendësuar ndonjë anëtar të Dhomës së Gjyimit, nëse ai anëtar nuk është në gjendje të vazhdojë pjesëmarrjen e tij.
2. Vendimi i Dhomës së Gjyimit do të bazohet në vlerësimin e saj mbi provat dhe procedurën në tërësi. Vendimi nuk do të tejkalojë faktet dhe rrethanat e përshkruara në akuza dhe cilatdo ndryshime në akuza. Gjykata mund të mbështesë vendimin e saj vetëm në provat e dorëzuara dhe të diskutuara para saj në gjykim.
3. Gjyqtarët do të përpiqen të arrijnë njëzëshmërinë në vendimin e tyre, dhe nëse kjo nuk mund të arrihet, vendimi do të merret nga shumica e gjyqtarëve.
4. Këshillimet e Dhomës së Gjyimit do të mbeten sekrete.
5. Vendimi do të jetë me shkrim dhe do të përmbajë deklaratën e plotë dhe të arsyetuar të vendimeve të Dhomës së Gjyimit në lidhje me provat dhe përfundimet. Dhoma e Gjyimit do të lëshojë një vendim. Kur nuk ka unanimitet, vendimi i Dhomës së Gjyimit do të përmbajë qëndrimet e shumicës dhe pakicës. Vendimi apo rezumeja do të shpallet në gjykatë të hapur.

Neni 75

Dëmshpërblimet për viktime

1. Gjykata do të themelojë parimet në lidhje me dëmshpërblimet për viktimat apo lidhur me to, përfshirë këtu restituimin, kompenzimin dhe rehabilitimin. Sipas kësaj baze, në vendimin e saj, Gjykata mundet të kërkojë ose sipas kërkesës apo në bazë të propozimit të saj, në rrethana të veçanta, përcaktimin e shkallës dhe gjerësisë së çfarëdo dëmi, humbjeje apo lëndimi për apo në lidhje me viktimat dhe do të deklarojë parimet në të cilat ajo vepron.
2. Gjykata mund të jepë urdhër drejtpërdrejt kundër personit të dënuar duke përmendur dëmshpërblimet e duhura për, apo në lidhje me viktimat, përfshirë këtu restitucionin, kompenzimin dhe rehabilitimin. Kur është e nevojshme, Gjykata mund të urdhërojë që kompenzimi për dëme të bëhet përmes Fondit të Besimit të paraparë në nenin 79.
3. Para dhënies së urdhërit sipas këtij neni, Gjykata mund të ftojë dhe do të marrë parasysh përfaqësimet nga apo në emër të personit të dënuar, viktimat, personat tjerë të interesuar apo shtetet e interesuara.
4. Në ushtrimin e autorizimeve të saj sipas këtij neni, Gjykata mundet, pasi të jetë dënuar personi për një krim brenda jurisdikcionit të Gjykatës, të përcaktojë nëse, për të realizuar urdhërin të cilin mund ta japë sipas këtij neni, është e domosdoshme të kërkojen masat sipas nenit 93, paragrafi 1.
5. Shteti palë do të realizojë vendimin e saj sipas këtij neni, sikur dispozitat e nenit 109 të ishin të zbatueshme për këtë nen.

6. Asgjë në këtë nen nuk do të interpretohet si rrezikim i të drejtave të viktimave sipas ligjit kombëtar apo atij ndërkombëtar.

Neni 76

Dënimi

1. Në rast të ndëshkimit, Dhoma e Gjyimit do të marrë në konsiderim dënimin e duhur që do të shqiptohet dhe do të ketë parasysh provat e paraqitura dhe depozitimet e bëra gjatë gjyimit, e të cilat janë relevante për dënimin.

2. Përveç kur zbatohet neni 65 dhe para përfundimit të gjyimit, Dhoma e Gjyimit mundet që sipas propozimit të saj dhe me kërkesë të Prokurorit apo të të akuzuarit, të mbajë dëgjimin e mëtejme për të dëgjuar çfarëdo prove plotësuese apo parashkresat relevante për dënimin, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

3. Kur zbatohet paragrafi 2, cilatdo përfaqësime nën nenin 75 do të dëgjojnë gjatë dëgjimit të mëtejme të përmendur në paragrafin 2 dhe, nëse është e nevojshme, gjatë çfarëdo dëgjimi plotësues.

4. Dënimi do të shpallet publikisht dhe, kurdo që është e mundur, në praninë e të akuzuarit.

PJESA 7. NDËSHKIMET

Neni 77

Dënimet e zbatueshme

1. Subjekt të nenit 110, Gjykata mund të shqiptojë njërin nga dënimet në vijim ndaj personit të ndëshkuar për krimin e përmendur në nenin 5 të këtij Statuti:

(a) burgimin për një numër të caktuar vitesh, që nuk mund të kalojë maksimumin prej 30 viteve; apo

(b) dënimin me burg të përjetshëm kur është i arsyetuar me peshën e rëndë të krimit dhe me rrethanat individuale të personit të dënuar.

2. Si plotësim të burgimit, Gjykata mund të urdhërojë:

(a) një gjobë sipas kritereve të ofruara në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit;

(b) konfiskimin e të ardhurave, pronës dhe mjeteve që rrjedhin në mënyrë të drejtpërdrejt apo të tërthortë nga ai krim, pa rrezikuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë *bona fide*.

Neni 78

Përcaktimi i dënimin

1. Në përcaktimin e dënimit, Gjykata, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, do të marrë parasysh faktorë të tillë siç janë pesha e krimit dhe rrethanat individuale të personit të ndëshkuar.

2. Në shqiptimin e dënimit me burgim, Gjykata do të zbres periudhën, nëse ekziston, e kaluar në paraburgim më herët, në pajtim me urdhërin e Gjykatës. Gjykata mund të zbres cilëndo periudhë tjetër të kaluar në paraburgim përkitazi me sjelljen që e përbënë atë krim.

3. Kur personi është dënuar për më shumë se një krim, Gjykata do të shqiptojë dënimin për secilin krim si dhe dënimin e përbashkët duke specifikuar periudhën e përgjithshme të burgimit. Kjo periudhë nuk do të jetë më e shkurtër se dënimi më i lartë individual i shqiptuar dhe nuk do të kalojë dënimin prej 30 viteve burgim apo dënimin me burg të përjetshëm në përputhje me nenin 77, paragrafi 1 (b).

Neni 79

Fondi i besimit

1. Fondi i besimit do të themelohet me vendim të Asamblesë së shteteve palë në dobi të viktimave të krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës dhe të familjeve të viktimave të tilla.

2. Gjykata mund të urdhërojë që të hollat dhe pronësitë tjera të mbledhura përmes gjobave apo konfiskimit të barten, me urdhër të Gjykatës, në Fondin e besimit.

3. Fondi i besimit do të udhëhiqet sipas kriterëve që do të përcaktohen nga Asambleja e shteteve palë.

Neni 80

Pacenueshmëria në zbatimin kombëtar të ndëshkimeve dhe ligjeve kombëtare

Asgjë në këtë Pjesë nuk do të ndikojë në zbatimin e ndëshkimeve të përshkruara në ligjet e tyre kombëtare nga ana e shteteve, e as në ligjet e shteteve që nuk parashohin ndëshkimet e përshkruara në këtë Pjesë.

PJESA 8. ANKESA DHE RISHIKIMI

Neni 81

Ankesa kundër vendimit për lirim ose ndëshkimin apo kundër dënimit

1. Ndaj vendimit sipas nenit 74 mund të ushtrohet ankesa në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit në mënyrën vijuese:

- (a) Prokurori mund të ushtrojë ankesë bazuar në cilëndo nga shkaqet në vijim:
 - (i) gabimin procedural,

(ii) gabimin në fakt, apo

(iii) gabimin në ligj;

(b) Personi i dënuar, apo Prokurori në emër të atij personi, mund të ushtrojë ankesën duke u bazuar në:

(i) gabimin procedural,

(ii) gabimin në fakt,

(iii) gabimin në ligj, apo

(iv) cilëndo bazë tjetër që ka ndikim në paanshmërinë dhe besueshmërinë e procedurës apo vendimit.

2. (a) Ndaj dënimit mund të ushtrohet ankesa, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, nga ana e Prokurorit apo personit të ndëshkuar duke u bazuar në disproporcionin në mes të krimit dhe dënimit;

(b) Nëse në ankesën ndaj dënimit, Gjykata konsideron se ekzistojnë baza mbi të cilat ndëshkimi mund të hedhet, në tërësi apo pjesërisht, ajo mund të ftojë Prokurorin dhe personin e ndëshkuar për të dorëzuar shkaqet e bazuara në nenin 81, paragrafi 1 (a) apo (b), dhe mund të marrë një vendim mbi ndëshkimin në pajtim me nenin 83;

(c) Procedura e njëjtë zbatohet kur Gjykata, vetëm sipas ankesës kundër ndëshkimit, konsideron se bazat për uljen e dënimit ekzistojnë sipas paragrafit 2 (a).

3. (a) Përveç nëse Dhoma e Gjykimit urdhëron ndryshe, personi i dënuar do të mbetet në paraburgim derisa të zgjidhet ankesa;

(b) Kur koha që personi kalon në paraburgim tejkalon dënimin me burgim të shqiptuar, ai person do të lirohet, përveç nëse edhe Prokurori është duke ushtruar ankesën, në ç'rast lirimi mund të kushtëzohet sipas nënparagrafit (c) poshtë;

(c) Në rast të shfajësimit, i akuzuari do të lirohet menjëherë, nën kushtet vijuese:

(i) nën rrethana të veçanta, dhe duke konsideruar, inter alia, rrezikun konkret të ikjes, seriozitetin e shkeljes së caktuar dhe mundësinë e suksesit të ankesës, Dhoma e Gjykimit, me kërkesën e Prokurorit, mund të mbajë personin në paraburgim derisa të zgjidhet ankesa;

(ii) ndaj vendimit të marrë nga Dhoma e Gjykimit sipas nënparagrafit (c) (i) mund të ushtrohet ankesë në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

4. Subjekt i dispozitave të paragrafit 3 (a) dhe (b), ekzekutimi i vendimit apo i dënimit do të pezullohet gjatë periudhës së lejuar për ankesë dhe gjatë kohëzgjatjes së procedurës së ankesës.

Ankesa ndaj vendimeve tjera

1. Cilado Palë mund të ushtrojë ankesë ndaj cilitdo nga vendimet që vijojnë, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit:

- (a) vendimit në lidhje me juridiksionin apo pranueshmërinë;
- (b) vendimit për lirim apo mohimin e lirit të personit që është merret në pyetje apo ndiqet;
- (c) vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake për të vepruar sipas iniciativës së saj nën nenin 56, paragrafi 3;
- (d) vendimit që përfshin një çështje që do të mund të kishte ndikim të rëndësishëm në zhvillimin e drejtë dhe të shpejtë të procedurës apo në përfundimin e gjykimit, dhe për të cilën, sipas mendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake apo asaj të Gjykimit, zgjidhja e menjëhershme nga Dhoma e Ankesës mund të avancojë materialisht procedurën.

2. Ndaj vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake sipas nenit 57, paragrafi 3 (d), mund të ushtrohet ankesë nga shteti i interesuar apo nga Prokurori, me leje të Dhomës së Procedurës Paraprake. Ankesa do të dëgjohet në mënyrë të shpejtuar.

3. Ankesa si e tillë nuk do të ketë efekt pezullues përveç nëse Dhoma e Ankesave vendos ashtu, sipas kërkesës, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

4. Përfaqësuesi juridik i viktimave, personit të dënuar apo pronarit bona fide të pronësisë së prekur në mënyrë të pafavorshme me urdhërin sipas nenit 75, mund të ushtrojë ankesë kundër urdhërit për reparacione, ashtu siç parashihet në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

Neni 83

Procedurat sipas ankesës

1. Për qëllimet e procedurës sipas nenit 81 dhe këtij neni, Dhoma e Ankesave do të ketë të gjitha kompetencat e Dhomës së Gjykimit.

2. Nëse Dhoma e Gjykimit përfundon se procedurat ndaj të cilave ushtrohet ankesa kanë qenë të padrejta në atë mënyrë që kanë ndikuar në besueshmërinë e vendimit ose dënimit, apo se vendimi apo dënimi ndaj të cilit ushtrohet ankesa ka qenë thelbësisht i ndikuar nga gabimi në fakt apo në ligji ose gabimi procedural, ajo mund të:

- (a) anulojë apo ndryshojë vendimin ose dënimin; apo
- (b) urdhërojë një gjykim të ri para një Dhome tjetër të Gjykimit.

Për këto qëllime, Dhoma e Ankesave mund të kthejë mbrapa çështjen faktike në Dhomën e Gjykimit në mënyrë që ajo të përcaktojë çështjen dhe të raportojë përsëri në pajtim me rrethanat, apo edhe vetë mund të kërkojë prova për të përcaktuar çështjen. Kur ndaj vendimit apo dënimit është ushtruar ankesë vetëm nga ana e personit të dënuar, apo nga Prokurori në emër të atij personi, ai nuk mund të ndryshohet në dëm të tij apo saj.

3. Nëse në ankesën ndaj dënimit Dhoma e Ankesave gjen se dënimi nuk është proporcional me krimin, ajo mund të ndryshojë dënimin në pajtim me Pjesën 7.

4. Vendimi i Dhomës së Ankesave do të merret nga shumica e gjyqtarëve dhe do të shpallet në gjykatë të hapur. Në vendim do të paraqiten arsyet në të cilat ai është bazuar. Kur nuk ka njëzëshmëri, vendimi i Dhomës së Ankesave do të përmbajë qëndrimet e shumicës dhe pakicës, mirëpo një gjyqtar mund të jep mendim të ndarë apo të kundërt për ndonjë çështje ligjore.

5. Dhoma e Ankesave mund ta paraqes vendimin e saj në mungesë të personit të liruar apo të ndëshkuar.

Neni 84

Rishikimi i dënimit apo vendimit

1. Personi i dënuar apo, pas vdekjes së tij, bashkëshorti/ja, fëmijët, prindërit apo një person i gjallë në kohën e vdekjes së të akuzuarit të cilit i janë dhënë udhëzime të qarta me shkrim nga i akuzuari për të bërë një kërkesë të tillë, apo Prokurori, në emër të personit, mund të kërkojë nga Dhoma e Ankesave që të rishikojë aktgjykimin përfundimtar ndëshkim apo dënim duke u bazuar në atë se:

(a) është zbuluar prova e re që:

(i) nuk ka qenë në dispozicion në kohën e gjyimit, dhe një mungesë e tillë nuk mund t'i ngarkohet në tërësi apo pjesërisht palës që bën kërkesën; dhe

(ii) është mjaft e rëndësishme dhe, po të ishte vërtetuar gjatë gjyimit do të kishte pasur gjasa që do të ndikonin në marrjen e një vendimi krejtësisht tjetër;

(b) është zbuluar së fundi që prova vendimtare, e marrë gjatë gjyimit dhe nga e cila varet dënimi, ka qenë e pavërtetë, e rrjeshtuar apo e falsifikuar;

(c) një apo më shumë gjyqtarë që kanë marrë pjesë në ndëshkim apo vërtetim të akuzave kanë kryer, në atë rast, një akt serioz të sjelljes së keqe dhe shkelje serioze të detyrave me peshë të tillë që mjafton për të arsyetuar largimin e atij gjyqtari apo atyre gjyqtarëve nga zyra sipas nenit 46.

2. Dhoma e Ankesave do të refuzojë kërkesën nëse konsideron se ajo është e pabazuar. Nëse ajo konstaton që kërkesa është meritore, ajo mundet, kur e sheh të nevojshme:

(a) të thirrë përsëri Dhomën iniciale të Gjyimit;

(b) të themelojë një Dhomë të re Gjykimi; apo

(c) të ruaj juridiksionin mbi çështjen,

me qëllim që, pas dëgjimit të palëve në mënyrën e paraqitur në Rregullat e Procedurës dhe Dëshimit, të vijë në përfundim se a do të rishikohet aktgjykimi.

Neni 85

Kompenzimi për personin e arrestuar apo të ndëshkuar

1. Secili që ka qenë viktimë e një arrestimi apo paraburgimi të paligjshëm do të ketë të drejtën e zbatueshme për kompenzim.

2. Kur personi është dënuar me vendim përfundimtar për një vepër penale, dhe kur mëpastaj dënimi i tij apo saj është rishikuar në bazë të asaj se fakti i ri apo i sapo zbuluar tregon në mënyrë bindëse se drejtësia ka dështuar, personi që ka vuajtur dënimin si rezultat i një dënimi të tillë do të kompenzohet në bazë të ligjit, përveç nëse vërtetohet se moszbulimi i faktit të panjohur me kohë, mund t'i ngarkohet plotësisht apo pjesërisht atij apo asaj.

3. Në rrethana të veçanta, kur Gjykata gjen fakte vendimtare që tregojnë se është bërë dështim i rëndë dhe i dukshëm i drejtësisë, ajo mundet sipas zgjedhjes së saj të ofrojë kompenzimin, në pajtim me kriteret e ofruara në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit, për personin që është liruar nga paraburgimi me vendim përfundimtar për shfaqësim apo mbarim të procedurës për atë shkak.

PJESA 9. BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR DHE
NDIHMA GJYQËSORE

Neni 86

Obligimi i përgjithshëm për bashkëpunim

Shtetet palë, në pajtim me dispozitat e këtij Statuti, do të bashkëpunojnë plotësisht me Gjykatën në hetimin dhe ndjekjen e krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës.

Neni 87

Kërkesat për bashkëpunim: dispozitat e përgjithshme

1. (a) Gjykata do të ketë kompetencë të kërkojë bashkëpunim nga shtetet palë. Kërkesat do të përcillen përmes kanaleve diplomatike apo ndonjë kanali tjetër të duhur, ashtu siç do të përcaktohet nga secili shtet palë me rastin e ratifikimit, pranimit, miratimit apo aderimit të marrëveshjes.

Ndryshimet pasuese në formën e bashkëpunimit do të bëhen nga secili shtet palë në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit .

(b) Kur është e përshtatshme, por pa i cënuar dispozitat e nënparagrafit (a), kërkesat poashtu mund të përcillen përmes Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Penale apo cilësdo organizate të përshtatshme regjionale.

2. Kërkesat për bashkëpunim dhe të gjitha dokumentet mbështetëse të kërkesës, ose do të përkthehen ose do të përcillen me përkthimin në gjuhën zyrtare të shtetit të cilit i bëhet kërkesa apo në njërën nga gjuhët e punës të Gjykatë, në pajtim me zgjedhjen e bërë nga ai shtet me rastin e ratifikimit, pranimit, miratimit apo aderimit të marrëveshjes.

Ndryshimet pasuese të kësaj zgjedhje do të bëhen në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit .

3. Shteti të cilit i bëhet kërkesa do të mbajë në fshehtësi kërkesën për bashkëpunim dhe cilatdo dokumente që përkrahin kërkesën, përveç në atë masë kur zbulimi do të jetë i domosdoshëm për ekzekutimin e kërkesës.

4. Në lidhje me cilëndo kërkesë për ndihmë të paraqitur nën Pjesën 9, Gjykata mund të ndërmarrë masa të tilla, përfshirë këtu masat në lidhje me ruajtjen e informatave, që do të jenë si të domosdoshme për të garantuar sigurinë apo mirëqenien fizike apo psikologjike të cilësdo nga viktimat, dëshmitarët potencial dhe familjeve të tyre. Gjykata mund të kërkojë që cilado informatë që është dhënë në dispozicion nën Pjesën 9 të sigurohet dhe trajtohet në mënyrën që mbron sigurinë dhe mirëqenien fizike a psikologjike të të gjithë viktimave, dëshmitarëve potencialë dhe familjeve të tyre.

5. (a) Gjykata mund të ftojë cilindo shtet joanëtar të këtij Statuti që të ofrojë ndihmë sipas kësaj Pjese, në bazë të një ujdie ad-hoc, marrëveshjeje me shtetin e tillë apo çfarëdo baze tjetër të përshtatshme.

(b) Kur shteti joanëtar i këtij Statuti, që ka hyrë në një ujd ad hoc apo në marrëveshje me Gjykatën, dështon të bashkëpunojë me kërkesat në përputhje me ujdinë apo marrëveshjen e tillë, Gjykata mund të informojë për këtë Asamblenë e shteteve palë apo, kur Këshilli i Sigurimit e ka përcjellë çështjen në Gjykatë, në Këshillin e Sigurimit.

6. Gjykata mund të kërkojë nga cilado organizatë qeveritare që të sigurojë informata apo dokumente. Gjykata poashtu mund të kërkojë forma tjera të bashkëpunimit dhe ndihmës për të cilat mund të merret vesh me një organizatë të tillë dhe të cilat janë në pajtim me kompetencat dhe mandatin e saj.

7. Kur shteti palë dështon të pajtohet me kërkesën për bashkëpunim të bërë nga ana e Gjykatës, në kundërshtim me dispozitat e këtij Statuti, duke penguar kështu Gjykatën në ushtrimin e funksioneve dhe autorizimeve të saj sipas këtij Statuti, Gjykata mund të bëjë një konkluzion në lidhje me këtë dhe të përcjellë çështjen në Asamblenë e shteteve palë apo, kur Këshilli i Sigurimit e ka përcjellë çështjen në Gjykatë, në Këshillin e Sigurimit.

Neni 88

Procedurat që janë në dispozicion sipas ligjit kombëtar

Shtetet palë do të sigurojnë që procedurat sipas ligjit të tyre kombëtar të jenë në dispozicion për të gjitha format e bashkëpunimit që janë caktuar në këtë Pjesë.

Neni 89

Dorëzimi i personave në Gjykatë

1. Gjykata mund t'i transmetojë kërkesën për arrestim dhe dorëzim të personit, bashkë me materialet në mbështetje të kërkesës të përshkruar në nenin 91, cilitdo shtet në territorin e të cilit mund të gjendet ai person dhe do të kërkojë bashkëpunimin e atij shteti në arrestimin dhe dorëzimin e një personi të tillë. Shtetet palë, në pajtim me dispozitat e kësaj Pjese dhe procedurën sipas ligjeve të tyre kombëtare, do të pajtohen me kërkesën për arrestim dhe dorëzim.

2. Kur personi i kërkuar për dorëzim, sjellë kundërshtimin e tij para gjykatës kombëtare në bazë të parimit *ne bis in idem* ashtu si është dhënë në nenin 20, shteti të cilit i është drejtuar kërkesa menjëherë do të këshillohet me Gjykatën për të përcaktuar nëse ka pasur vendim relevant në lidhje me pranueshmërinë. Nëse rasti është i pranueshëm, shteti të cilit i është drejtuar kërkesa do të vazhdojë me ekzekutimin e kërkesës. Nëse vendimi në lidhje me pranueshmërinë pritet të merret, shteti të cilit i drejtohet kërkesa mund të shtyjë ekzekutimin e kërkesës për dorëzimin e personit përderisa Gjykata të bëjë përcaktimin në lidhje me pranueshmërinë.

3. (a) Shteti palë, në pajtim me ligjin e tij kombëtar procedural, do të autorizojë transportimin e personit që do të kalojë nëpër territorin e tij e që do t'i dorëzohet Gjykatës nga një shtet tjetër, përveç atëherë kur kalimi nëpër atë shtet do të pengojë apo shtyjë dorëzimin.

(b) Kërkesa e gjykatës për kalim do të transmetohet në pajtim me nenin 87. Kërkesa për kalim do të përmbajë:

(i) përshkrimin e personit që do të transportohet ;

(ii) një deklaratë të shkurtër mbi faktet e rastit dhe karakterizimin e tyre ligjor; dhe

(iii) urdhërin për arrestim dhe dorëzim;

(c) Personi që do të transportohet do të mbahet në paraburgim gjatë periudhës së kalimit tranzit;

(d) Nuk kërkohet autorizim nëse personi transportohet në vijë ajrore dhe nuk është planifikuar kurrfarë aterimi në territorin e shtetit tranzit;

(e) Nëse ndodh aterimi i paplanifikuar në territorin e shtetit tranzit, ai shtet mund të kërkojë nga Gjykata kërkesën për tranzit ashtu si është paraparë në nënparagrafin (b). Shteti tranzit do të ndalojë personin që transportohet derisa të pranohet kërkesa për tranzit dhe tranziti të jetë kryer, ashtu që ndalimi për qëllimet e këtij nënparagrafi nuk duhet të tejkalojë më shumë se 96 orë të aterimit të paplanifikuar, përveç nëse kërkesa është pranuar brenda asaj kohe.

4. Nëse personi ndaj të cilit zhvillohet procedura apo është duke vuajtur dënimin në shtetin të cilit i drejtohet kërkesa për një krim tjetër nga ai për të cilin është kërkuar dorëzimi në Gjykatë, shteti të cilit i drejtohet kërkesa, pas marrjes së vendimit për të akorduar kërkesën do të këshillohet me Gjykatën.

Neni 90

Kërkesat që janë në kundërshtim

1. Nëse shteti palë që pranon kërkesën nga Gjykata për dorëzimin e personit sipas nenit 89, poashtu pranon një kërkesë nga cilitdo shtet tjetër për ekstradimin e personit të njëjtë për veprën e njëjtë që formon bazën e krimit për të cilën Gjykata kërkon dorëzimin e personit, do të njoftojë Gjykatën dhe shtetin që bën kërkesën për atë fakt.

2. Kur shteti që bën kërkesën është shtet salë, shteti të cilit i drejtohet kërkesa do t'i jep përparësi kërkesës së bërë nga Gjykata, nëse:

(a) Gjykata, në përputhje me nenin 18 apo 19, ka përcaktuar se rasti në lidhje me të cilin kërkohet dorëzimi është i pranueshëm dhe se përcaktimi merr parasysh hetimin apo ndjekjen e zhvilluar nga shteti që bën kërkesën, në lidhje me kërkesën e tij për ekstradim; apo

(b) Gjykata bën përcaktimin e përshkruar në nënparagrafin (a), në përputhje me njoftimin e shtetit të cilit i drejtohet kërkesa nën paragrafin 1.

3. Kur nuk është bërë përcaktimi sipas paragrafit 2 (a), shteti të cilit i drejtohet kërkesa mundet, sipas zgjedhjes së tij, duke pritur përcaktimin nga Gjykata sipas paragrafit 2 (b), të vazhdojë të merret me kërkesën për ekstradim nga shteti që bën kërkesën por nuk do të ekstradojë personin derisa Gjykata të përcaktojë se rasti është i papranueshëm. Përcaktimi i Gjykatës do të bëhet në bazë të shpejtuar.

4. Nëse Shteti që bën kërkesën është nuk është shtet palë i këtij Statuti, shteti të cilit i drejtohet kërkesa, nëse nuk është nën obligimin ndërkombëtar për të ekstraduar personin në shtetin që bën kërkesën, do t'i jep përparësi kërkesës për dorëzim të bërë nga Gjykata, nëse Gjykata ka përcaktuar se rasti është i pranueshëm.

5. Kur rasti në paragrafin 4 nuk është përcaktuar si i pranueshëm nga ana e Gjykatës, shteti të cilit i drejtohet kërkesa, mundet sipas zgjedhjes së tij, të vazhdojë të merret me kërkesën për ekstradim të shtetit që bën kërkesën.

6. Në rastet kur zbatohet paragrafi 4, përveç nëse shteti të cilit i drejtohet kërkesa është nën obligimin ekzistues ndërkombëtar për të ekstraduar personin në shtetin që bën kërkesën e që nuk është palë e këtij Statuti, shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të përcaktojë nëse do të dorëzojë personin në Gjykatë apo ta ekstradojë atë në shtetin që bën kërkesën. Në marrjen e vendimit të tij, shteti të cilit i drejtohet kërkesa, do të marrë në konsiderim të gjithë faktorët relevantë, përfshirë këtu por jo edhe kufizuar në:

(a) datat përkatëse të kërkesave;

(b) interesat e shtetit që bën kërkesën, përfshirë këtu, kur është me rëndësi, nëse krimi është kryer në territorin e tij si dhe kombësinë e viktimave dhe të personit të kërkuar; dhe

(c) mundësinë e dorëzimit pasues në mes Gjykatës dhe shtetit që bën kërkesën.

7. Kur shteti palë që pranon kërkesën nga Gjykata për dorëzimin e personit, pranon gjithashtu kërkesën nga cilido shtet për ekstradimin e personit të njëjtë për vepër tjetër nga ajo që paraqet krim për të cilin Gjykata kërkon dorëzimin e personit:

(a) nëse shteti të cilit i drejtohet kërkesa nuk është nën obligimin ekzistues ndërkombëtar për të ekstraduar personin në shtetin që bën kërkesën, do t'i jep përparësi kërkesës së bërë nga Gjykata;

(b) nëse shteti të cilit i drejtohet kërkesa është nën obligimin ekzistues ndërkombëtar për të ekstraduar personin në shtetin që bën kërkesën, do të përcaktojë nëse do të dorëzojë personin në Gjykatë apo të ekstradojë atë në shtetin që bën kërkesën. Në marrjen e vendimit të tij, shteti të cilit i drejtohet kërkesa, do të marrë në konsiderim të gjithë faktorët relevantë, përfshirë, por jo edhe kufizuar, në ata të paraparë në paragrafin 6, ndërsa considerate të posaçme do t'i kushtojë natyrës relative dhe peshës së sjelljes në fjalë.

8. Kur në përputhje me njoftimin sipas këtij neni, Gjykata ka përcaktuar që rasti është i papranueshëm, dhe si pasojë ekstradimi në shtetin që bën kërkesën refuzohet, shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të njoftojë gjykatën në lidhje me këtë vendim.

Neni 91

Përmbajtja e kërkesës për arrestim dhe dorëzim

1. Kërkesa për arrestim dhe dorëzim do të përpilohet me shkrim. Në rastet urgjente, kërkesa mund të bëhet përmes cilitdo mjeti të aftë për përcjelljen shënimin e shkruar, ashtu që kërkesa do të konfirmohet përmes kanalit të paraparë në nenin 87, paragrafi 1 (a).

2. Në rast të kërkesës për arrestimin apo dorëzimin e personit për të cilin është lëshuar urdhëri për arrestim nga Dhoma e Procedurës Paraprake sipas nenit 58, kërkesa do të përmbajë apo të mbështetet nga:

(a) informata në të cilën përshkruhet personi që kërkohet, e mjaftueshme për të identifikuar personin, dhe informata në lidhje me vendndodhjen e mundshme të personit;

(b) kopja e urdhërit për arrestim; dhe

(c) dokumente, deklarata apo informata të tilla që do të jenë të domosdoshme për të plotësuar kërkesat për procesin e dorëzimit në Shtetin të cilit i drejtohet kërkesa, përveç nëse këto kërkesa nuk do të duhej të ishin më të rënda se ato që janë të zbatueshme për kërkesat për ekstradim në përputhje me traktatet apo ujdite në mes shtetit të cilit i drejtohet kërkesa dhe shteteve tjera dhe do të duhej, nëse është e mundur, të jenë më pak të rënda, duke marrë parasysh natyrën e veçantë të Gjykatës.

3. Në rast të kërkesës për arrestim dhe dorëzim të personit tanimë të ndëshkuar, kërkesa do të përmbajë dhe do të mbështetet nga:

(a) kopja e cilitdo urdhërarresti për atë person;

(b) kopja e vendimit për ndëshkim;

(c) informata për të demonstruar që personi i kërkuar është ai i përmendur në aktgjykimin ndëshkues; dhe

(d) nëse personi i kërkuar është dënuar, kopja e dënimit të shqiptuar dhe, në rast të dënimit me burgim, deklarata për çdo kohë tanimë të vuajtur dhe për kohën e mbetur të vuajtjes së dënimit.

4. Sipas kërkesës së Gjykatës, shteti palë do të konsultohet me Gjykatën, ose në mënyrë të përgjithshme apo në lidhje me një çështje specifike, në lidhje me cilëndo kërkesë sipas ligjit të tij kombëtar që mund të zbatohet sipas paragrafit 2 (c). Gjatë konsultimeve, shteti palë do ta këshillojë Gjykatën për kërkesat specifike të ligjit të tij kombëtar.

Neni 92

Arrestimi i përkohshëm

1. Në rastet urgjente, Gjykata mund të kërkojë arrestimin e përkohshëm të personit të kërkuar, duke pritur paraqitjen e kërkesës për dorëzim dhe dokumentet në mbështetje të kërkesës ashtu si është specifikuar në nenin 91.

2. Kërkesa për arrestimin e përkohshëm do të bëhet nga cilido mjet i aftë për dhënien e shënimit me shkrim dhe do të përmbajë:

(a) informatën që përshkruan personin e kërkuar, e mjaftueshme për të identifikuar personin, dhe informatën në lidhje me vendndodhjen e mundshme të personit;

(b) një deklaratë koncize për krimet për të cilat kërkohet arrestimi i personit dhe për faktet të cilat pohohet se themelojnë ato krime, përfshirë këtu, kur është e mundur, datën dhe vendin e krimit;

(c) deklaratën mbi ekzistimin e urdhërit për arrestim apo aktgjykimit ndëshkues ndaj personit të kërkuar; dhe

(d) deklaratën se kërkesa për dorëzimin e personit të kërkuar do të pasojë.

3. Personi i arrestuar më parë mund të lirohet nga paraburgimi nëse shteti të cilit i drejtohet kërkesa nuk ka pranuar kërkesën për dorëzim dhe dokumentet në mbështetje të kërkesës ashtu si është specifikuar në nenin 91 brenda afateve kohore të specifikuara në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit. Megjithatë, personi mund të pajtohet të dorëzohet para skadimit të këtij afati nëse është e lejuar me ligjin e shtetit të cilit i drejtohet kërkesa. Në një rast të tillë, shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të vazhdojë me dorëzimin e personit në Gjykatë sa më parë që është e mundur.

4. Fakti që personi i kërkuar është liruar nga paraburgimi në përputhje me paragrafin 3 nuk do të cenojë arrestimin pasues dhe dorëzimin e atij personi nëse kërkesa për dorëzim dhe dokumentet në mbështetje të kësaj kërkesë janë dorëzuar më vonë.

Neni 93

Format tjera të bashkëpunimit

1. Shtetet palë, në pajtim me dispozitat e kësaj Pjese dhe sipas procedurave të ligjeve kombëtare, do të pajtohen me kërkesat e Gjykatës për të siguruar ndihmën në vijim në lidhje me hetimet apo ndjekjet, e që ka të bëjnë me:

(a) identifikimin e vendndodhjes së personave apo vendin ku gjenden sendet;

(b) marrjen e provave, përfshirë këtu dëshminë e dhënë nën betim, dhe paraqitjen e provave, përfshirë mendimet e ekspertit dhe raportet e domosdoshme për Gjykatën;

(c) marrjen në pyetje të cilitdo person ndaj të cilit zhvillohen hetimet apo është nën ndjekje;

(d) shërbimin e dokumenteve, përfshirë këtu dokumentet gjyqësore;

(e) mundësimin e paraqitjes vullnetare të personave si dëshmitarë apo ekspertë para Gjykatës;

- (f) transferimin e përkohshëm të personave ashtu si është ofruar në paragrafin 7;
- (g) ekzaminimin e vendeve apo lokacioneve, përfshirë këtu zhvarrosjen dhe ekzaminimin e varrezave;
- (h) ekzekutimin e gjurmimeve dhe konfiskimeve;
- (i) paraqitjen e shënimeve dhe dokumenteve, përfshirë këtu shënimet dhe dokumentet zyrtare;
- (j) mbrojtjen e viktimave e dëshmitarëve dhe ruajtjen e provave;
- (k) identifikimin, gjetjen dhe ngrirjen apo konfiskimin e fitimeve, pronës dhe mjeteve e instrumenteve të krimeve për qëllimet e konfiskimit eventual, pa dëmtuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide; dhe
- (l) çfarëdo lloji tjetër të ndihmës që nuk është e ndaluar me ligjin e shtetit të cilit i drejtohet kërkesa, me qëllim të lehtësimit të hetimeve dhe ndjekjes së krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës.

2. Gjykata do të jetë e autorizuar të sigurojë dëshmitarin apo ekspertin që paraqitet para Gjykatës se ai apo ajo nuk do të ndiqet, paraburgoset apo t'i nënshtrohet çfarëdo kufizimi të lirisë personale nga Gjykata në lidhje me cilindo akt apo mangësinë që i ka prirë largimit të atij personi nga shteti të cilit i drejtohet kërkesa.

3. Kur ekzekutimi i masës së posaçme të ndihmës së detajizuar në kërkesën e paraqitur në paragrafin 1, është i ndaluar në shtetin të cilit i drejtohet kërkesa në bazë të parimit themelor ligjor ekzistues të zbatimit të përgjithshëm, shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të këshillohet menjëherë me Gjykatën në përpjekje për zgjedhjen e çështjes. Në këshillime, do të duhej të merret në konsiderim nëse asistenca mund të jepet në ndonjë mënyrë tjetër apo t'i nënshtrohet kushteve. Nëse pas këshillimeve çështja nuk mund të zgjedhet, Gjykata do të ndryshojë kërkesën sipas nevojës.

4. Në pajtim me nenin 72, shteti palë mund të refuzojë kërkesën për bashkëpunim, në tërësi apo pjesërisht, vetëm nëse kërkesa ka të bëjë me sigurimin e dokumenteve apo zbulimin e provave që kanë të bëjnë me sigurinë e tij kombëtare.

5. Para refuzimit të kërkesës për ndihmë sipas paragrafit 1 (l), shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të shqyrtojë nëse asistenca mund të ofrohet duke ia nënshtuar atë kushteve specifike, apo asistenca mund të ofrohet më vonë apo në ndonjë mënyrë tjetër, ashtu që nëse Gjykata apo Prokurori pranon ndihmën sipas kushteve të dhëna, Gjykata apo Prokurori do ta respektojë ato.

6. Nëse kërkesa për ndihmë refuzohet, shteti palë të cilit i drejtohet kërkesa do të informojë menjëherë Gjykatën apo Prokurorin për arsyet e një refuzimi të tillë.

7. (a) Gjykata mund të kërkojë transferimin e përkohshëm të personit në arrestim për qëllimet e identifikimit apo për sigurimin e dëshmisë apo ndihmës tjetër. Personi mund të transferohet nëse plotësohen këto kushte:

- (i) personi me vullnetin e tij të lirë jep pëlqimin e tij apo saj për transferim; dhe

- (ii) shteti të cilit i drejtohet kërkesa pajtohet me transferimin, duke iu nënshtruar kushteve të tilla me të cilat mund të pajtohen shteti dhe Gjykata.
- (b) Personi i transferuar do të mbetet në arrestim. Kur qëllimet e transferit janë plotësuar, Gjykata do ta kthejë pa vonesë personin në shtetin të cilit i është drejtuar kërkesa.
8. (a) Gjykata do të sigurojë fshehtësinë e dokumenteve dhe informatave, përveç nëse kërkohen për hetime dhe procedura të përshkruara në kërkesë.
- (b) Shteti të cilit i drejtohet kërkesa mundet, kur është e domosdoshme, të përcjellë dokumente dhe informata tek Prokurori në besim të plotë. Prokurori mund t'i përdorë ato vetëm me qëllim të nxjerrjes së provave të reja.
- (c) Shteti të cilit i drejtohet kërkesa mundet, sipas zgjedhjes së tij apo me kërkesë të Prokurorit, të jep pëlqimin e mëvonshëm për zbulimin e dokumenteve apo informatave të tilla. Ato pastaj mund të përdoren si provë në përputhje me dispozitat e Pjesëve 5 dhe 6 dhe në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.
9. (a) (i) Në rast se shteti palë pranon kërkesa të konkruuese, përveç atyre për dorëzim apo ekstradim, nga Gjykata dhe nga ndonjë shtet tjetër në përputhje me obligimin ndërkombëtar, shteti palë do të përpiqet, në këshillim me Gjykatën dhe shtetin tjetër, për të plotësuar të dy kërkesat, nëse është e domosdoshme përmes shtyrjes apo shtimit të kushteve në njërin apo tjetrën kërkesë.
- (ii) Nëse dështohet në këtë, kërkesat konkruuese do të rizgjedhen në pajtim me parimet e themeluara në nenin 90.
- (b) Kur, megjithatë, kërkesa nga Gjykata ka të bëjë me informatën, pronën apo personat që i nënshtrohen kontrollit të një shteti të tretë apo organizate ndërkombëtare në respektim të një marrëveshjeje ndërkombëtare, shtetet të cilave u drejtohet kërkesa do të informojnë për këtë Gjykatën dhe Gjykata do të drejtojë kërkesën e saj tek shteti i tretë apo organizata ndërkombëtare.
10. (a) Gjykata mundet, sipas kërkesës, të bashkëpunojë me dhe t'i ofrojë ndihmë shtetit palë që është duke zhvilluar hetimet apo gjykimin në lidhje me veprën që paraqet krim brenda juridiksionit të Gjykatës apo që paraqet krim të rëndë sipas ligjit kombëtar të shtetit që bën kërkesën.
- (b) (i) Ndihma e ofruar sipas nënparagrafit (a) do të përfshijë, inter alia:
- a. transmetimin e deklaratave, dokumenteve apo llojeve tjera të provave të siguruara gjatë procesit të hetimeve apo gjyimit të zhvilluar nga Gjykata; dhe
 - b. Marrjen në pyetje të cilitdo person të paraburgosur me urdhër të Gjykatës;
- (ii) Në rast të ndihmës sipas nënparagrafit (b) (i) a :
- a. nëse dokumentet apo llojet tjera të provave janë siguruar me ndihmën e shtetit, një transmetim i tillë do të kërkojë pëlqimin e atij shteti;
 - b. nëse deklaratat, dokumentet apo llojet tjera të provave janë ofruar nga dëshmitari apo eksperti, një transmetim i tillë do t'i nënshtrohet dispozitave të nenit 68.

(c) Gjykata mundet, nën kushtet e paraqitura në këtë paragraf, të lëshojë kërkesën për ndihmë nën këtë paragraf nga shteti që nuk është palë në këtë Statut.

Neni 94

Shtyrja e ekzekutimit të kërkesës sa i përket hetimit apo ndjekjes në zhvillim e sipër

1. Nëse ekzekutimi i menjëhershëm i kërkesës do të pengonte hetimin apo ndjekjen në zhvillim e sipër të rastit që dallon nga ai me të cilin ka të bëjë kërkesa, shteti të cilit i drejtohet kërkesa mund të shtyjë ekzekutimin e kërkesës për një periudhë kohore për të cilën do të merret vesh me Gjykatën. Megjithatë, shtyrja nuk do të jetë më e gjatë se sa është e nevojshme për të kompletuar hetimin apo ndjekjen në shtetin të cilit i drejtohet kërkesa. Para marrjes së vendimit për shtyrje, shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të duhej të shqyrtojë nëse ndihma mund të ofrohet menjëherë nën kushtet e caktuara.

2. Nëse vendimi për shtyrje është marrë në përputhje me paragrafin 1, Prokurori mundet, megjithatë, të kërkojë masa për ruajtjen e provave, në përputhje me nenin 93, paragrafi 1 (j).

Neni 95

Shtyrja e ekzekutimit të kërkesës sa i përket kundërshtimit të pranueshmërisë

Kur ekziston sfidë lidhur me pranueshmërinë nën shqyrtimin e Gjykatës në përputhje me nenin 18 apo 19, Shteti të cilit i drejtohet kërkesa mund të shtyjë ekzekutimin e kërkesës sipas kësaj Pjese përderisa pritet përcaktimi nga Gjykata, përveç nëse Gjykata në mënyrë specifike ka urdhëruar që Prokurori mund të vazhdojë me mbledhjen e provave të tilla në përputhje me nenin 18 or 19.

Neni 96

Përmbajtja e kërkesës për format tjera të ndihmës sipas nenit 93

1. Kërkesa për format tjera të ndihmës e përmendur në nenin 93 do të bëhet me shkrim. Në rastet urgjente, kërkesa mund të bëhet nga cilido mjet i aftë për përcjelljen e shënimit me shkrim, ashtu që kërkesa do të konfirmohet përmes kanalit të siguar në nenin 87, paragrafi 1 (a).

2. Kërkesa, si e zbatueshme, do të përmbajë apo të mbështetet nga:

(a) deklarata koncize mbi qëllimin e kërkesës dhe ndihmën e kërkuar, përfshirë këtu bazën ligjore dhe atë për kërkesë;

(b) informata sa më të detajuara që është e mundur për vendndodhjen apo identifikimin e cilitdo personi apo vendi që mund të gjendet apo identifikohet në mënyrë që të sigurohet ndihma e kërkuar;

(c) deklarata koncize mbi faktet esenciale që gjenden në kërkesë;

(d) arsyet dhe detajet për cilëndo procedurë apo kërkesë pasuese;

(e) informata të tilla që mund të kërkohen me ligjet e shtetit të cilit i drejtohet kërkesa në mënyrë që të bëhet ekzekutimi i kërkesës; dhe

(f) cilado informatë tjetër relevante në mënyrë që ndihma e kërkuar të sigurohet.

3. Me kërkesë të Gjykatës, shteti palë do të këshillohet me Gjykatën, në mënyrë të përgjithëshme apo edhe në lidhje me një çështje specifike, e që ka të bëjnë me cilatdo kërkesa sipas ligjeve të tij kombëtare që mund të zbatohen sipas paragrafit 2 (e). Gjatë konsultimeve, shteti palë do të këshillojë Gjykatën për kërkesat specifike të ligjit të tij kombëtar.

4. Dispozitat e këtij neni, ku janë të zbatueshme, do të aplikohen poashtu në lidhje me kërkesën për ndihmë të bërë Gjykatës.

Neni 97

Konsultimet

Kur shteti palë pranon kërkesën sipas kësaj Pjese, e në lidhje me të cilën identifikon problemet të cilat mund të pengojnë apo ndalojnë ekzekutimin e kërkesës, ai shtet do të këshillohet me Gjykatën pa vonesë, në mënyrë që të zgjedhet çështja. Problemet e tilla mund të përfshijnë, inter alia:

(a) informatat e pamjaftueshme për të ekzekutuar kërkesën;

(b) në rast të kërkesës për dorëzim, faktin që pavarësisht nga përpjekjet më të mira, personi i kërkuar nuk mund të gjendet apo që hetimi i zhvilluar ka përcaktuar që personi në shtetin të cilit i drejtohet kërkesa, qartazi nuk është personi i emëruar në urdhërin për arrest; apo

(c) fakti që ekzekutimi i kërkesës në formën e saj të tanishme do të kërkonte që shteti të cilit i drejtohet kërkesa të shkelë obligimin paraprak nga traktati të ndërmarrë në lidhje me një shtet tjetër.

Neni 98

Bashkëpunimi sa i përket heqjes dorë nga imuniteti dhe pajtimit për dorëzim

1. Gjykata mund të mos parashtrijë një kërkesë për dorëzim apo ndihmë e cila do të kërkonte nga shteti të cilit i drejtohet kërkesa që të veprojë në mënyrë të papajtueshme me obligimet e tij sipas së drejtës ndërkombëtare në lidhje me shtetin apo imunitetin diplomatik të personit apo pronës së shtetit të tretë, përveç nëse Gjykata mund të sigurojë më parë bashkëpunimin e atij shteti të tretë për heqjen nga imuniteti.

2. Gjykata mund të mos veprojë në lidhje me kërkesën për dorëzim që do të kërkonte nga shteti të cilit i drejtohet kërkesa që të veprojë në mënyrë të papajtueshme me obligimin e tij sipas marrëveshjeve ndërkombëtare në përputhje me pajtimin që kërkohet nga Shteti dërgues për të dorëzuar personin e atij shteti në Gjykatë, përveç nëse Gjykata mund të sigurojë më parë bashkëpunimin e shtetit dërgues për dhënien e pajtimit për dorëzim.

Neni 99

Ekzekutimi i kërkesave sipas neneve 93 dhe 96

1. Kërkesat për ndihmë do të ekzekutohen në pajtim me procedurat relevante sipas ligjit të Shtetit të cilit i drejtohet kërkesa dhe, përveç nëse është e ndaluar me një ligj të tillë, në mënyrën e specifikuar në kërkesë, përfshirë këtu zhvillimin e cilësdo procedurë të skicuar këtu apo lejimin e personave të specifikuar në kërkesë që të jenë të pranishëm dhe të ndihmojnë në procesin e ekzekutimit.

2. Në rast të kërkesës urgjente, dokumentet apo provat e dhëna në përgjegje të saj, me kërkesë të Gjykatës, do të dërgohen urgjentisht.

3. Kundërpërgjigjet nga shteti të cilit i drejtohet kërkesa do të transmetohen në gjuhën dhe formën e tyre origjinale.

4. Pa i cënuar nenet tjera në këtë Pjesë, kur është e domosdoshme për ekzekutimin e suksesshëm të kërkesës pa përdorimin e masave shtrënguese, përfshirë këtu në mënyrë specifike intervistën apo marrjen e Dëshmimit nga personi në baza vullnetare, përfshirë bërjen e kësaj pa praninë e autoriteteve të shtetit palë të cilit i drejtohet kërkesa nëse është esenciale për ekzekutimin e kërkesës, dhe shqyrtimin pa ndryshimin e pozitës apo vendit tjetër publik, Prokurori mund të ekzekutojë kërkesën e tillë drejtpërdrejt në territorin e shtetit siç vijon:

(a) kur shteti palë të cilit i drejtohet kërkesa është shtet në territorin e të cilit pohohet se është kryer krimi, dhe se përcaktimi për pranueshmërinë e rastit është bërë në përputhje me nenin 18 apo 19, Prokurori mund të ekzekutojë në mënyrë direkte një kërkesë të tillë pas të gjitha këshillimeve të mundshme me shtetin palë të cilit i drejtohet kërkesa;

(b) Në raste tjera, Prokurori mund të ekzekutojë kërkesën e tillë pas këshillimeve me shtetin palë të cilit i drejtohet kërkesa dhe pas nënshtrimit të kushteve të arsyeshme apo çështjeve të ngitura nga ai shtet palë. Kur shteti palë të cilit i bëhet kërkesa identifikon probleme në lidhje me ekzekutimin e kërkesës në përputhje me këtë nënparagraf, ai do të këshillohet pa vonesë me Gjykatën për zgjidhjen e çështjes.

5. Dispozitat që lejojnë një person të marrë në pyetje apo të ekzaminuar nga Gjykata sipas nenit 72 për t'u thirrur në kufizimet e menduara që të parandalojnë zbulimin e informatave konfidenciale që kanë të bëjnë me sigurinë kombëtare do të zbatohen poashtu për ekzekutimin e kërkesave për ndihmë sipas këtij neni.

Neni 100

Shpenzimet

1. Shpenzimet e rëndomta për ekzekutimin e kërkesave në territorin e shtetit të cilit i drejtohet kërkesa do të barten nga ai shtet, përveç për ato në vijim, të cilat do të barten nga Gjykata:

(a) shpenzimet për udhëtimin dhe sigurinë e dëshmitarëve dhe ekspertëve apo për transferim të personave në arrestim sipas nenit 93;

(b) shpenzimet e përkthimit, interpretimit dhe transkriptimit;

(c) shpenzimet e udhëtimit dhe jetesës për gjyqtarët, Prokurorin, Zëvendësprokurorët, Regjistruerin, Zëvendësregjistruerin dhe të punësuarit e cilitdo organi të Gjykatës;

- (d) shpenzimet për çfarëdo mendimi apo raporti të ekspertit të kërkuar nga Gjykata;
- e) shpenzimet në lidhje me transportimin e personit të dorëzuar në Gjykatë nga shteti që ka të drejtë ta paraburgos; dhe
- (f) këshillimet pasuese, cilatdo shpenzime të jashtëzakonshme që mund të rezultojnë nga ekzekutimi i kërkesës.

2. Dispozitat e paragrafit 1, ku është e duhur, do të zbatohen për kërkesat nga shtetet palë në Gjykatë. Në atë rast, Gjykata do të bartë shpenzimet e rregullta të ekzekutimit.

Neni 101
Rregulla e veçantë

1. Ndaj personit të dorëzuar në Gjykatë sipas këtij Statuti nuk do të ngrehet padi, nuk do të dënohet apo paraburgoset për cilëndo vepër të kryer para dorëzimit, përveç sjelljes apo serisë së sjelljes që formon bazën e krimeve për të cilat ai person është dorëzuar.

2. Gjykata mund të kërkojë heqjen dorë nga kërkesat e paragrafit 1 nga shteti që ka dorëzuar personin në Gjykatë dhe, nëse është e domosdoshme, Gjykata do të sigurojë informata shtesë në pajtim me nenin 91. Shtetet palë do të kenë autorizimin t'i ofrojnë dokumentin e heqjes dorë Gjykatës dhe duhet të përpiqen të veprojnë kështu.

Neni 102
Përdorimi i termave

Për qëllimet e këtij Statuti:

(a) "dorëzim" do të thotë dërgimi i një personi në Gjykatës nga ana e shtetit, në përputhje me këtë Statut.

(b) "ekstradim" do të thotë dorëzimi i një personi nga ana e një shteti në shtetin tjetër ashtu siç përcaktohet me marrëveshje, konventë apo legjislacion kombëtar.

PJESA 10. ZBATIMI

Neni 103

Roli i shteteve në zbatimin e dënimeve me burgim

1. (a) Dënimi me burgim do të vuhet në shtetin e caktuar nga Gjykata nga lista e shteteve që i kanë shfaqur Gjykatës gatishmërinë e tyre për të pranuar personat e dënuar.

(b) Në kohën e shfaqjes së gatishmërisë për të pranuar personat e dënuar, shteti mund të bashkëngjese kushtet për pranim ashtu siç është pajtuar me Gjykatën dhe në pajtim me këtë Pjesë.

(c) Ndonjë shtet i caktuar për një rast të vacantë duhet të informojë menjëherë Gjykatën nëse e pranon përcaktimin e bërë nga Gjykata.

2. (a) Shteti i zbatimit do të njoftojë Gjykatën për të gjitha rrethanat, përfshirë këtu edhe ushtrimin e cilado kushteve të pajtuara sipas paragrafit 1, të cilat do të mund të ndikojnë materialisht në kushtet apo zgjatjen e burgimit. Gjykatës do t'i jepet njoftim së paku 45 ditë më herët në lidhje me çfarëdo rrethana të ditura apo të parashikueshme. Gjatë kësaj periudhe, shteti i zbatimit nuk do të ndër marrë kurrëfar veprimi që do të mund të cenonte obligimet e tij sipas nenit 110.

(b) Kur Gjykata nuk mund të pajtohet me rrethanat e përmendura në nënparagrafin (a), ajo do të njoftojë shtetin e zbatimit dhe do të veprojë në pajtim me nenin 104, paragrafi 1.

3. Në përdorimin e së drejtës diskrecionale për të bërë përcaktimin sipas paragrafit 1, Gjykata do të marrë parasysh:

(a) parimin se shtetet palë duhet të ndajnë përgjegjësinë e zbatimit të dënimeve me burgim, në pajtim me parimet e ndarjes së barabartë, ashtu si është mundësuar në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit;

(b) zbatimin e standardeve ndërkombëtare të marrëveshjeve të pranuar gjerësisht mbi trajtimin e të burgosurve;

(c) pikëpamjet e personit të dënuar;

(d) nacionalitetin e personit të dënuar;

(e) faktorë të tjerë që kanë të bëjnë me rrethanat e krimit apo me personin e dënuar, apo me zbatimin efektiv të dënimit, ashtu si do të jetë e duhur për caktimin e shtetit të zbatimit.

4. Nëse asnjë shtet nuk është caktuar sipas paragrafit 1, dënimi me burgim do të shërbehet në institucionin korrektues të ofruar nga shteti që ka të drejtë në paraburgim, në pajtim me kushtet e paraqitura në marrëveshjen e selisë të përmendur në nenin 3, paragrafi 2. Në rast të tillë, shpenzimet që dalin nga zbatimi i dënimit me burgim do të barten nga Gjykata.

Neni 104

Ndryshimi në caktimin e shtetit të zbatimit

1. Gjykata mundet, në çdo kohë, të marrë vendim që të transferojë personin e dënuar në burgun e një shteti tjetër.

2. Personi i dënuar mundet, në çdo kohë, të kërkojë nga Gjykata të transferohet nga shteti i zbatimit.

Neni 105

Zbatimi i dënimit

1. Duke iu nënshtruar kushteve të cilat shteti ka mundur t'i specifikojë në pajtim me nenin 103, paragrafi 1 (b), dënimi me burgim do të jetë detyrues për shtetet salë, të cilat në asnjë rast nuk do ta ndryshojnë atë.

2. Vetë Gjykata do të ketë të drejtë të vendos çdo kërkesë për ankesë dhe rishqyrtim. Shteti i zbatimit nuk do të pengojë parashtrimin e çfarëdo kërkesë të tillë nga personi i dënuar.

Neni 106

Mbikëqyrja e zbatimit të dënimeve dhe kushteve të burgimit

1. Zbatimi i dënimit me burgim do t'i nënshtrohet mbikëqyrjes së Gjykatës dhe do të jetë në pajtueshmëri me standardet ndërkombëtare të marrëveshjeve të pranuarra gjerësisht mbi trajtimin e të burgosurve.

2. Kushtet e burgimit do të udhëheqen nga ligji i shtetit të zbatimit dhe do të jenë në pajtueshmëri me standardet ndërkombëtare të marrëveshjeve të pranuarra gjerësisht mbi trajtimin e të burgosurve; në asnjë rast kushtet e tilla nuk do të jenë më shumë apo më pak të favorshme se sa ato të ofruara për të burgosurit e dënuar për veprat e njëjta në shtetin e zbatimit.

3. Komunikimet në mes të personit të dënuar dhe Gjykatës do të jenë të pa penguarra dhe konfidenciale.

Neni 107

Transferimi i personit pas përfundimit të dënimit

1. Pas përfundimit të dënimit, personi që nuk është shtetas i shtetit të zbatimit mundet, në pajtim me ligjin e shtetit të zbatimit, të transferohet në shtetin që është i obliguar ta pranojë atë, apo në shtetin tjetër që bie dakord ta pranojë atë, duke marrë parasysh çfarëdo dëshire të personit që do të transferohet në atë shtet, përveç nëse shteti i zbatimit e lejon personin të mbetet në territorin e tij.

2. Nëse asnjë shtet nuk i siguron shpenzimet që dalin nga transferimi i personit në shtetin tjetër në përputhje me paragrafin 1, shpenzimet e tilla do t'i bartë Gjykata.

3. Duke iu nënshtuar dispozitave të nenit 108, shteti i zbatimit mundet poashtu, në pajtim me ligjin e tij kombëtar, të ekstradojë apo të dorëzojë në ndonjë mënyrë tjetër personin në shtetin që ka kërkuar ekstradimin apo dorëzimin e personit me qëllim të gjykimit apo zbatimit të dënimit.

Neni 108

Kufizimi në ndjekje apo ndëshkimi i shkeljeve tjera

1. Një person i dënuar në mbikëqyrje të shtetit të zbatimit nuk do t'i nënshtrohet ndjekjes, ndëshkimit apo ekstradimit në shtetin e tretë për çfarëdo veprë në të cilën ka qenë i angazhuar para dorëzimit të atij personi në shtetin e zbatimit, përveç nëse një ndekje, ndëshkim apo ekstradim i tillë është aprovuar nga Gjykata me kërkesë të shtetit të zbatimit.

2. Gjykata do të vendosë për çështjen pasi të ketë dëgjuar pikëpamjet e personit të dënuar.

3. Paragrafi 1 do të pushojë së zbatuari nëse personi i dënuar mbetet vullnetarisht për më shumë se 30 ditë në territorin e shtetit të zbatimit pasi të ketë vuajtur dënimin e plotë të shqiptuar nga Gjykata, apo kthehet në territorin e atij shteti pasi ta ketë lëshuar atë.

Neni 109

Zbatimi i gjobave dhe masave të konfiskimit

1. Shtetet palë do të zbatojnë gjobat ose konfiskimet e urdhëruara nga Gjykata sipas Pjesë 7, pa cënuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide, në pajtim me procedurën e ligjeve të tyre kombëtare.

2. Nëse shteti palë nuk ka mundësi të zbatojë një urdhër për konfiskim, ai do të ndërmarrë masa për të marrë vlerën e fitimeve, pronës apo mjeteve për të cilat Gjykata ka urdhëruar konfiskimin, pa dëmtuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide.

3. Prona, apo fitimet nga shitja e pasurisë së patundshme apo, kur është e volitshme, shitja e ndonjë pasurie tjetër që është siguruar nga shteti palë si rezultat i zbatimit të vendimit të Gjykatës, do të bartet në Gjykatë.

Neni 110

Rishqyrtimi i zvogëlimit të dënimit nga ana e Gjykatës

1. Shteti i zbatimit nuk do ta lirojë personin para skadimit të dënimit të shqiptuar nga ana e Gjykatës.

2. Gjykata vetë do të ketë të drejtë të vendos për çfarëdo zvogëlimi të dënimit dhe do të vendosë për çështjen pasi të ketë dëgjuar personin.

3. Kur personi ka vuajtur dy të tretat e dënimit, apo 25 vite në rast të burgimit të përjetshëm, Gjykata do të rishqyrtojë dënimin për të përcaktuar nëse ai do të zvogëlohet. Një rishqyrtim i tillë nuk do të zhvillohet para asaj kohe.

4. Në rishqyrtimin e saj sipas paragrafit 3, Gjykata mund të zvogëlojë dënimin nëse gjen se një apo më shumë nga faktorët në vijim janë të pranishëm:

(a) gatishmëria e hershme dhe e vazhdueshme e personit për të bashkëpunuar me Gjykatën në hetimet dhe ndjekjet e saj;

(b) ndihma vullnetare e personit në mundësimin e zbatimit të vendimeve dhe urdhërave të Gjykatës në rastet tjera, dhe veçmas ofrimi i ndihmës në gjetjen e mjeteve që janë lëndë e urdhërave për gjobë, konfiskim apo rikthim e që mund të përdoren në dobi të viktimave; apo

(c) faktorët tjerë që krijojnë një ndryshim të qartë dhe të rëndësishëm të rrethanave, të mjaftueshme për të arsyetuar zvogëlimin e dënimit, ashtu si është ofruar në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

5. Nëse Gjykata përcakton në rishqyrtimin e saj inicial sipas paragrafit 3 se nuk është e duhur të zvogëlohet dënimi, ajo do të rishqyrtojë pas kësaj çështjen e zvogëlimit të dënimit në intervale të tilla dhe me zbatimin e kriterëve që janë ofruar në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

Neni 111

Ikja

Nëse personi i dënuar arratiset nga paraburgimi dhe ikë nga shteti i zbatimit, ai shtet mundet, pas këshillimit me Gjykatën, të kërkojë dorëzimin e personit nga shteti në të cilin gjendet personi në përputhje me marrëveshjet ekzistuese dypalëshe e shumëpalëshe, apo mund të kërkojë që Gjykata të bëjë përpjekje për dorëzimin e personit. Ajo mund të urdhërojë që personi të dorëzohet në shtetin në të cilin ai apo ajo ka qenë duke vuajtur dënimin apo në një shtet tjetër të caktuar nga Gjykata.

PJESA 11. ASAMBLEA E SHTETEVE PALË

Neni 112

Asambleja e shteteve palë

1. Asambleja e shteteve palë të këtij Statuti, themelohet nëpërmjet këtij Statuti. Secili shtet palë do të ketë një përfaqësues në Asamble që mund të shoqërohet nga zëvendësit dhe këshilltarët. Shtetet tjera që kanë nënshkruar këtë Statut apo Aktin final mund të jenë vëzhgues në Asamble.

2. Asambleja do të:

- (a) shqyrtojë dhe miratojë, sipas rastit, rekomandimet e Komisionit Përgatitor;
- (b) sigurojë mbikëqyrjen e menagjimit të Presidencës, Zyrës së Prokurorit dhe të Zyrës së Regjistrimit lidhur me administrimin e Gjykatës;
- (c) shqyrtojë raportet dhe aktivitetet e Byrosë së themeluar sipas paragrafit 3 dhe do të ndër marrë masat e duhura në lidhje me të;
- (d) shqyrtojë dhe vendosë për buxhetin e Gjykatës;
- (e) vendosë nëse do të ndryshojë numrin e gjyqtarëve, në pajtim me nenin 36;
- (f) shqyrtojë në përputhje me nenin 87, paragrafet 5 dhe 7, çdo çështje në lidhje me mosbashkëpunimin;
- (g) kryejë çfarëdo funksioni tjetër në pajtim me këtë Statut apo me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmimit.

3. (a) Asambleja do të ketë Byronë të përbërë nga Kryetari, dy Nënkyetarët dhe 18 anëtarë të zgjedhur nga Asambleja për një periudhë trivjeçare.

(b) Byroja do të ketë karakter përfaqësues, duke marrë parasysh, në veçanti, shpërndarjen e barabartë gjeografike dhe përfaqësimin adekuat të sistemeve kryesore ligjore të botës.

(c) Byroja do të takohet aq sa do të jetë e nevojshme, por së paku një herë në vit. Ajo do të ndihmojë Asamblenë në shkarkimin e përgjegjësisë së saja.

4. Asamblea mund të themelojë trupa të tillë plotësues sipas nevojës, përfshirë këtu edhe një mekanizëm të pavarur mbikqyrës për inspektimin, vlerësimin dhe hetimin e Gjykatës, në mënyrë që të rrisë efikasitetin dhe ekonomizimin e saj.

5. Kryetari i Gjykatës, Prokurori dhe Regjistruesi apo përfaqësuesit e tyre, mund të marrin pjesë, sipas nevojës, në takimet e Asamblesë dhe Byrosë.

6. Asamblea do të takohet në selinë e Gjykatës apo në selinë e Kombeve të Bashkuara një herë në vit dhe, kur rrethanat kërkojnë një gjë të tillë, të mbajnë sesione speciale. Përveç nëse është specifikuar ndryshe në këtë Statut, sesionet speciale do të thirren nga Byroja sipas iniciativës së saj apo me kërkesë të një të tretës së shteteve palë.

7. Secili shtet palë do të ketë një votë. Çdo përpjekje duhet bërë që vendimet në Asamble dhe Byro të merren me koncensus. Nëse koncensusi nuk mund të arrihet, përveç nëse parashihet ndryshe në Statut:

(a) vendimet në çështjet me rëndësi duhet të aprovohen nga shumica e dy të tretave të shteteve të pranishme e votuese, ashtu që shumica absolute e shteteve palë krijon kuorumin për votim;

(b) vendimet në çështjet procedurale do të merren nga shumica e thjeshtë e shteteve palë, të pranishme dhe votuese.

8. Shteti palë që është në vonesë rreth pagimit të kontributeve të tij financiare ndaj shpenzimeve të Gjykatës nuk do të ketë të drejtë të votojë në Asamble dhe Byro nëse shumica e borxheve të saj është e barabartë apo kalon shumën e kontributeve të caktuara nga ajo për dy vite të plota paraprake. Asamblea mundet, megjithatë, të lejojë një shtet të tillë palë që të votojë në Asamble dhe Byro nëse konstaton se dështimi për të paguar është shkaktuar nga kushtet që janë jashtë kontrollit të shtetit palë.

9. Asamblea do të miratojë rregullat e veta të procedurës.

10. Gjuhët zyrtare dhe të punës të Asamblesë do të jenë ato të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve të Bashkuara.

PJESA 12. FINANCIMI

Neni 113

Rregulloret financiare

Përveç nëse është paraparë ndryshe në mënyrë specifike, të gjitha çështjet financiare në lidhje me Gjykatën dhe takimet e Asamblesë së shteteve palë, përfshirë edhe Byronë dhe trupat plotësues, do të udhëhiqen nga ky Statut dhe rregulloret financiare e rregullat e miratuara nga Asamblea e shteteve palë.

Neni 114

Pagesa e shpenzimeve

Shpenzimet e Gjykatës dhe Asamblesë së shteteve palë, përfshirë Byronë e saj dhe trupat plotësues, do të paguhen nga fondet e Gjykatës.

Neni 115

Fondet e Gjykatës dhe të Asamblesë së shteteve palë

Shpenzimet e Gjykatës dhe të Asamblesë së shteteve palë, përfshirë Byronë e saj dhe trupat plotësues, ashtu siç është paraparë në buxhetin e caktuar nga Asamblea e shteteve palë, do të sigurohen nga këto burime:

(a) kontributet e bëra nga shtetet palë;

(b) fondet e siguruar nga Kombet e Bashkuara, që duhen aprovuar nga Asamblea e Përgjithshme, në veçanti në lidhje me shpenzimet e paraqitura për shkak të rekomandimeve nga Këshilli i Sigurimit.

Neni 116

Kontributet vullnetare

Pa e cënuar nenin 115, Gjykata mund të pranojë dhe shfrytëzojë fonde plotësuese, kontribute vullnetare nga Qeveritë, organizatat ndërkombëtare, individët, korporatat dhe personat tjerë juridik, në pajtim me kriteret relevante të miratuara nga Asamblea e shteteve palë.

Neni 117

Vlerësimi i kontributeve

Kontributet e shteteve palë do të vlerësohen në pajtim me shkallën e marrë vesh të vlerësimit, bazuar në shkallën e miratuar nga Kombet e Bashkuara për buxhetin e saj të rregullt dhe të përshtatur në pajtim me parimet në të cilat ajo shkallë është bazuar.

Neni 118

Kontrolli financiar vjetor

Shënimet, librat dhe llogaritë e Gjykatës, përfshirë këtu deklaratat e saj financiare vjetore, do të kontrollohen nga një kontrollues i pavarur.

PJESA 13. KLAUZOLAT PËRFUNDIMTARE

Neni 119

Zgjidhja e kontesteve

1. Çfarëdo kontesti që ka të bëjë me funksionet gjyqësore të Gjykatës do të zgjidhet me vendim të Gjykatës.

2. Çfarëdo kontesti tjetër në mes dy apo më shumë shteteve palë në lidhje me interpretimin apo zbatimin e këtij Statuti që nuk është rregulluar përmes negociatave brenda afatit prej tre muajve nga paraqitja e tyre do të drejtohen në Asambleenë e shteteve palë. Asamblea mundet edhe vetë të kërkojë mënyra për të zgjidhur kontestin apo të bëjë rekomandime mbi mënyrat e mëtejme të zgjidhjes së kontestit, përfshirë këtu edhe sjelljen e rastit në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë në përputhje me Statutin e asaj Gjykate.

Neni 120

Rezervimet

Kurrfarë rezervime nuk mund të bëhen lidhur me këtë Statuti.

Neni 121

Amendamentet

1. Pas skadimit të afatit shtatë vjeçar nga hyrja në fuqi e këtij Statuti, cilido shtet palë mund të propozojë amendamente. Teksti i cilitdo amendament të propozuar do t'i dorëzohet Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili do ta shpërndajnë atë me kohë tek të gjitha shtetet palë.

2. Jo më herët se tre muaj nga data e njoftimit, Asamblea e shteteve palë, në takimin e saj të ardhshëm, me shumicë votash të atyre që janë të pranishëm dhe që votojnë, do të vendosë nëse do të pranojë propozimin. Asamblea mund të merret me ndonjë propozim drejtëpërdrejtë apo të thërras Konferencën Rishqyrtuese, nëse çështja në fjalë kërkon një gjë të tillë.

3. Miratimi i një amendamenti në takimin e shteteve palë apo në Konferencën Rishqyrtuese në të cilën nuk mund të arrihet koncensusi do të kërkojë shumicën e dy të tretave të shteteve palë.

4. Përveç si është paraparë në paragrafin 5, amendamenti do të hyjë në fuqi për të gjitha shtetet palë një vit pasi që instrumentet e ratifikimit apo pranimit të jenë dorëzuar tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara nga shtatë të tetat prej tyre.

5. Çfarëdo amendamenti në nenet 5, 6, 7 dhe 8 të këtij Statuti do të hyjë në fuqi për ato shtete palë që kanë pranuar amendamentin një vit pas deponimit të instrumenteve të tyre të ratifikimit apo pranimit. Sa i përket shtetit palë që nuk ka pranuar amendamentin, Gjykata nuk do të ushtrojë juridiksionin e saj kur ka të bëjë me krimin që mbulohet nga amendamenti kur është kryer nga shtetasit e atij shteti palë apo në territorin e tij.

6. Nëse amendamenti është pranuar nga shtatë të tetat e shteteve palë në pajtim me paragrafin 4, cilido shtet palë që nuk ka pranuar amendamentin mund të tërhiqet nga ky Statut me efekt të menjëhershëm, pavarësisht nga neni 127, paragrafi 1, por kushtëzuar nga neni 127, paragrafi 2, përmes dhënies së njoftimit jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të një amendamenti të tillë.

7. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara do të shpërndajë tek të gjitha shtetet palë cilindo amendament të miratuar në takimin e Asamblesë së shteteve palë apo në Konferencën Rishqyrtuese.

Neni 122

Amendamentet në dispozitat e natyrës institucionale

1. Amendamentet në dispozitat e këtij Statuti që janë të natyrës ekskluzivisht institucionale, gjegjësisht në nent 35, 36, paragrafet 8 dhe 9, 37, 38, 39, paragrafet 1 (dy fjalitë e para), 2 dhe 4, 42, paragrafet 4 deri 9, 43, paragrafet 2 dhe 3, dhe nenet 44, 46, 47 e 49, mund të propozohen në çdo kohë, pavarësisht nga neni 121, paragrafi 1, nga cilitdo shtet palë. Teksti i cilitdo amendamenti të propozuar do t'i dorëzohet Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara apo një personi tjetër të caktuar nga Asamblea e shteteve palë dhe i cili do ta shpërndajë atë menjëherë tek të gjitha shtetet palë dhe tek të tjerët që marrin pjesë në Asamble.

2. Amendamentet sipas këtij neni për të cilat nuk mund të arrihet koncensusi, do të miratohen nga Asamblea e shteteve palë apo Konferenca Rishqyrtuese, nga shumica e dy të tretave të shteteve palë. Amendamentet e tilla do të hyjnë në fuqi për të gjitha shtetet palë gjatë muaj pas miratimit të tyre nga ana e Asamblesë apo edhe Konferencës.

Neni 123

Rishqyrtimi i Statutit

1. Shtatë vite pas hyrjes në fuqi të këtij Statuti Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara do të thërras Konferencën Rishqyrtuese për të shqyrtuar cilatdo amendamente në këtë Statut. Një rishqyrtim i tillë mund të përfshijë, por nuk është i kufizuar në, listën e krimeve të përfshira në nenin 5. Konferenca do të jetë e hapur për ata që marrin pjesë në Asamblenë e shteteve palë dhe në kushte të njëjta.

2. Në çfarëdo kohe mëpastaj, me kërkesë të shtetit palë dhe për qëllimet e parashtruara në paragrafin 1, Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, pas aprovimit nga shumica e shteteve palë, do të thërrasë Konferencën Rishqyrtuese.

3. Dispozitat e nenit 121, paragrafet 3 deri 7, do të zbatohen për miratimin dhe hyrjen në fuqi të cilitdo amendament në Statut, të shqyrtuara në Konferencën Rishqyrtuese.

Neni 124

Dispozita Kalimtare

Pavarësisht nga neni 12, paragrafi 1, shteti, me rastin e anëtarësimit në këtë Statut, mund të deklarojë se, për një periudhë shtatë vjeçare pas hyrjes në fuqi të këtij Statuti për atë shtet, ai nuk e pranon juridiksionin e Gjykatës në lidhje me kategorinë e krimeve të përmendura në nenin 8 kur pohohet se krimi është kryer nga shtetasit e tij apo në territorin e tij. Deklarata sipas këtij neni mund të tërhiqet në çdo kohë. Dispozitat e këtij neni do të rishqyrtohen në Konferencën Rishqyrtuese të thirrur në pajtim me nenin 123, paragrafi 1.

Neni 125

Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi, aprovimi apo aderimi

1. Ky Statut do të jetë i hapur për nënshkrim nga të gjitha Shtetet në Romë, në selinë e Organizatës për Ushqim e Bujqësi të Kombeve të Bashkuara, më 17 korrik 1998. Prandaj, ai do të

mbetet i hapur për nënshkrim në Romë në Ministrinë e Punëve të Jashtme të Italisë deri më 17 tetor 1998. Pas kësaj date, Statuti do të mbetet i hapur për nënshkrim në Nju Jork, në selinë e Kombeve të Bashkuara, deri më 31 dhjetor 2000.

2. Ky Statut i nënshtrohet ratifikimit, pranimit apo aprovimit nga Shtetet nënshkruese. Instrumentet e ratifikimit, pranimit apo aprovimit do të deponohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

3. Ky Statut do të mbetet i hapur për aderim të të gjitha Shteteve. Instrumentet e aderimit do të deponohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

Neni 126

Hyrja në fuqi

1. Ky Statut do të hyjë në fuqi ditën e parë të muajit pas ditës së 60-të nga dita e deponimit të instrumentit të 60-të të ratifikimit, pranimit, miratimit apo aderimit tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

2. Për secilin Shtet që ratifikon, pranon, aprovon apo aderon këtë Statut pas deponimit të instrumentit të 60-të të ratifikimit, pranimit, aprovimit apo hyrjes në marrëveshje, Statuti do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të afatit prej 60-të ditëve prej deponimit nga ana e atij shteti të instrumentit të tij të ratifikimit, pranimit, miratimit apo aderimit.

Neni 127

Tërheqja

1. Shteti palë mundet, përmes njoftimit me shkrim të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, të tërhiqet nga ky Statut. Tërheqja do të bëhet e plotëfuqishme një vit prej datës së pranimit të njoftimit, përveç nëse njoftimi specifikon një datë të mëvonshme.

2. Shteti nuk do të shkarkohet, për shkak të tërheqjes, nga obligimet që rrjedhin prej këtij Statuti për kohën sa ishte palë e Statutit, përfshirë këtu çfarëdo obligime financiare që mund të jenë paraqitur. Tërheqja e tij nuk do të ndikojë në çfarëdo bashkëpunimi me Gjykatën në lidhje me hetimet penale dhe procedurat në lidhje me të cilat shteti që tërhiqet ka qenë i obliguar të bashkëpunojë dhe të cilat kanë filluar para datës në të cilën tërheqja është bërë e plotëfuqishme, e as që do të dëmtojë në çfarëdo mënyre shqyrtimin e vazhduar të cilësdo çështje që ka qenë nën konsiderim nga Gjykata para datës në të cilën tërheqja është bërë e plotëfuqishme.

Neni 128

Tekstet autentike

Origjinali i këtij Statuti, tekstet e të cilit në gjuhën arabe, kineze, angleze, frenge, ruse e spanjolle janë njësoj autentike, do të deponohen tek Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, i cili do t'u dërgojë kopjet e vërtetuara të gjitha shteteve.

NË DËSHMI TË KËSAJ, të nënshkruarit e mëposhtëm, të autorizuar për këtë nga Qeveritë e tyre kanë nënshkruar këtë Statut.

PËRPILUAR në Romë, këtë ditë të 17-të korrikut 1998.